

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2013 – 2015

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Martina Hoblová

**Komunikační dovednosti rozhlasového a televizního
moderátora Martina Veselovského v pořadech Dvacet minut
Radiožurnálu a Události, komentáře**

Praha 2015

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Alena Sojková

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER COMBINED (PART TIME) STUDIES

2013 - 2015

DIPLOMA THESIS

Martina Hoblová

**Communication skills of radio and television host Martin
Veselovsky in the shows Dvacet minut Radiozurnalu
and Udalosti, komentare**

Prague 2015

The Diploma Thesis Work Supervisor: PhDr. Alena Sojková

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji, a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Martina Hoblová

Poděkování

Mé upřímné a srdečné poděkování patří vedoucí mé diplomové práce PhDr. Aleně Sojkové za odbornou pomoc při tvorbě diplomové práce a ochotu a pečlivost při samotném psaní.

Anotace

Diplomová práce se zabývá analytickým rozbohem komunikačních dovedností a vedením mediálního rozhovoru rozhlasového a televizního moderátora Martina Veselovského v pořadu Dvacet minut Radiožurnálu v Českém rozhlasu a v pořadu České televize Události, komentáře. Dále porovnává komunikační dovednosti moderátora z pořadu Události, komentáře kontra pořad České televize Interview Daniely Drtinové moderátorky Daniely Drtinové.

Klíčové pojmy

Analýza vedení mediálního rozhovoru, Dvacet minut Radiožurnálu, etický kodex, Interview Daniely Drtinové, komunikační dovednosti, Martin Veselovský, mediální komunikace, psychologie lidské komunikace, rozhlasový moderátor, televizní moderátor, Události, komentáře, vedení mediálního rozhovoru.

Annotation

Master's thesis deals with the analysing communication skills and the ability of leading a media interview of radio and television host Martin Veselovsky in the show Dvacet minut Radiozurnalu in Cesky rozhlas and Udalosti, komentare in Ceska televize. It also compares communication skills of host Daniela Drtinova from politically oriented shows – Udalosti, komentare and Interview Daniely Drtinove.

Key words

Analysis of media interview, Dvacet minut Radiozurnalu, communication skills, ethical codex, Interview Daniely Drtinové, leading a media interview, Martin Veselovsky, media communication, psychology of human communication, radio host, television host, Udalosti, komentare.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 MEDIÁLNÍ KOMUNIKACE	10
1.1 Komunikace.....	10
1.2 Médium.....	13
1.3 Komunikační dovednosti	15
2 MODEROVÁNÍ.....	17
2.1 Osobnost moderátora	23
3 SPECIFIKA ROZHLASOVÉHO MODEROVÁNÍ A VEDENÍ ROZHOVORU 32	
3.1 Etický kodex Českého rozhlasu.....	34
3.2 Charakteristika pořadu Dvacet minut Radiožurnálu.....	34
4 SPECIFIKA TELEVIZNÍHO MODEROVÁNÍ A VEDENÍ ROZHOVORU... 35	
4.1 Etický kodex České televize	37
4.2 Charakteristika pořadu Události, komentáře	38
5 ANALÝZA VEDENÍ ROZHOVORU MARTINEM VESELOVSKÝM	39
5.1 Rozhlas – Dvacet minut Radiožurnálu	42
5.2 Televize – Události, komentáře	59
6 KOMPARACE METODY VEDENÍ TELEVIZNÍHO ROZHOVORU MARTINA VESELOVSKÉHO A DANIELY DR TINOVÉ.....	72
6.1 Analýza vedení televizního rozhovoru Daniely Drtinové	73
6.2 Srovnání vedení rozhovoru obou moderátorů	82
ZÁVĚR	89
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	93
SEZNAM PŘÍLOH.....	102

ÚVOD

Téma diplomové práce zaměřující se na vedení mediálního rozhovoru českým moderátorem Martinem Veselovským v politických debatách bylo zvoleno na základě autorčina zájmu o problematiku psychologie lidské komunikace a dialogu mezi moderátorem a politikem. Za přínosné pro svou práci autorka považuje především konkrétní ukázky přístupu vedení rozhovoru právě s politiky, kde se jak moderátor, tak samotní diváci či posluchači, mohou nejčastěji setkat především s formami manipulace. Moderátor tak musí být na rozhovor dokonale připraven, znát do hloubky dané téma, mít široký všeobecný rozhled a umět čelit asertivním způsobem klamavým, lživým či zavádějícím odpovědím, výmluvám a dobře postaveným rétorickým obrátům.

Kromě mnoha potřebných znalostí k probíranému tématu je také nutné umět správně formulovat své otázky. Dobře formulovaný dotaz mnohdy donutí respondenta k prořeknutí se, „prozrazení se“, znejistění a jiným způsobům odhalení nepravdivých informací.

Obsah práce se bude věnovat především analýze vedení mediálního rozhovoru v politicky zaměřených pořadech konkrétním a již v názvu práce jmenovaným rozhlasovým a televizním moderátorem Martinem Veselovským. Rozbor se bude týkat rozhlasového pořadu Českého rozhlasu Dvacet minut Radiožurnálu a televizního pořadu Události, komentáře v České televizi.

K tomu autorka navíc ještě v analytické části práce porovná vedení mediálního rozhovoru Martina Veselovského z Událostí, komentářů kontra vedení mediálního rozhovoru Danielou Drtinovou v jejím vlastním bývalém pořadu Interview Daniely Drtinové, který se vysílal též v České televizi.

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a analytickou.

V části teoretické půjde o objasnění konkrétních kapitol jako mediální komunikace se zaměřením na komunikační dovednosti, moderování a osobnost moderátora v souvislosti s etickými kodexy žurnalisty, Českého rozhlasu a České televize, specifika vedení rozhovoru v rozhlasu a televizi a také upřesnění základních atributů politicky zaměřených pořadů, které moderoval Martin Veselovský.

Analytická část pak spočívá v samotném rozboru mediálních obsahů výše zmíněných pořadů a v komparaci metody vedení rozhovoru již zmíněného moderátora s vedením mediálního rozhovoru v politicky zaměřeném pořadu Interview Daniely Drtinové, který moderovala právě zmíněná hlasatelka.

Cílem této diplomové práce je analytický rozbor metody a stylu vedení rozhlasového i televizního rozhovoru moderátora Martina Veselovského ve dvou politicky zaměřených pořadech, které již v současnosti ale nemoderuje. K tomu navíc porovnání jeho metody vedení televizního rozhovoru s metodou vedení televizního rozhovoru moderátorky Daniely Drtinové v jejím, též bývalém, vlastním televizním publicistickém pořadu Interview Daniely Drtinové.

TEORETICKÁ ČÁST

1 MEDIÁLNÍ KOMUNIKACE

„Mediální komunikace představuje v pozdně moderních společnostech velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců.“¹

Souvisí s ní mnoho oborů od sociologie, teorie masové komunikace, mediálních studií, politologie, historie, kulturních studií, lingvistiky až po sémiotiku.²

Pojem jako takový spojuje dvě slova - „médiu“ a „komunikace“ - a je nutné ho tedy hned na začátku práce rozdělit a vysvětlit.

1.1 Komunikace

„Lidská řeč vznikla z potřeby dorozumět se v okamžiku, kdy řeč posunků, gest, mimických výrazů a skřeků našich prapředků přestala postačovat rozvíjejícímu se rozumovému vývoji. S rozvojem řeči se rozvíjelo i lidské myšlení. Především pomocí řeči si sdělujeme své myšlenky, pocity, názory a požadavky.“³

Pojem *communicatio* znamenalo původně „vespolné účastnění“ a *communicare* „činit něco společným, společně něco sdílet“.⁴

¹ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2007, s. 11. ISBN 978-80-7367-287-4.

² Tamtéž, s. 13.

³ HOSPODÁŘOVÁ, Ivana. *Prezentační dovednosti*. Praha: Kernberg, 2007, s. 99. Management praxe. ISBN 978-80-903962-9-6.

⁴ VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál, 2000, s. 17. ISBN 80-7178-291-2.

Komunikace hraje roli ve všech vědních disciplínách od sociologie po matematiku, a přestože má mnoho definic, lze ji chápat třeba jako přenos informací ze zdroje k příjemci.⁵

Akademik a spisovatel Denis McQuial ji rozdělil do několika typů podle míry použití - tzv. pyramida komunikace:

- intrapersonální (komunikace sama se sebou; člověk s ní má nejvíce zkušeností)
- interpersonální (komunikace ve dvou či třech lidech = dyáda či triáda)
- skupinová (rodina, školní třída, zájmový kroužek...)
- meziskupinová (dvě rodiny mezi sebou, dvě školní třídy mezi sebou...)
- institucionální / organizační (např. politické systémy mezi sebou...)
- celospolečenská (masová komunikace; je nejkompexnější, ale nejméně častá)⁶

Důležité pro ni jsou záměry komunikujících, funkce jejich komunikace a motivace k ní, dorozumění i nedorozumění v procesu komunikace a účinky na psychiku jak příjemce, tak produktora, k nimž dochází při předávání sdělení (slovních i neslovních) či při společném sdílení situace.⁷

„Autor totiž do sdělení vkládá prvky, jimiž se snaží vést průběh interpretace sdělení uživatelem (tzv. orientátory). Ve sdělení je přítomna představa o jeho žádoucím výkladu, o jeho významu preferovaném podavatelem.“⁸

⁵ THOMPSON, B. John. *Média a modernita*. Praha: Karolinum, 2004, s. 10. ISBN 80-2460-652-6.

⁶ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2007, s. 18. ISBN 978-80-7367-287-4.

⁷ VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál, 2000, s. 19. ISBN 80-7178-291-2.

⁸ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2007, s. 147. ISBN 978-80-7367-287-4.

„Ústředním pojmem komunikace je přirozený jazyk ve své ústní i písemné podobě,“ přesto nesmí naší pozornosti uniknout nonverbální stránky naší řeči. „K nim patří kinezika (studium gest, mimiky a pohybu těla při komunikaci), proxemika (studium vzdálenosti mezi komunikujícími osobami při vzájemném kontaktu – face-to-face), optika (studium tělesných kontaktů mezi komunikujícími osobami), zkoumání paralingválních jevů (intonace, proměn intenzity hlasu). Tyto jevy, které se zásadním způsobem podílejí na konstituování sociálního významu komunikačních aktů, se zkoumají především ve vztahu k vymezenému kulturnímu prostředí.“⁹

V této práci jde ale stále hlavně o komunikaci přenášenou prostřednictvím nějakého média (tisku, rozhlasu, televize atd.), tedy o komunikaci s veřejností - masovou či mediální.

Pod pojmem „mediální“ nebo také „masová“ komunikace se skrývá jedna z rovin komunikace sociální a vyznačuje se tím, že se veškeré komunikační aktivity dějí prostřednictvím masových médií.¹⁰

Mediální instituce zprostředkovávají své obsahy pomocí primárních a sekundárních komunikačních médií. Do **primárních**, které jsou zprostředkovatelem sdělení mezi účastníky komunikace, patří kódy (jazyk). Prostředky snažící se o záznam a přenos sdělení, tedy obrázky, písmo, analogové či digitální nahrávání, různá signalizace, přenosová a vysílací technika, počítačové komunikační sítě a další, patří do **sekundárních** komunikačních médií.¹¹

Obsahy jsou určeny prvotně ke krátkodobému užití, které jsou produkovány formálními organizacemi s vnitřní hierarchií užívající vyspělé technologie sloužící k multiplikaci

⁹ KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. Praha: Karolinum, 2008, s. 16. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze; 15. ISBN 978-80-246-1578-3.

¹⁰ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2007, s. 41. ISBN 978-80-7367-287-4.

¹¹ Tamtéž, s. 17.

vyrobeného sdělení a jeho distribuci směrem k masovému, disperznímu a anonymnímu publiku (veřejně, jednosměrně, nepřímě) a s určitou periodicitou produkce, která je nabízena průběžně.¹²

„Slovo „publikum“ (původně latinský výraz pro veřejnost, stát či obec) zpravidla slouží pro kolektivní označení uživatelů nějakého média, či v širším smyslu příjemců nějakého obecně (veřejně) dostupného sdělení – ať je to divadelní představení, filmová projekce, fotbalový zápas, číslo časopisu, nebo rozhlasová stanice.“¹³

„Masmédia jsou často určujícími „nosieli témat“: iniciátory toho, o čem se začne uvažovat, mluvit, politicky jednat.“¹⁴

K tomu je určena tzv. mediální agenda (agenda setting), tedy soustava témat, kterým média věnují v určitém časovém rozpětí určitý čas a prostor.¹⁵

1.2 Médium

„Ze slova „médium“ je zřetelně patrný jeho původ. Vychází z latiny a znamená prostředek, prostředníka, zprostředkující činitel – tedy to, co něco zprostředkovává, zajišťuje.“

„A právě obory, které se věnují různým projevům mezilidské, sociální komunikace, označují pojem médium / média to, co zprostředkovává někomu nějaké sdělení, tedy médium komunikační.“¹⁶

¹² JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2007, s. 39. ISBN 978-80-7367-287-4.

¹³ Tamtéž, s. 86.

¹⁴ VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál, 2000, s. 138. ISBN 80-7178-291-2.

¹⁵ OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ. *Rozhovory o interview*, Praha: Karolinum, 2009, s. 114. ISBN 978-80-246-1618-6.

¹⁶ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2007, s. 16. ISBN 978-80-7367-287-4.

„Pojem média rozhodně patří mezi nejpoužívanější pojmy současnosti. Sociologové, psychologové, novináři i politici o médiích mluví a píší často v nejrůznějších souvislostech a významech. Mají tím na mysli především tisk, rozhlas, televizi, popř. média založená na digitálním zpracování a přenosu dat, která nesou nejasné označení „nová“.“¹⁷

Mezi funkce médií patří informování, socializace, kontinuita, zábava, získávání (tento pojem doplnil až McQuail, neboť mediální komunikaci je možné využít pro potřeby politické i komerční propagandy).

„I přes omezení slova médium / média na oblast mezilidské, sociální komunikace však nelze přehlédnout, že může nabývat celé řady významů a že je uživatelé také v různých významech používají. Někdy se jím myslí technologie, které zajišťují produkci, přenos (distribuci) a příjem sdělení (mluví se např. o počtu televizorů na jednu domácnost či o nákladech jednotlivých listů), jindy se pod výrazem média skrývají lidé, kteří produkují mediální obsahy (když někdo např. lká nad tím, že se něco nepodařilo před médii utajit).“¹⁸

¹⁷ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2007, s. 15. ISBN 978-80-7367-287-4.

¹⁸ Tamtéž, s. 17.

1.3 Komunikační dovednosti

Komunikační dovednosti se dělí na výše zmíněné verbální (základem je slovo jako lingvistický znak), neverbální (tedy mimoslovní signály komunikace) a paralingvistické (prostředky automaticky doprovázející zvukovou podobu řeči, mohou být uváděny i jako specifická součást nonverbálních komunikačních prostředků).¹⁹

Mezi verbální specifické řečnické prostředky patří volba výrazových prostředků, způsob navazování výpovědí, syntaktická a stylistická výstavba výpovědi, pro tuto práci zkoumané figury, tropy, nefigurální řečnické prostředky a další.

Figury „pracují s formálními posuny a odchylkami ve větné struktuře“, jde tedy především o opakování (např. anafora, epifora, polyptoton, tautologie) a vypouštění slov, změnu slovosledu či spojení vzájemně se vylučujících představ.

Za **tropy** se považují „nepřímé, přenesené pojmenování, ve kterém dochází k přenesení významu.“ Patří se metafora, metonymie, ironie, synekdocha či přirovnání.

Do **nefigurálních řečnických prostředků** pak spadají citace, přísloví, průpověď, aforismus nebo okřídlená slova. „Jedná se o včlenění původně cizího přejatého textu do přednášeného projevu.“²⁰

Velmi důležitou složkou potvrzující, zesilující, doplňující, suplující či přinášející odlišnou verbální informaci je neverbální komunikace.

Mezi její typy patří **symboly** (např. palec nahoru), **ilustrátory** (dokreslují slova), **regulátory** (koordinují a řídí průběh komunikace) a **adaptéry** (používají se ke zvládnutí našich pocitů a k řízení našich okamžitých reakcí), které se uskutečňují pomocí složek neverbální komunikace (**proxemika** – vzdálenost komunikujících; **haptika** - bezprostřední kontakt; **posturika** – postoj, poloha, napětí držení těla; **kinezika** –

¹⁹ ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 18. ISBN 978-80-86723-57-0.

²⁰ Tamtéž, s. 50.

pohyby těla a jeho částí; **mimika** – vnitřní pocity i interpersonální postoje a též signály interakce; **pohledy** – navázání a udržení kontaktu; **vnější vzhled** – komunikace úpravou zevnějšku).²¹

Paralingvistické prostředky (zvukové modulátory) jsou potřebné k akustickému provedení a jedná se o **větnou intonaci** (střídání různých výšek hlasu), **frázování** (použití pauz fyziologických, gramatických, řečnických či formulačních), **větný přízvuk a důraz** a **mluvní tempo**.²²

Pro rozbor komunikačních dovedností se využívá několik analýz:

Tou první je analýza **obsahová** umožňující zkoumat například pozornost, jakou média věnují politickým stranám a jednotlivým kandidátům a jakou pozornost věnují média jednotlivým volebním tématům a v jakém tematickém kontextu jsou jednotlivé strany představovány.²³

Dále pak **sémiotická** analýza, která „se soustřeďuje na stavební prvky, z nichž je text sestaven (kupříkladu na slova či jednotlivé součásti obrazu), aby se dobrala významu.“²⁴

Také **lingvistická** analýza je důležitá, **protože** „rozebírá gramatiku (tvarosloví, syntax), pro psychologický rozbor ústní komunikace jsou podstatné tzv. paralingvistické jevy, doprovázející zvukovou produkci hlásek: tempo mluvy, tón hlasu, jeho usazení, intonace, pomlky, hlasitost atd.“²⁵

²¹ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 73. ISBN 978-80-86723-57-0.

²² Tamtéž, s. 66.

²³ SCHULZ, Winfried et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 15. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze; 2. ISBN 978-80-246-1980-4.

²⁴ BURTON, Graeme a Jan JIRÁK. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001, s. 62. ISBN 80-85947-67-6.

²⁵ VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál, 2000, s. 89. ISBN 80-7178-291-2.

2 MODEROVÁNÍ

Moderování je jednou z hlavních součástí mediální sféry a jen málokdo se může stát bez dlouhodobé přípravy dobrým moderátorem.

Pojem samotný vychází z latinského slovesa moderor (mírnit; řídit, vést) a stalo se „východiskem slova moderátor (v češtině s přechýlením moderátorka, se slovesnou odvozeninou moderovat), které zahrnuje řadu příbuzných významů.“²⁶

Kraus uvádí, že se „moderátorem“ nazývá například zařízení na tlumení zvuku, na zpomalování chodu stroje, v jaderné fyzice se jím rozumí látka, která obsahuje lehké atomy zpomalující oběh rychlých neutronů, a archaickým výrazem „moderátorka“ se označovala olejová lampa se zařízením na zeslabování plamene.

„V poslední době získalo slovo moderátor v odborném jazyce publicistiky dva nové významy. Označuje jednak vedoucího odborné besedy (ale také zábavné soutěže, např. kvizu), který komentuje a shrnuje – nebo ve shodě s etymologií slova umírňuje – názory jednotlivých účastníků, jednak rozhlasového nebo televizního hlasatele, který je zároveň redaktorem a někdy dokonce i autorem uváděných zpráv.“²⁷

Jak je výše zmíněno, moderátoři jsou v mediální sféře součástí pouze dvou složek - auditivní (rozhlas) a audiovizuální (televize) a vždy hovoří ke konkrétní cílové skupině (dle věku, etnika, zaměření aj.), ať už jde o přítomné osoby (respondenty) či vzdálené publikum (recipients) přijímající sdělení přes nějaký přístroj (rádio, televize, počítač).

Toto sdělení „lze popsat z hlediska toho, co říká a jak to říká. Každý text předkládá příjemci nějaké významy. Jenže podoba textu má zásadní vliv na to, jak je sdělení chápáno, a pochopitelně na to, co z něj příjemce vyčte.“²⁸

²⁶ KRAUS, Jiří. Moderátor. *Naše řeč*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 1982, 65(4), 224. ISSN 0027-8203.

²⁷ Tamtéž, s. 224.

²⁸ BURTON, Graeme a Jan JIRÁK. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001, s. 57. ISBN 80-85947-67-6.

Kraus k tomu říká, že „posluchači moderátorský projev nesporně vítají, protože je jim bližší než doslovně pročitáné body zpravodajského pořadu. Přitom ovšem právem očekávají (mnohdy třeba jen podvědomě) jazykovou kultivovanost moderátorova projevu – správnou výslovnost, nepřiliš mnohomluvný styl a hlavně text bez fráží, který odpovídá celkové dikci vystoupení pohybujícího se na hranici mezi zaměřením publicistickým a běžně mluveným.“²⁹

Výsledkem je zpráva, neboli elementární druh informačních žánrů a „věcná informace o aktuální události, která slouží pro orientaci při rozhodování.“³⁰

Právě na základě této zprávy se uskutečňuje samotný rozhovor (interview), což „je buď metoda výzkumu, zdroj získávání informací, nebo způsob novinářského zpracování informací, publicistický žánr.“³¹

Ke správnému moderování je tedy důležitá řeč, jakožto „název činnosti představující proces používání jazyka. Každá řeč má svůj obsah a svoji formu.“³²

Nauka pojednávající o verbálním projevu se nazývá rétorika a vychází z antické kultury, přičemž jde o spojení rozumu (ratio) a řeči (oratio).

„Na prvním místě ji chápeme jako zkušenostmi i teorií získanou soustavu pouček a návodů, které směřují k tomu, jak mluvit „dobře a přesvědčivě“. Příslovce *dobře* přitom označuje jazykovou a stylistickou kvalitu a úroveň toho, jak se umíme vyjadřovat (nejen ústně, ale i písemně), příslovce *přesvědčivě* zase charakterizuje způsob prezentace témat, úroveň jejich zpracování v řeči i úroveň argumentů, jejichž prostřednictvím se uváděná tvrzení zdůvodňují.“³³

²⁹ KRAUS, Jiří. Moderátor. *Naše řeč*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 1982, 65(4), 224. ISSN 0027-8203.

³⁰ VERNER, Pavel. *Zpravodajství a publicistika*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010, s. 37. ISBN 978-80-86723-88-4.

³¹ Tamtéž, s. 51.

³² ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 115. ISBN 978-80-86723-57-0

³³ KRAUS, Jiří a kol. *Člověk mluvící*. Praha: LEDA, 2011, s. 16. ISBN 978-80-7335-258-5.

Každý moderátor si musí před samotným vystoupením projít tzv. rétorickým procesem, čili definovat si téma, provést analýzu publika, zpracovat hlavní stať, stanovit úvod a závěr a nacvičit si přednes.

Existuje i několik fází přípravy od **invence** (vyhledávání témat, argumentů), **dispozice** (uspořádání témat, argumentů), **jazykového ztvárnění** (stylizace slov a slovních spojení), memorování (cvičení paměti), až po **podání / přednes** (složka hlasová a vizuální – gesta, mimika, postavení těla, pohyb při řeči, péče o celkový vzhled).³⁴

Obzvlášť důležité pro moderátora jsou pak procedury **onomatologická** (výběr vhodných slov – mít bohatou slovní zásobu, vyhýbat se archaismům a mnohoznačným slovům, dát si pozor na homonyma, paronyma, politické a módní výrazy, otřepané fráze, klišé a cizí slova, využít synonymní slova a slovní spojení), **syntaktická** (sestavení slov do vět a větných struktur pro přehledné, srozumitelné a jasné sdělení – nepoužívat více jak tři vedlejší věty, volit různé typy a délky vět a souvětí, dát si pozor na gramatiku, přetíženou nebo nenasycenou větnou stavbu a na nepřehledné rozvinuté větné konstrukce, používat spíše slovesa v aktivním tvaru a nehromadit za sebou podstatná jména slovesná a přídavná jména, cíleně a střídavě používat řečnické figury) a **modulační** (příprava mluveného projevu po zvukové stránce pomocí zvukových modulátorů – větná intonace, frázování, větný přízvuk a důraz, mluvní tempo – pro usnadnění vnímání posluchačům).³⁵

Díky těmto procedurám je možné formulovat sdělení, cože je „takový typ mluveného projevu, kdy je cílem seznámit veřejnost neutrálním způsobem s konkrétní věcnou informací. Jde především o přesnou, objektivní, jednoznačnou a logicky uspořádanou formulaci. Kompozice je jednoduchá a lineární, jazyk spisovný, neutrální a neosobní, větná skladba nekomplikovaná. Při výběru slov je třeba dbát na jejich srozumitelnost a jednoznačnost, pokud není sdělení explicitně určeno vědeckému publiku.“³⁶

³⁴ KRAUS, Jiří a kol. *Člověk mluvící*. Praha: LEDA, 2011, s. 36. ISBN 978-80-7335-258-5.

³⁵ ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 120. ISBN 978-80-86723-57-0.

³⁶ Tamtéž, s. 32.

Kromě „formulování sdělení“ se lze setkat také s „reformulováním sdělení“, k tomu dochází především v diskuzi, která se skládá „z jednotlivých, samostatných diskusních příspěvků, bývá prostorem pro vyjádření osobního či odborného stanoviska řečníka k probírané problematice“.³⁷

Reformulace se užívá v případě nesprávného vyjádření či k zdůraznění a rozvedení toho, co bylo již řečeno.

„Reformulaci obvykle uvádějí výrazy jako *neboli, čili, to znamená, zkrátka, vlastně, v podstatě, jinými slovy, přesněji řečeno, stručně řečeno, tak jinak* apod.“³⁸

„Vzhledem k tomu, že úplné porozumění člověku se ukazuje jako mnohem těžší, než se obecně předpokládá, považujeme za důležité neustále testovat, zda také rozumíme světu z pohledu mluvčího. To můžeme zjistit tak, že několika slovy shrneme to, co jsme zachytili z výpovědi mluvčího, přesněji z jeho slov a z jeho výrazu či z jeho chování.“³⁹

Kromě informování je při moderování nejen diskuze, ale také třeba debaty, tedy určité podmnožiny diskuze používané tehdy, když „očekáváme celou škálu názorů a zejména celý vějíř argumentů a pestrou konfrontaci mezi jednotlivými účastníky“, důležité právě již zmíněné argumentování.⁴⁰

„V logice se argumentem rozumí zdůvodnění, které pravdivost určitého závěru – sporného tvrzení – buď potvrzuje, nebo vyvrací.“⁴¹

Argumenty jsou slabé, silné a úderné. Moderátor by si je měl připravit především pro posluchače, nikoli pro sebe, měl by argumentovat k něčemu, ne od něčeho a nutná je také dynamika argumentace, tedy krátké věty, výčty a kvantifikace, konkrétní data,

³⁷ ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 32. ISBN 978-80-86723-57-0.

³⁸ KRAUS, Jiří a kol. *Člověk mluvící*. Praha: LEDA, 2011, s. 105. ISBN 978-80-7335-258-5.

³⁹ MOTSCHNIG, Renate a Ladislav NYKL. *Komunikace zaměřená na člověka – Rozumět sobě i druhým*. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 46. ISBN 978-80-247-3612-9.

⁴⁰ ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 39. ISBN 978-80-86723-57-0.

⁴¹ KRAUS, Jiří a kol. *Člověk mluvící*. Praha: LEDA, 2011, s. 162. ISBN 978-80-7335-258-5.

strukturovaný postup, použití sloves a dějových slov, shrnutí, jasně definované závěry či důraz v hlase. Zapomínat nesmí na to, že argument má sdělovat, ne tendenčně interpretovat a že chce-li věrohodnou argumentaci, musí porovnávat pro a proti.⁴²

Při argumentování a polemice se nejčastěji setkáváme se dvěma způsoby chování.

Ze strany respondentů obzvláště z politické sféry dochází k tzv. persuasi, což je „proces přesvědčování, metody a techniky ovlivňování postojů, chování a jednání druhých. Persvazivní techniky mají za úkol ovlivnit posluchače a získat ho na stranu řečníka.“⁴³

Ze strany moderátorů jde pak velmi často o improvizování a komunikaci ve stresu, kdy může dojít ke zrychlení dýchání a frekvence polykání, pocení se, přehnané či nulové gestikulaci, u verbálního projevu ke změně intonace a síly hlasu a mluvního tempa, horší artikulaci, vypouštění parazitních zvuků či zadržávání se.

Zvládnout takovou situaci lze pomocí pozitivních formulací, soustředěné pozornosti, rychlé relaxaci, dechovému cvičení a asociačních metod před natáčením.⁴⁴

Ale hlavně, „základem pro snížení napětí a stresu je příprava.“⁴⁵

„Aby mohol byť dobrým protihráčom, je nevyhnutné, aby bol dobre pripravený. V téme sa musí orientovať oveľa viac ako pri informatívnom rozhovore. Istý čas musí problém sledovať, zbierať informácie z hodnoverných zdrojov, aby mu dobre rozumel. Bez tejto prípravy nie je možné pohoťovo argumentovať.“⁴⁶

⁴² MEDLÍKOVÁ, Olga. *Přesvědčivá prezentace*. Praha: Grada Publishing, 2008, s. 36. ISBN 978-80-247-3455-2.

⁴³ ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 111. ISBN 978-80-86723-57-0.

⁴⁴ Tamtéž, s. 80.

⁴⁵ HOSPODÁŘOVÁ, Ivana. *Prezentační dovednosti*. Praha: Kernberg, 2007, s. 114. Management praxe. ISBN 978-80-903962-9-6.

⁴⁶ ČERTÍKOVÁ, Helena. *Moderátor za mikrofónom*. Bratislava: Vysoká škola múzických umení, Divadelná fakulta, 2008, s. 132. ISBN 978-80-85182-97-2.

Profesionální tazatel musí pro uskutečnění kvalitního rozhovoru především nastudovat dostatek faktů. Informační zdroje jsou voleny většinou podle předchozí vhodnosti zdroje, jeho produktivity, spolehlivosti, důvěryhodnosti, autority či schopnosti vyjadřování. Může jít o zdroje ze soudů, soudních stání, volebních výsledků, tiskových konferencí, projevů, ceremoniálů atp.⁴⁷

Dále si musí připravit a zpracovat soubor otázek, vymezit si psychologické partitury rozhovoru a definitivně si zkorigovat sled otázek. Moderátor by měl vědět nejen, na co se ptát, ale také jak se ptát.⁴⁸

Otázky mohou být otevřené (volné odpovědi), uzavřené (ano – ne), alternativní (nabízí více možností), sugestivní (ovlivňují respondenta), zdvojené (dotaz na více věcí naráz), kontrolní (moderátorské ubezpečení se), řečnické (přinucení posluchačů uvažovat nad daným problémem) a protiotázky (zodpovězení otázky další otázkou).⁴⁹

To celé musí přesně nasměrovat na konkrétního respondenta.

„Proti převažující kooperaci v rozhovorech s odborníky, kteří většinou mluví upřímně, odhalují bez zábran své názory a záměry, v rozhovorech s politiky se uplatňují častěji konfliktní momenty vyvolávané hostovou neochotou, opatrností, strachem či neschopností, jasně a věcně odpovídat na moderátorovy otázky, zvykem opakovat všeobecné fráze, ale i tím, že moderátor svým otázkám podsouvá i jiné významy než věcné, je ironický, provokativní, pochybovačný, většinou ovšem jen v náznacích, protože vymezený krátký čas nedovoluje, aby je vyjevil naplno.“⁵⁰

⁴⁷ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, s. 192. ISBN 80-7367-096-8.

⁴⁸ MURATOR, Sergej. *Televizní dialog*. Praha: Cs. televize, 1985, s. 41. Edice Cs. televize. Rada 1.; Sv. 9.

⁴⁹ ČERTÍKOVÁ, Helena. *Moderátor za mikrofónom*. Bratislava: Vysoká škola múzických umení, Divadelná fakulta, 2008, s. 175. ISBN 978-80-85182-97-2.

⁵⁰ ČMEJRKOVÁ, Světlá et al. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013, s. 91. Lingvistika. ISBN 978-80-200-2267-7.

Pomůckou pro moderátora při částečně improvizovaném rozhovoru je psaní si poznámek.

„Zatímco mluví druhý, můžeme si na papírek dělat poznámky, k čemu se budeme zase my chtít následně vyjádřit. Všimněte si, že to dělají účastníci některých televizních debat. Jednak nezapomenou, na co je třeba reagovat, jednak si už mohou trochu chystat formulaci odpovědi.“⁵¹

Celý proces moderování se z větší části odehrává ve studiu a nejde o nic jiného, než o přenos z místa události.

„Štúdiové prostredie má výhody predovšetkým pre redaktorov: poznajú ho, majú zabezpečený bezchybný servis, môžu nahraný materiál ihneď ďalej spracúvať.“⁵²

Důležité ale je, jakým způsobem je rozhovor vysílán, tedy, zdali je předtočený nebo jde-li o přímý přenos (live = živé vysílání).

U předtočeného rozhovoru je možné situace několikrát opakovat a případné chyby napravit. Během přímého přenosu jsou pak především začínající moderátoři velmi stresováni tím, že se jejich případná chyba nedá opravit, jeho výhodou však je autentičnost a kouzlo přítomné chvíle.⁵³

2.1 Osobnost moderátora

„Osobnost moderátora zpravodajských textů – díky pohotovosti a jistému stupni improvizovanosti svého vystoupení – vchází do těsnějšího kontaktu s posluchačem, vytváří zdání dialogu, větší bezprostřednosti a mnohdy i intimnosti sdělení. Nároky

⁵¹ PECH, Jaroslav. *Řeč těla a umění komunikace: [příručka prakticky pro všechny, kteří se chtějí zlepšit v řešení běžných životních situací]*. Praha: NS Svoboda, 2009, s. 105. ISBN 978-80-205-0606-1.

⁵² ČERTÍKOVÁ, Helena. *Moderátor za mikrofónom*. Bratislava: Vysoká škola múzických umení, Divadelná fakulta, 2008, s. 134. ISBN 978-80-85182-97-2.

⁵³ Tamtéž, s. 175.

na všeobecné vzdělání, celkovou informovanost a v neposlední řadě i na vyjadřovací schopnosti moderátorů jsou pochopitelně značně vysoké.⁵⁴

Žantovská uvádí, že řečník by si měl nejprve odpovědět na otázky „jak sám sebe vidím“, „jak si věřím“ a „jak si sám sebe vážím“, aby měl představu o tom, „jak mě vidí jiní“, „jak mi věří jiní“ a „jak si mě váží jiní“.⁵⁵

„Přínos, smysl, efekt prezentace pro její uživatele, posluchače, publikum. Neboli k čemu posluchačům bude, když vás vyslechnou, jak mohou vaše informace využít pro svou praxi, jaké užítky jim přinese (a to ideálně pracovní i osobní užítky!), pokud akceptují vaše návrhy.“⁵⁶

A přestože mají moderátoři o svých příjemcích určité představy především na základě výzkumů, ví toho o nich relativně málo, neboť jsou k výsledkům spíše skeptičtí a „omezená zpětná vazba, které se zpravodajcům dostává prostřednictvím dopisů a telefonátů čtenářů / diváků / posluchačů, má jen malý vliv na redaktory, protože je často nahlížena jako atypická nebo nereprezentativní. (Allan, 2005, s. 100).“⁵⁷

Pro docílení kladného hodnocení výše zmíněných otázek je potřeba, aby moderátor skvěle ovládal hned několik dovedností najednou.

Směrem k recipientům je potřeba především ovládnutí základních parametrů hlasového projevu - **paralingvistických prostředků**, které automaticky doprovázejí náš zvukový verbální projev (artikulace, plynulost mluvy, individuální řečové tempo, přechodné změny výšky a rychlosti, proměna toku řeči využitím pauz, dále pevnost nebo chvění řeči, její průběh, výplňkové zvuky a slova aj.), především pak dikce (způsob ovládnutí

⁵⁴ KRAUS, Jiří. Moderátor. *Naše řeč*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 1982, 65(4), 224. ISSN 0027-8203.

⁵⁵ ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 101. ISBN 978-80-86723-57-0.

⁵⁶ MEDLÍKOVÁ, Olga. *Přesvědčivá prezentace*. Praha: Grada Publishing, 2008, s. 33. ISBN 978-80-247-3455-2.

⁵⁷ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, s. 127. ISBN 80-7367-096-8.

mluvních orgánů včetně zacházení s respirací, fonací a artikulací) a frázování (členění vět na různě dlouhé úseky pomocí pauz, napomáhá srozumitelnosti).⁵⁸

Dosáhnout kvalitního přednesu vyžaduje hlasový trénink, neboli soustavu cvičení (např. říkadla), která rozvíjí hlasovou techniku. Zaměřuje se na celé hlasové ústrojí, tedy „hrtan, hlasivky a rezonanční dutiny v součinnosti s prací dechového ústrojí.“⁵⁹

K tomu je potřeba také dbát zásad hlasové hygieny jako pravidelné zavlažovat hlasivky nepřítli vychlazenými tekutinami, vynechat teplotní šoky, doléčit chrapot, nepřemáhat se při indispozici, nepřepínat své hlasové možnosti a vzdát se kouření.⁶⁰

Důležité je také již zmíněné správné ovládní dechu hrudního a břišního, kdy je trénink zaměřen „na cílené posilování bránice a břišních a žebních svalů, pomocí kterých ji ovládáme.“⁶¹

„V súvislosti s dychom sú pri účinkovaní na mikrofón dôležité dve veci: aby náš dych nebolo počuť (hlučné, plytké nádychy nepôsobia dobre) a aby sme s dychom „vydržali“ rozprávať dlhší čas bez pocitu, že sme zadychčaní. Na splnenie týchto dvoch podmienok však treba dych dobre ovládať.“⁶²

Moderátorem nemůže být například člověk trpící fonasthenií (strach z vystoupení před veřejností), koktavostí (rychlé vyjádření pod časovým tlakem) nebo ten, kdo nadměrně zatěžuje hlas.⁶³

⁵⁸TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, s. 111. ISBN 80-7367-096-8.

⁵⁹ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 59. ISBN 978-80-86723-57-0.

⁶⁰PECH, Jaroslav. *Řeč těla a umění komunikace: [příručka prakticky pro všechny, kteří se chtějí zlepšit v řešení běžných životních situací]*. Praha: NS Svoboda, 2009, s. 69. ISBN 978-80-205-0606-1.

⁶¹ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 63. ISBN 978-80-86723-57-0.

⁶²ČERTÍKOVÁ, Helena. *Moderátor za mikrofónom*. Bratislava: Vysoká škola múzických umení, Divadelná fakulta, 2008, s. 5. ISBN 978-80-85182-97-2.

⁶³PECH, Jaroslav. *Řeč těla a umění komunikace: [příručka prakticky pro všechny, kteří se chtějí zlepšit v řešení běžných životních situací]*. Praha: NS Svoboda, 2009, s. 68. ISBN 978-80-205-0606-1.

Dále je nutné mít tzv. **komunikační kompetence**, což je požadovaná suma znalostí a dovedností k přijatelně rychlému a správnému předání zprávy. Zapomenout však nesmíme ani na **nonverbální prvky**.⁶⁴

Schopnost správně intonovat a vyslovovat zahrnuje signály nejen výše zmíněné – zvukové, ale také vizuální. K těm patří především mimika obličeje (úsměv, pozdvižené obočí aj.), oční kontakt mluvčího s partnerem, vzájemná vzdálenost mezi nimi a dále také gesta rukama i pohyb celým tělem.⁶⁵

„Nebráňme sa gestám – sú prirodzené, živé a našej reči viac pomáhajú. Gesto používame tam, kde chceme podporiť hlavnú myšlienku.“⁶⁶

Navíc samo gesto předchází v obyčejném rozhovoru slovo.

„Ruce, ramena, póza, držení těla, postoj mohou vypovědět mnoho o charakteru partnera ještě dříve, než promluví.“⁶⁷

Směrem k respondentům a osobnímu kontaktu jsou pak nutné především asertivita a empatie, dále maximum taktu, skromnosti, velkorysosti a uznání.

Podle Carnegieho je asertivita „ve skutečnosti jen moderní variantou biblického „Zlatého pravidla“: nečiň jiným, co nechceš, aby oni činili tobě.“⁶⁸

Asertivně jednající člověk dokáže věcně čelit kritice (zvláště neoprávněné), manipulaci, afektovaným a agresivním výpadům, které jsou namířeny vůči němu.⁶⁹

Empatie pak „znamená vnímání partnera v komunikaci tak, jako kdybych já byl na jeho místě. Toto vnímání je přitom zaměřeno zejména na emoční stav druhého.“⁷⁰

⁶⁴ ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 111. ISBN 978-80-86723-57-0.

⁶⁵ Tamtéž, s. 70.

⁶⁶ ČERTÍKOVÁ, Helena. *Moderátor za mikrofonem*. Bratislava: Vysoká škola múzických umění, Divadelná fakulta, 2008, s. 7. ISBN 978-80-85182-97-2.

⁶⁷ MURATOR, Sergej. *Televizní dialog*. Praha: Cs. televize, 1985, s. 11. Edice Cs. televize. Rada 1.; Sv. 9.

⁶⁸ CARNEGIE, Dale. *Pět nejdůležitějších dovedností při jednání s lidmi: Jak se prosadit, naučit naslouchat druhým a řešit konflikty*. Praha: Beta, 2010, s. 20. ISBN 978-80-7306-418-1.

⁶⁹ VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál, 2000, s. 205. ISBN 80-7178-291-2.

I Dale Carnegie vidí velký přínos také v promluvě s entuziasmem, v taktním a citlivém chování k druhým, v kontrolování svých předsudků a předpojatostí a v zjištění důležitých informací o lidech, se kterými jednáme. Dále není dobré fixovat se na určité téma, vědět, kdy promluvit, vyjadřovat zájem o řečené, klást především otevřené otázky a neodhadovat či nedělat předčasné závěry.⁷¹

K tomu ještě patří vyjadřování zdvořilosti, děkovací formule, vlastní sebekritika a skromnost, řečnické prostředky, osobní otázky, otázky na tělo, ironie, odlehčené partie, žertovné výpovědi, situační humor.⁷²

Pěkně shrnuto je vše v desateru zásad etické a efektivní diskuse, kam spadá trojí úcta – k pravdě, k druhým a k sobě, snaha porozumět druhým, mluvit jen tehdy, mám-li k věci co říci, stručnost / strukturovanost / srozumitelnost / sdělnost, naslouchání, netriumfovat / neironizovat / nepoučovat, nevydávat za argumenty tvrzení bez věcných důkazů, nejvýraznější argument patří na závěr, držet se tématu, nesnažit se mít za každou cenu poslední slovo.⁷³

S tím souvisí také moderátorova pověst. Měl by působit důvěryhodně, kompetentně, mít charisma a další charakterové rysy. Měl by aktivně požadovat zpětnou vazbu, snažit se být konstruktivní, objektivní, specifický, ujasnit a vymezit si obsah svého sdělení, používat techniku aktivního empatického naslouchání a dotazování se, uvědomit si subjektivitu lidského faktoru, převzít odpovědnost.⁷⁴

⁷⁰ VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál, 2000, s. 118. ISBN 80-7178-291-2.

⁷¹ CARNEGIE, Dale. *Jak správně myslet, jednat a mluvit*. Praha: Práh, 2010, s. 157. ISBN 978-80-7252-294-1.

⁷² ČERTÍKOVÁ, Helena. *Moderátor za mikrofónom*. Bratislava: Vysoká škola múzických umení, Divadelná fakulta, 2008, s. 258. ISBN 978-80-85182-97-2.

⁷³ HOSPODÁŘOVÁ, Ivana. *Prezentační dovednosti*. Praha: Kernberg, 2007, s. 133. Management praxe. ISBN 978-80-903962-9-6.

⁷⁴ ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 101. ISBN 978-80-86723-57-0.

Mezi jeho nejčastější zlozvyky pak patří pozdní příchod, tendence ke školometskému poučování (předat co nejvíce informací v co nejkratším čase), mnohmluvnost a odbočování od tématu, nepřiměřená gestikulace, záliba ve frázích a nedbalá výslovnost (monotónnost, parazitní zvuky, nadbytečná slova).⁷⁵

Důležité je zmínit, že svou pověst si moderátor buduje především na základě dodržování nezaujatosti (nestrannosti), vyváženosti a objektivnosti.

Nestranný moderátor je takový, který například nevyjadřuje souhlas ani nesouhlas s respondentem, nepřítakává signály jako mmhm, ano, opravdu, skutečně aj., neklade jednomu dotazovanému agresivní či nepřátelské otázky a druhému mírné a podpůrné a vyhýbá se formálním ukazatelům zaujetí.⁷⁶

Specifickým prvkem jen u nás je tzv. **vyváženost**. Jde o dání prostoru k vyjádření všem stranám, jichž se řešený problém týká.

„Veřejný prostor je místem k setkávání, mohou se tu mísit nejrůznější občanské postoje, může se tady odehrávat „boj“ o definici veřejného zájmu,“ a nejzřetelnější to bývá před volbami, kdy o hlasy voličů soupeří jednotliví zástupci různých stran.⁷⁷

Dále musí mít na paměti, že se jeho sdělení vycházející z určitého pojetí světa, jež je v něm zakotveno a ze kterého se nemůže nikdy vymanit, ocitne v nejrůznějších kontextech, na něž do značné míry nebude mít již další vliv. Proto by toto masové komuniké mělo být imunní vůči modifikujícímu vlivu proměnlivých kontextů (různých situací a prostředí, různě vzdělaných a vstřícných uživatelů aj.), tudíž by mělo být **objektivní**. Nutné je především oddělování faktů od názorů, vyvážený přístup k soupeřícím názorům, validace žurnalistických tvrzení, reference od autorit a někdy také formulační postupy, tedy vyloučení ich-formy či užití bezpříznakových výrazových prostředků.

⁷⁵ ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 97. ISBN 978-80-86723-57-0.

⁷⁶ ČMEJRKOVÁ, Světlá a Jana HOFFMANNOVÁ. *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003, s. 102. ISBN 80-200-1034-3.

⁷⁷ RŮŽIČKA, Vlastimil. *Politika a média v konzumní společnosti*. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 141. ISBN 978-80-247-3667-9.

„V českém prostředí je požadavek objektivitivy dokonce součástí mediální legislativy.“⁷⁸

Osvaldová stručně a jasně shrnula metody, kterými lze alespoň přibližně dosáhnout rovnováhy – je to „přesnost, jasnost a úplnost informování, odstup od tématu, diskriminace vylučující přístup ke zdrojům informací, vědomá neutralita ve sporu několika skupin, pluralita uveřejňovaných názorů, vyloučení skrytých motivů i v dobré víře neřku-li stranění velkým inzerentům, jednoznačný zákaz zasahovat do skutečnosti, o které se referuje, a přísné dodržování terminologické neutrality.“⁷⁹

Mimo jiné mu k tomu dopomáhají pravidla etického kodexu Syndikátu novinářů České republiky, kam patří:

- **Právo občanů na včasné, pravdivé a nezkreslené informace a povinnost**
 - zveřejňovat jen informace, jejichž původ je znám, nebo v opačném případě je doprovodit nezbytnými výhradami,
 - respektovat pravdu bez ohledu na důsledky, které to pro něj může mít, vyhledávat informace, které slouží všeobecnému zájmu, i přes překážky,
 - dbát na rozlišování faktů od osobních názorů,
 - hájit svobodu tisku i svobodu jiných médií,
 - neodchylovat se věcně od pravdy ani v komentáři z důvodu zaujatosti,
 - nepřipustit, aby domněnka byla vydávána za ověřený fakt a zprávy byly deformovány zamlčením důležitých dat,
 - odmítat jakýkoliv nátlak na zveřejnění nepravdivé, nebo jen částečně pravdivé informace,
 - odmítat jakékoli zásahy státních orgánů, jež by mohly ovlivnit pravdivost sdělení,
 - přijímat pouze úkoly srovnatelné s jeho profesionální důstojností,

⁷⁸ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2007, s. 125. ISBN 978-80-7367-287-4.

⁷⁹ OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 12. ISBN 978-80-246-1899-9.

- nepoužívat nepoctivé prostředky k získání informace, fotografie nebo dokumentu nebo využívat k tomu dobré víry kohokoliv. Nepoctivost prostředků je při tom třeba posuzovat v souvislosti s veřejným zájmem na publikování příslušné informace.

- **Požadavky na vysokou profesionalitu v žurnalistice a povinnost:**

- nést osobní odpovědnost za všechny své uveřejněné materiály,
- vyloučit všechny činnosti, které by jej mohly kompromitovat nebo vést ke konfliktu zájmů,
- nepřijímat žádné hodnotné dary nebo výhody, které by měly souvislost s jeho novinářskou činností, zvláště pak z důvodů zveřejnění nebo zatajení nějaké informace,
- nezneužívat povolání novináře k činnosti reklamního pracovníka a nepřijímat žádnou odměnu přímou nebo nepřímou od zájemců o reklamu, odmítnout podílet se na publikování skryté reklamy,
- nepodepisovat svým jménem obchodní ani finanční reklamy,
- nepřijímat peníze ve veřejné službě nebo v soukromém podniku tam, kde jeho postavení novináře a jeho vliv by mohly být zneužity,
- nezneužívat výsad, plynoucích z povolání novináře, k prezentování svých osobních postojů,
- nezneužívat možných výhod, plynoucích z členství v Syndikátu novinářů k uspokojování soukromých potřeb.

- **Důvěryhodnost, slušnost a serióznost zvyšují autoritu médií**

- nic neomlouvá nepřesnost nebo neprověření informace, každá uveřejněná informace, která se ukáže jako nepřesná, musí být neprodleně opravena,
- jestliže si zdroj informací přeje zůstat utajen, novinář je povinen zachovávat profesionální tajemství, i kdyby mu z toho měly vzniknout potíže,
- respektovat soukromí osob, zejména dětí a osob, které nejsou schopny pochopit následky svých výpovědí,
- dodržovat přísně zásadu presumpce nevinny a neidentifikovat příbuzné obětí nebo delikventů bez jejich jasného svolení,
- považovat pomluvu, neprokázané obvinění, překroucení dokumentů, faktů a lží za nejzávažnější profesionální chyby,
- kromě nesporných důvodů veřejného zájmu nesmí novinář svou činností dostat dotčené osoby do nesnází nebo osobní tísně,
- novinář nesmí využívat ve svůj prospěch informace získané při výkonu svého povolání dříve, než budou tyto informace zveřejněny,
- nesmí vytvářet ani ztvárňovat námět, který by podněcoval diskriminaci rasy, barvy pleti, náboženství, pohlaví nebo sexuální orientace,
- při reprodukci jakéhokoli textu musí být uveden jeho autor formou adekvátní k rozsahu přetištěného materiálu,
- plagiát se zásadně zakazuje⁸⁰.

Na závěr této kapitoly je důležité říci, že image a celkový dojem „je to, jak působíme a jak nás vnímají ti ostatní kolem nás. Každý z nás je něčím jedinečný. První dojem nelze udělat dvakrát.“⁸¹

⁸⁰ SYNDIKÁT NOVINÁŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY, Z.S. *Kodex :: Syndikát novinářů ČR, z.s.* [online]. 2014 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://www.syndikat-novinaru.cz/eika/kodex/>.

3 SPECIFIKA ROZHLASOVÉHO MODEROVÁNÍ A VEDENÍ ROZHOVORU

„Účelem existence rozhlasu jako služby veřejnosti je zajistit veřejnosti zdroj informací, kritické reflexe, umělecké tvorby a zábavy, které jsou chráněny před lobbistickými tlaky. Český rozhlas přispívá k vytváření prostoru pro svobodu slova, myšlení a tvorby, v němž může vyrůstat demokracie.“⁸²

„Rozhlasový pořad je relativně samostatný a uzavřený prvek programu, který je od ostatních částí oddělen slovně (ohlášením, odhlášením), hudebním nebo jiným akustickým signálem (znělkou, gongem) nebo skladebně, tedy tematickým nebo žánrovým odlišením.“⁸³

V auditivních médiích jsou posluchači závislí jen na jednom smyslu (sluchu), navíc se většinou nemohou k již vyřčenému hned vrátit, proto musí být pozornější než při zapojení dalších smyslů. Tomu musí být přizpůsoben i jazyk.

Jazyková komunikace v rozhlase je dynamická, jazykově redundantní (informační nadbytek), sugestivní, představově inspirativní a není homogenní.⁸⁴

„Slovník rozhlasového projevu má být jednodušší a jednoznačnější než slovník novin.“⁸⁵

Je nutné se vyhnout nadměrné frekvenci vedlejších vět, mnohastupňovité výstavbě souvětí, hojnosti vsuvek, nezřetelnému nebo málo zřetelnému rozvržení větných členů a převaze nominálního způsobu vyjadřování. Důležité je také nebýt v jazyce, kompozici ani v tématech stereotypní, vyhýbat se rutinérství, nespokojovat se s jednou nalezenými a osvědčenými postupy, mít správný akcent a aktuální informace, znát vysvětlovací,

⁸¹ HOSPODÁŘOVÁ, Ivana. *Prezentační dovednosti*. Praha: Kernberg, 2007, s. 74. Management praxe. ISBN 978-80-903962-9-6.

⁸² ČESKÝ ROZHLAS. *Kodex Českého rozhlasu* [online]. 2010 [cit. 2013-11-17]. Dostupné z: http://media.rozhlas.cz/_binary/00730694.pdf.

⁸³ VERNER, Pavel. *Zpravodajství a publicistika*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010, s. 107. ISBN 978-80-86723-88-4.

⁸⁴ BOZDĚCH, Vladimír. *O jazyce rozhlasu a televize*. Praha: SPN, 1982, s. 144.

⁸⁵ Tamtéž, s. 8.

agitační a přesvědčovací složky a být názorný a pohotový. Použit lze slova slangová a odborné termíny, synonyma, knižní, citově expresivní slova, nadsázku, ironii, antitezi (pojmy postavené do protikladu), přirovnání (metonymie – přirovnání pomocí lexikálních prostředků), synekdochu (celek se označí pojmenováním části a naopak), fráze či klišé.

Zpráva musí být srozumitelná, přesná, přehledná, přesvědčivá a také rozmanitá. Dnes rozhoduje především účelnost, vhodnost, funkčnost a systémovost užitých jazykových prostředků, minimální vulgárnost a faktografická nepřetíženost.⁸⁶

„Vedle jiných náležitostí musí rozhlasové zpravodajství – chce-li být opravdu rozhlasové – dbát o ne právě malou míru mluvnosti svých textů. Tomuto požadavku se přičí časté, mnohdy mechanické užívání tzv. složeného pasiva na úkor vyjadřování aktivního.“⁸⁷

Oproti audiovizuálnímu médiu nemusí dbát moderátor na svou vizáž ani doplňky, za to je nezbytné, aby veškeré své dovednosti vložil do své mluvy (hlavně výslovnosti a intonace).

V analýze této diplomové práce se autorka zabývá pořadem **Českého rozhlasu Radiožurnálu**, což je „název pro jednu zřejmě z nejsledovanějších veřejnoprávních rozhlasových stanic a současně pro diskurz, který se na této stanici uskutečňuje každý den od časného rána do večera. Jde o nepřetržitý proud jednotlivých zpravodajských útvarů, bloků s odborným, politickým, informačním i zábavným zaměřením, rozhovorů, interview, upoutávek, reklam.“⁸⁸

⁸⁶ BOZDĚCH, Vladimír. *O jazyce rozhlasu a televize*. Praha: SPN, 1982, s. 144.

⁸⁷ Tamtéž, s. 53.

⁸⁸ ČMEJRKOVÁ, Světlá a Jana HOFFMANOVÁ. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013, s. 77. Lingvistika. ISBN 978-80-200-2267-7.

3.1 Etický kodex Českého rozhlasu

Zaměstnanci ČRo si zakládají na otevřenosti, nestrannosti a nezávislosti. Z jejich vystupování by posluchač neměl poznat postoj, jaký zaujímají k probíranému problému nebo k diskutujícím. Musí mimo jiné podporovat soudržnost společnosti, vytvářet fórum pro veřejnou diskuzi, poskytovat nestranné a nezávislé zpravodajství, aktivně přispívat k lepšímu poznání, pochopení a šíření národního, evropského a světového kulturního dění a dědictví. Navíc jsou povinni posluchače informovat o původu informací a materiálů užitých ve vysílaných pořadech, přičemž je nutné mít informaci ověřenou alespoň ze dvou důvěryhodných a na sobě vzájemně nezávislých zdrojů.

Pokud v pořadu není zastoupení všech potřebných stran a tím pádem všech potřebných názorů, musí sehrát roli kvalifikovaného oponenta právě moderátor.⁸⁹

3.2 Charakteristika pořadu Dvacet minut Radiožurnálu

Do diskusního pořadu Dvacet minut Radiožurnálu na Českém Rozhlasu, který se vysílá každý všední den, jsou zváni odborníci z různých profesí (politici, vědci, umělci i sportovci), aby zodpověděli otázky týkající se aktuálních událostí České republiky.

Pořad se vysílá od září roku 2006 a jeho prvním moderátorem byl právě Martin Veselovský. Trvalo tři roky, než se k němu přidala moderátorka Helena Šulcová.⁹⁰

V roce 2014 Martin Veselovský v Českém rozhlase skončil.

⁸⁹ ČESKÝ ROZHLAS. *Kodex Českého rozhlasu* [online]. 2010 [cit. 2013-11-17]. Dostupné z: http://media.rozhlas.cz/_binary/00730694.pdf.

⁹⁰ ČESKÝ ROZHLAS. *Dvacet minut Radiožurnálu I Radiožurnál* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/dvacetminut/>.

4 SPECIFIKA TELEVIZNÍHO MODEROVÁNÍ A VEDENÍ ROZHOVORU

Televize je mnohem komplexnějším sdělovacím prostředkem, protože na vysílané informace participují tři faktory – obraz, jazyk a zvuk. Od rozhlasu se může slovník televize lišit svou náročností právě kvůli sémantickému podporování obrazem.

Verbální komunikace používaná v televizi je téměř stejná, jako u rozhlasu – moderátor by měl mluvit jasně, stručně, věcně. Odlišit ji lze jen v jednodušším prezentování například čísel či dat, kdy je zvuková složka doplněna o obrazovou, tím pádem divák nemusí pečlivě naslouchat a soustředit se. Také je televizním moderátorům spíše odpouštěno, pokud není jejich intonace vždy správná, či přeřeknou-li se nebo zamluví určité písmeno ve slově. Je to dáno právě tím, že jsou vidět, diváci si tedy lépe, podle možnosti zapojit dva smysly naráz, spojí a odvodí moderátorovy vyřčené myšlenky.⁹¹

Moderování v televizi je o to složitější, že kromě obsahu našich verbálních projevů je potřeba kontrolovat také projevy neverbální, protože řečníka snímá mnohdy více kamer a on se musí orientovat například v tom, která ho zrovna zabírá.

Velmi důležitý je tedy v této souvislosti kontakt očí moderátora jak směrem ke kameře, tak spolu s respondenty, přičemž musí být na všechny dobře vidět i z pohledu diváků. Zásadou je správné rozesazení respondentů, „nejčastěji volíme pozici pravoúhlou a vyhýbáme se pokud možno sezení vedle sebe nebo rozmluvě přes stůl (frontální pozice je charakteristická pro soupeřivý typ komunikace).“⁹²

Díky tomu lze sledovat nejen mimiku, ale také především gestikulaci. Dochází zde tedy k lepšímu porozumění obsahu autorovy myšlenky, rozpoznání případné manipulace, nervozity a dalších aspektů.⁹³

⁹¹ BOZDĚCH, Vladimír. *O jazyce rozhlasu a televize*. Praha: SPN, 1982, s. 144.

⁹² MURATOR, Sergej. *Televizní dialog*. Praha: Cs. televize, 1985, s. 13. Edice Cs. televize. Rada 1.; Sv. 9.

⁹³ KRAUS, Jiří a kol. *Člověk mluvící*. Praha: LEDA, 2011, s. 58. ISBN 978-80-7335-258-5.

Kromě „hlídání“ kamer musí moderátor dbát také pokynů z režie, které dostává do sluchátka. A jak řekl sám Martin Veselovský v pořadu Show Jana Krause, „Mně je vlastně líto, že se nějakým způsobem nedá zaznamenat nebo reprodukovat to, co se děje mezi režii a mým uchem a mým editorem a mým uchem, protože ve chvíli, kdy jsou na řadě tři takzvané lajfy, které někdy nemusí vyjít, protože zrovna byla na druhém konci světa nějaká exploze a nefunguje dané studio, tak oni v reálném čase, zatímco moderátor mluví, mi říkají do ucha: „Tak tenhle ten nebude, takže to protáhni ještě o pět minut,“ a to je úplně skvělé!“⁹⁴

Analýza praktické části této diplomové práce se v oblasti audiovizuálního média zabývá pořadem České televize.

Ta má kromě plnoformátových programů ČT1 a ČT2 ještě programy zpravodajský ČT24, sportovní ČT sport, dětský ČT :D a kulturní ČT art, přičemž je vysílána pozemně, družicově, internetově, regionálně a i pro mobilní platformy.⁹⁵

⁹⁴ YOUTUBE. *1. Martin Veselovský – Show Jana Krause 25.4.2014* [online]. 2015 [cit. 2015-7-7]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=xSvL_fjFif8.

⁹⁵ ČESKÁ TELEVIZE. *Základní informace o ČT – Vše o ČT – Česká televize* [online]. 2003 [cit. 2015-6-23]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/zakladni-informace-o-ct/>.

4.1 Etický kodex České televize

V dnešní době dochází právě ze strany redaktorů a médií všeobecně k mnoha pochybením. Některá z nich vyjmenoval i zkušený žurnalista působící dlouhou dobu v České televizi, Václav Moravec.⁹⁶

„Patří mezi ně narušování soukromí, střet zájmů, úplatky, klamání, osobní účast na zprávě a plagiátorství.“⁹⁷

Nejen z těchto důvodů byl vytvořen etický kodex České televize, kde jsou ošetřeny veškeré faktory přípustné i nepřípustné pro práci všech aktivních činitelů této instituce.

Pozornost se zde, kromě výše zmiňovaného a pro tuto práci podstatného, zaměřuje především na diváka jakožto občana na prvním místě, jazykový projev, na vedení diskuzních pořadů a pluralit, otázky náboženství a etiky či vzdělávací a osvětové pořady.

A právě i moderátoři instituce veřejné služby, jakou je právě Česká televize, jsou povinni vyvarovat se jakýchkoli forem kulturní, sexuální, náboženské nebo rasové diskriminace a společenské segregace, umožnit vyjádření nejširšího možného spektra názorů a hledisek, poskytovat nestranné a nezávislé zpravodajství, informace a komentáře a také aktivně přispívat k lepšímu poznání, pochopení a šíření národního a evropského kulturního dění a dědictví.⁹⁸

⁹⁶ JIRÁK, Jan a Milan ŠMÍD. *10 let v českých médiích*. Praha: Portál, 2005, s. 142. ISBN 80-7178-925-9.

⁹⁷ VACULÍKOVÁ, Kateřina. *Práva a povinnosti žurnalisty v kontextu novinářské etiky* [online]. Brno, 2011 [cit. 2013-10-16]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí bakalářské práce: Martin Škop. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/274135/fss_b/.

⁹⁸ ČESKÁ TELEVIZE. *Kodex ČT* [online]. 2003 [cit. 2013-11-17]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/>.

4.2 Charakteristika pořadu Události, komentáře

Události, komentáře jsou analytickým pořadem redakce zpravodajství ČT 24, který každý všední den ve 22 hodin mapuje dění u nás i za hranicemi. V pořadu se řeší a rozebírají aktuální problémy týkající se politiky, businessu, kultury, trendů a sportu.⁹⁹

„Při komunikaci před kamerou je z psychologického hlediska zvláště důležitý oblouk pohodlné besedy.“¹⁰⁰

Pořad Události, komentáře tento bod splňují – moderátor sedí uprostřed za stolem, hosté vedle něj.

V pořadu je využit tzv. institucionální dialog, při kterém se účastní jeden moderátor a jeden host. Výjimkou není ani interview jednoho moderátora s dvěma a více hosty najednou.

„Počet účastníků a organizace rozhovoru mají samozřejmě vliv na jeho průběh, neboť záleží na tom, zda je host interviewován jedním moderátorem, anebo jej zpovídají hned dva moderátoři, a zda host odpovídá pouze moderátorovi / moderátorům, anebo má proti sobě navíc ještě svého oponenta.“¹⁰¹

Ani pořad Události, komentáře již Martin Veselovský nemoderuje.

⁹⁹ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 1996-2014 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/>.

¹⁰⁰ MURATOR, Sergej. *Televizní dialog*. Praha: Cs. televize, 1985, s. 14. Edice Cs. televize. Rada 1.; Sv. 9.

¹⁰¹ ČMEJRKOVÁ, Světlá a Jana HOFFMANOVÁ. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013, s. 46. Lingvistika. ISBN 978-80-200-2267-7.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA VEDENÍ ROZHOVORU MARTINEM VESELOVSKÝM

Martin Veselovský se narodil 26. září 1972 a s moderováním začal v roce 1992 v Rádio Klubu Hlasu Ameriky. Od roku 1994 do roku 1999 moderoval v rádiu Evropa 2 a během toho ještě pracoval v pořadu SOS v televizi Prima. Následovala práce v TV Nova v talk show Áčko a dále pak i v nedělním diskusním pořadu Sedmička. Od roku 2000 vystřídal několik pořadů v Českém rozhlase, až se v roce 2006 „usídlil“ v pořadu Dvacet minut Radiožurnálu. Po osmi letech, v srpnu roku 2014, však na vlastní žádost skončil a stejně tak skončil v pořadu Události, komentáře v České televizi, kde pracoval od ledna 2008.¹⁰²

V současnosti moderuje spolu s Danielou Drtinovou vlastní internetový projekt nazvaný **DV^{TV}** (Drtinová Veselovský TV), který je součástí online deníku Aktuálně.cz, a videa s rozhovory a reportážemi vychází pravidelně jednou denně. První „pořad“ byl na tento server umístěn 27. 5. 2014.

Prostřednictvím online videí přinášejí divákům exkluzivní rozhovory s vlivnými lidmi české politiky a byznysu a jak napsali na své webové stránce video.aktualne.cz/dvtv/, ptají se „tak přímo a tak dlouho, dokud nedostanou odpověď.“ Martin Veselovský v pořadu Show Jana Krause uvedl, že videokanal je z 65 % zaměřený na politiku a zbylých 35 % se zabývá aktuálními a důležitými událostmi z Česka.

Mezi témata řadí aktivity týkající se politiky, společnosti, zahraničí, ekonomiky, kultury a v současnosti i události kolem ukrajinské krize.

¹⁰² ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas* [online]. 1997-2004 [cit. 2013-12-13]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/osoby/_osoba/1491.

První publicistický videokanál na českém internetu nabízí mimo jiného i reportáže z různých měst a míst kvůli zachování identických a důležitých záběrů.

Jedná se vlastně o několik rozhovorů a reportáží v rámci zhruba jedné hodiny začínající krátkou ukázkou jednoho z rozhovorů a úvodní znělkou. V jednom takovém bloku se za „moderátorským křeslem“ vystřídají vždy oba moderátoři, každý s jiným hostem a tematickým blokem. Mezi jednotlivými bloky s jedním hostem je též znělka.

Ze začátku mohla být videa uvedena na serveru Aktuálně.cz pro diváky lehce matoucí, jelikož nebyla ucelená. Rozhovor s jedním hostem je rozdělen na několik částí, témat, mezi kterými je znělka, a problém mohl také nastat ve chvíli, kdy se jeden z moderátorů se svým hostem ve druhé ukázce rozloučil, ale třetí ukázka byla s tím samým hostem. Také se stalo, že po jednom hostu následoval host druhý, a hned na začátku nového tematického bloku s novým hostem moderátor pronesl například větu: „stále mluvím s Mirkem Topolánkem“.

Mezi další chybu lze zařadit také kameramanovo neudržení svého technického optického zařízení hned v prvním zveřejněném videu, což způsobilo roztržený obraz. Také některé velikosti záběrů nejsou vždy úplně vhodné, například opět v prvním videu, kde při záběru na mluvícího Martina Veselovského má moderátor „useknutou“ část hlavy.¹⁰³

Martin Veselovský se stal v únoru 2015 jedním ze dvou laureátů prestižní Ceny Ferdinanda Peroutky za rok 2014. Ocenění v podobě skleněné knihy uděluje Sdružení Ferdinanda Peroutky za kvalitní novinářskou práci, naprostou bezúhonnost před zákonem i vlastním svědomím a vysokou mravní integritu, která vylučuje rozpor mezi slovy a činy.

¹⁰³ AKTUÁLNĚ.CZ. DVTV – *Aktuálně.cz* [online]. 1999-2015 [cit. 2014-02-03]. Dostupné z: <http://video.aktualne.cz/dvtv/>.

„Schopnost trvat na svém a neuhnout, schopnost neskloznout k agresivitě a nadto si zachovat šarm. Schopnost rychlé reakce a bystrého úsudku. Schopnost vést rozhovor v nejlepších tradicích britské televizní a rozhlasové žurnalistiky. Jen u málokterých moderátorů najdete všechny tyto schopnosti a hlavně: v tak vyvážené konstelaci,“ uvedli pořadatelé o oceněném.¹⁰⁴

Pro analýzu vedení mediálního rozhovoru Martinem Veselovským s různými politiky, odborníky či kolegy, při které jsou zákonitě nutné různé pomlky, přechytky a jiné, autorka zvolila následující způsob:

- (e), (ee) aj. - jde o rychlé přerušování věty zvukem připomínajícím písmeno „é“, druhý pojem značí déle trávající zvuk,
- (pauza), (delší pauza) – jde o fázi, ve které mluvčí několik sekund mlčí a nepoužívá při tom výše zmíněné „é“, převážně se nadechuje pro pokračování věty, u druhého atributu jde o mlčení delší dobu, většinou mluvčí přemýšlí,
- (odkašlání) – mluvčí zakašle, případně udělá jiný zvuk podobný odkašlání,
- (eee, pauza) a jemu podobné tvary – mluvčí použije nejprve zvuk připomínající písmeno „é“ a následně se nadechne (případně mlčí, případně si odkašle atd.),
- (smích), (úsměv) – první označení znázorňuje déletrávající projev veselí, druhý pojem značí pouze letmé naznačení či pousmání se,
- „aaa“ a jemu podobné několika znásobení různých písmen – značí protáhnutí onoho písmena,
- slova s pomlčkou, např. při-chytit – znázorňuje krátkou mezeru, ústní rozdělení daného výrazu.

¹⁰⁴ ČESKÝ ROZHLAS. *Cenu Ferdinanda Peroutky za rok 2014 získali Martin Veselovský a Petr Třešňák I Politika a společnost* [online]. 1997-2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/cenu-ferdinanda-peroutky-za-rok-2014-ziskali-martin-veselovsky-a-petr-tresnak--1452312/.

Dále autorka, pro zdůraznění ukončení vět a tím pádem i tónu hlasu účastníků diskuse, použila v přepisu interpunkční znaménko – tečku. Čárky v textu nejsou, protože je mluvčí gramaticky správně většinou ve větě nepoužili. Nahrazují je mimo jiné termíny „(pauza)“, protože ne vždy mluvčí klesl hlasem / nadechl se na místě, kde by podle správných gramatických pravidel čárka měla být.

Přepis výslovnosti je rozdělen na dvě části. Česká slova mají v práci svůj gramaticky správný tvar (**všechno** – fšechno, **absolutně** – absolutně, **obět'** – objet' aj.). Slova cizí nebo názvy jsou přepsány tak, jak byly vysloveny.

Pro lepší přehlednost v rozhovoru označila autorka věty moderátora kurzívou.

5.1 Rozhlas – Dvacet minut Radiožurnálu

Pro analýzu vedení rozhlasového mediálního dialogu autorka zvolila šest různých dílů z pořadu Dvacet minut Radiožurnálu, různých dat a různých zaměření jak s politiky, tak s odborníky.

Vybrány byly proto, že se vzhledem k této práci jednalo o zajímavé a rétoricky zkušené respondenty, a právě díky rozhovorům s nimi se v moderátorových schopnostech a dovednostech ledacos ukázalo.

Rozhovory probíhaly s těmito lidmi – použité zkratky:

MV – Martin Veselovský, moderátor

VK – Václav Klaus, bývalý prezident

MZ – Miloš Zeman, současný prezident

AŠ – Anna Šabatová, veřejná ochránkyně práv

JM – Jan Mládek, ministr obchodu a průmyslu

DD – Dana Drábová, předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost

JZ – Jiří Zlatuška, poslanec za hnutí ANO

Martin Veselovský vždy na úvod pořadu seznámil posluchače s probíranými tématy, a to rychle, stručně, věcně, přičemž shrnul minulé a připomněl důležité události, které následně uvedl do kontextu.

Müllerová tvrdí, že moderátor „zahajuje, zakončuje a člení pořad pomocí stereotypních (jen málo obměňovaných) promluv, tedy organizuje dění pořadu a sleduje vymezený čas. Tato úloha má výrazně institucionální povahu, moderátor v ní vystupuje neosobně, neutrálně, zdvořile, převažuje podávání věcných informací a zdvořilostní formule.“¹⁰⁵

Co ale Martin Veselovský ne vždy činil, jak dokazují některé z níže uvedených ukázek, bylo přivítání samotných posluchačů - zřejmě z časových důvodů.

¹⁰⁵ MÜLLEROVÁ, Olga a Jana HOFFMANNOVÁ. *Kapitoly o dialogu*. 1. vydání. Praha: Pansofia, 1994, s. 37. ISBN 80-85804-29-8.

MV: Dobrý večer. V rámci zvláštního volebního vysílání Českého rozhlasu vám v tuto chvíli přinášíme i poslední dílek (pauza) který by mohl chybět v sumě informací (pauza) o volbě prezidenta České republiky. (pauza) V podstatě jen hodinu a půl po skončení druhé volby a po zvolení prezidenta na další pětileté období (pauza) vítám ve vysílání Českého rozhlasu jedna Radiožurnálu prezidenta České republiky (pauza) Václava Klause (pauza) dobrý večer na Pražský Hlad.¹⁰⁶

MV: Projekt Hledá se prezident je ve druhé polovině. (pauza) Dnes jste měli možnost strávit na Radiožurnálu den už s šestým kandidátem na post prezidenta České republiky (pauza) jen připomínám že první kolo prezidentských voleb začíná už jedenáctého ledna roku dva tisíce třináct. (pauza) Teď začíná Dvacet minut Radiožurnálu přeji vám dobré odpoledne. (znělka) Celý den jsem dnes strávil v Ostravě s bývalým premiérem České republiky (pauza) čestným předsedou strany práv občanů Zemanovci a také kandidátem na prezidenta Milošem Zemanem. (pauza) Dobré odpoledne pane Zemane.¹⁰⁷

MV: Je závislost Evropské unije na energetických zdrojích v ruské federaci něco co uniji oslabuje? (pauza) Měla by se to snažit změnit? (pauza) A mělo by se Česko snažit změnit svoji závislost na dodávkách jaderného paliva pro své dvě atomové elektrárny (pauza) z ruské státní firmy TVEL? (pauza) Začíná Dvacet minut Radiožurnálu. (pauza) Ve studiu je se mnou předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová (pauza) dobrý den.¹⁰⁸

¹⁰⁶ ČESKÝ ROZHLAS. Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu) [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/669020>.

¹⁰⁷ ČESKÝ ROZHLAS. Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu) [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/2790701>.

¹⁰⁸ ČESKÝ ROZHLAS. Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu) [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-17]. Dostupné z: <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/3186359>.

Moderátor tedy dodržel některé body etického kodexu Syndikátu novinářů České republiky, jak je popsáno v teoretické části této práce, především pak právo občanů na včasné, pravdivé a nezkreslené informace, přičemž nesl osobní odpovědnost za všechny své uveřejněné materiály (v tomto případě vyřčené věty).

Veselovského silnou stránkou je dále také přímé dotazování bez zbytečného objasňování situace či problému, tedy jeho osobitý styl vedení rozhovorů.

„Styl je nositelem významu, komunikační kompetence, kultivovanosti, citového postoje reálného mluvčího. (Miroslav Červenka, *Individuální styl a jeho významová aktivita*).“¹⁰⁹

Martin Veselovský po úvodní řeči ihned pokládá svůj dotaz, a to zcela přímo, stručně a jasně, jak je také uvedeno v teoretické části této práce. Většinou se jedná o otázku týkající se nejzávažnějšího problému daného tématu.

MV: Pane prezidentě jaká byla ta druhá volba?

VK: Tak já bych nejdříve chtěl říci (pauza) že jsem ještě nikomu nedal rozhovor (pauza) že Český rozhlas je absolutně první takže jste první (pauza) kteří se mnou mluvíte. (pauza) To bych chtěl zdůraznit. Jaká byla ta volba? (pauza) Já myslím (pauza) že dle očekávání byla. (smích) Byla prostě tvrdá těžká nicméně probíhala v úplně jiné atmosféře než minulej týden a to já myslím (pauza) že je dobře pro všechny z nás (pauza) pro celou Českou republiku.¹¹⁰

¹⁰⁹ KRAUS, Jiří a kol. *Člověk mluvící*. Praha: LEDA, 2011, s. 54. ISBN 978-80-7335-258-5.

¹¹⁰ ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehraovac.rozhlas.cz/audio/669020>.

MV: (smích) Paní Šabatová co je za problém s volebním právem cizinců žijících dlouhodobě na území České republiky?

AŠ: Tak musíme to rozdělit na cizince z (ee) třetí (ee) zemí a cizince z Evropské unije...

MV: Pojdme se teď prosím bavit o cizincích z Evropské unije (pauza) protože vůči těm (pauza) alespoň mám ten pocit směřovala zpráva z konce července.¹¹¹

MV: Je ohrožena existence všech těch jmenovaných zařízení?¹¹²

Z první ukázky je patrné, že moderátor přesně nspecifikoval svou otázku nebo nevěděl o dalších možnostech, proto byl nucen respondenta přerušit a upřesnit svůj dotaz. Dosti často se ale stává, že dotazovaný otázku pochopí, jen se od ní snaží odvést řeč jinam, prostě ji ignorovat.

V takovém případě je vhodné dotaz několikrát zopakovat nebo ho formulovat jinak, jak vyplývá již z teoretické části. Při klamání, lhaní či zastírání respondentů je nutné odvolat se na své informační zdroje, které by měl mít moderátor dobře nastudovány a pro jistotu ještě sepsány na papíře před sebou.¹¹³

¹¹¹ ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-12-05]. Dostupné z: <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/3184818>.

¹¹² ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/3214752>.

¹¹³ ČERTÍKOVÁ, Helena. *Moderátor za mikrofonem*. Bratislava: Vysoká škola múzických umení, Divadelná fakulta, 2008, s. 152. ISBN 978-80-85182-97-2.

MV: Myslím (pauza) že i posluchači Českého rozhlasu jedna Radiožurnálu slyšeli (pauza) v projevu vašeho konkurenta (pauza) neúspěšného konkurenta (pauza) Jana Švejnara (pauza) že (ee) například co se týče volby členů bankovní rady České národní banky (pauza) tak by tuto konzultoval (pauza) s příslušnými výbory v parlamentu České republiky. (pauza) Ptám se pane prezidente (pauza) jestli (pauza) svůj zvyk (pauza) kterým bylo toto nekonzultovat (pauza) budete měnit.

VK: Ne ne neříkejte takovéto věci. (pauza) Teď proběhla volba (pauza) dívejte dívejme se pozitivně dopředu. (pauza) Nevidím důvod okamžitě začít pošťuchovat. (pauza) Je to strašlivý zlozvyk naší žurnalistiky (pauza) já jsem ze všech svých ...

MV: Pane prezidente já vás nechci pošťuchovat.

VK: Já vám odpovím. (pauza) Já sem ze všech svých sil bojoval proti zákonu který byl přijat proti mé vůli českým parlamentem (pauza) kdy můj předchůdce ve funkci v rámci omezení role premiéra (pauza) tehdy mě prohlasoval a vnutil tento způsob volby bankovní rady. (pauza) Já jsem zoufale protestoval (pauza) jsou mé známé protesty texty rozhovory (pauza) písemné články kdy sem já říkal že máme předpotopní nesmyslný systém volby bankovní rady (pauza) že takovou moc která se dává do ruky prezidenta (pauza) ne má mají asi tak tři země světa. Takže já jsem poslední (pauza) který bych měl být viněn za toto co se stalo (pauza) mshodou okolností proti mé vůli mě to padlo do klína (pauza) něco co jsem já v žádném případě nechtěl. (pauza) Takže z tohoto dělat nějakou kauzu (pauza) já musím rezolutně protestovat. Já sem celý život žil v bankovníctví (pauza) já každého z potenciálních možných členů bankovní rady znám formou že to byl můj kolega spolupracovník žák nebo něco takového (pauza) spoluautor článku na bankovní téma (pauza) takže já myslím že není toto žádným reálným problémem naší země a jestli si to můj protikandidát vybral jako téma (pauza) které zdůraznil ve svém předvolebním projevu (ee) já to respektuju (pauza) ale věřte tomu a abychom nezaváděli lidi někam na scestí (pauza) není to žádné vážné téma.

MV: Ani tou další otázkou (ee) pane prezidente Klausí se nebudu snažit zavádět nikoho na scestí (pauza) ale přesto se zeptám. (pauza) Za rok touto dobou budeme (pauza) v plném proudu předsednictví (ee) Evropské uniji (pauza, ee) měly by české politické strany (pauza) ty které jsou v parlamentu České republiky (pauza) uzavřít jakýsi pakt o neútočení na tento půl rok jak navrhuji (ee) například sociální demokraté?

...

MV: (pauza) Na čom to bude záviset (pauza) to (pauza) jestli za pět let bude ...

VK: Nezlobte se (pauza) to není problém dnešního večera. To opravdu tak utíkáte od ode dneška k tomu (pauza) co budem za pět let dělat (pauza) to já neumím zodpovědět. A zejména myslím že primárně to není úkolem prezidenta (pauza) protože já sem se celých pět let vyhýbal odpovédím na otázky jaká by měla být volba prezidenta (pauza) protože jsem věděl (pauza) že když řeknu jednu (pauza) když řeknu Á (pauza) tak si budou všichni myslet že že to je pro mě výhodné. (pauza) A proto jsem výslovně říkal opravdu (pauza) není to otázka na prezidenta (pauza) je to otázka na naší politickou scénu.

...

MV: (ee) Zeptám se ještě jinak a bude se to opět týkat (ee) komunistů. (pauza) Změníte k této straně nějak svůj postoj (pauza) který byl charakterizován například (dlouhá pauza) jarem roku dva tisíce pět (pauza) kdy jste zabránil sestavením menšinové vlády za podpory komunistů?

VK: Není toto na pořadu dne. (pauza) Bavme se o jiných reálných věcech. (pauza) Já sem řekl jasné projevy (pauza) já sem zopakoval po svém zvolení že ty projevy prostě platí a nerozehráváme okamžitě dnes večer nějaké hry. (pauza) Myslim že to je neskutečná vlastnost naší země. (pauza) V normální zemi by byli nějakým způsobem ládi rádi (pauza) že se odehrálo to co se odehrávalo (pauza) že to na chvíli skončilo (pauza) že si na chvílku vydechneme a teď budeme pozitivně hledět dopředu (pauza) optimisticky hledět dopředu a tady se u nás začíná rozehrávat ne týden po volbě (pauza) ale hodinu a půl jak jste začal tento rozhovor po volbě (pauza) okamžitě úplně jiná hra. Já v této hře opravdu s vámi hrát nebudu. Nezlobte se (pauza) já jsem slíbil ...

MV: Pane prezidente musím říct že nehrají nehrají žádnou hru jen jsem se ptal.

VK: ... nezlobte se já jsem slíbil teď vystoupit v půl v televizích (pauza) takže děkuju pěkně za rozhovor (pauza) na shledanou.¹¹⁴

¹¹⁴ ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehovac.rozhlas.cz/audio/669020>.

MV: Vadilo by vám pane Zemane kdyby tři a dvacet let po listopadu osumdesát devět byl prezidentem České republiky bývalý člen KáeSČé?

MZ: Víte já jsem také bývalý člen KáeSČé (pauza) jenomže já jsem vstoupil do KáeSČé v roce devatenáct set šedesát osm jako student v době pražského jara kdy (pauza) jak jistě víte (pauza) komunistické straně věřila většina společnosti. To byl jediný rok v její historii (pauza) kdy jí věřila většina společnosti. (pauza) No (pauza) a když jsem byl v roce sedumdesát na takzvané prověrce tak jsem dostal dvě otázky (pauza) souhlasíte s bratrskou internacionální pomocí a souhlasíte s normalizací. (pauza) Na obě dvě otázky jsem odpověděl že ne a byl jsem naprosto po právu (pauza) z hlediska komunistické strany vyloučen.

MV: No a teď kk té mé otázce vadilo by vám kdyby se prezidentem České republiky stal komunista?¹¹⁵

MV: No (pauza) a (pauza) může podle vašeho názoru pane ministře průmyslu a obchodu Evropská unije (pauza) tuto ekonomickou válku sankcí a protisankcí vyhrát?

JM: No to je ten nejvážnější problém protože (pauza) víte (pauza) z našeho hlediska je nejdůležitější aby ten konflikt nějakým způsobem dále neeskaloval protože (pauza, ee) já musím říct že mě velmi potěšila čísla za první pololetí (pauza) protože český export do Ruska v prvním pololetí roku dva tisíce čtrnáct (pauza) oproti roku dva tisíce třináct klesl (ee) ale pouze o nula celá tři procenta (pauza) čili zůstal v zásadě na stejných číslech jako v minulém roce přes veškeré (pauza, ee) přes veškeré otřesy. A to je ten minimální cíl udržet alespoň stávající úroveň českého exportu protože (pauza) tím pádem udržujeme i pracovní místa.

MV: A to není odpověď na moji otázku (pauza) jestli Evropská unije může ten (pauza) souboj sankcí a protisankcí vyhrát.¹¹⁶

¹¹⁵ ČESKÝ ROZHLAS. Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu) [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehraovac.rozhlas.cz/audio/2790701>.

¹¹⁶ ČESKÝ ROZHLAS. Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu) [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehraovac.rozhlas.cz/audio/3185561>.

V prvním rozhovoru si lze povšimnout vcelku kostrbaté poslední věty v otázce Martina Veselovského („*Ptám se pane prezidente (pauza) jestli (pauza) svůj zvyk (pauza) kterým bylo toto nekonzultovat (pauza) budete měnit.*“), která mohla být pro mnoho posluchačů složitá na pochopení, a také umožnila samotnému respondentovi prostor k odvedení pozornosti jinam a částečnému „shození“ moderátora slovy: „*Nevidím důvod okamžitě začít pošťuchovat*“.

Přesto jsou i zde vidět zkušenosti moderátora s neochotou mnoha politiků a s vyhýbáním se některým odpovědím. Veselovský na to reagoval ve většině případů asertivně, nenechal se vyvést z míry a „šel si tvrdě“ za svými otázkami. Tím se mu také následně podařilo přimět bývalého prezidenta k jeho výroku: „*Já vám odpovím.*“ (celý přepis viz příloha).

Při poslechu tohoto dialogu si lze také povšimnout mnohdy až ironického naznačení v hlase, což mohlo také způsobovat to, proč se respondent vyhýbal odpovědím.

Jistou formu manipulace a odvádění pozornosti někam jinam dlouhými, skoro až životopisnými, větami předvedl také současný prezident Miloš Zeman. Veselovský zde prokázal svou profesionalitu také tím, že si „stál za svým“ a vyžadoval po respondentovi odpověď.

U třetího rozhovoru je nutné vyzdvihnout Veselovského zkušenosti v opakování jména a funkce svých respondentů pro „nové“ posluchače během samotného rozhovoru.

Podobné problémy jako v rozhovoru s Václavem Klausem měl Martin Veselovský i v již částečně zmíněném rozhovoru se současným prezidentem Milošem Zemanem ještě před první přímou volbou prezidenta České republiky. Zeman opět vsázel na to, že, nebude-li se mu nějaký z dotazů líbit, otočí ho proti moderátorovi.

V jeho odpovědích byly náznaky jeho známých výroků o českých novinářích – viz ukázka z Mladé fronty Dnes, ze dne 12. června 2002:

„Je to stejná věc, jako kdybyste se ptal na toaletní papír na mém záchodě. A chápu, že se čeští novináři při své inteligenci ptají na toaletní papír, už proto, že si myslí, že mu rozumějí.“¹¹⁷

A udělat z moderátora před jeho posluchači hlupáka se Zeman v níže uvedeném rozhovoru pokusil hned několikrát.

MV: Dobře pane Zemane teď jste mluvil o případné hlavě státu tedy České republiky. (pauza) Jak vysvětlíte že ve vašem okolí ať už jako vysoce postavení spolupracovníci nebo spolustraníci (pauza) se pohybují bývalí komunisté Vladimír Dryml Jaroslav Palas Miroslav Šlouf nebo Zdeněk Zbytek?

MZ: Ale oni se nepohybují v mém okolí (pauza) v mém okolí se pohybují lidé kteří buď byli zakládajícími nestraníky jako je například Vratislav Mynář Martin Nejedlý nebo Zdeněk Štengl...

MV: Pardon pane Zemane já sem dnes na tom mítinku ve Vítkovických strojírnách viděl vedle vás sedět Jaroslava Palase...

MZ: No a proč ne? Jaroslav...

MV: ... tak jak jsem říkal ...

MZ: ... Palas je můj přítel a není ...

MV: ... pohybují se ve vašem okolí.

MZ: No definujme si co to je okolí pane redaktore. (pauza) Okolí jsou členové mého volebního štábu. (pauza) Jaroslav Palas ani Vladimír Dryml (pauza) ani další které jste jmenoval nejsou členy mého volebního štábu. (pauza) Členy mého volebního štábu jsou tři lidé (pauza) plus další z nichž (pauza) nikdo nebyl v komunistické straně (pauza) a někteří předtím byli v sociální demokracii.

¹¹⁷ IDNES.CZ. *Nejhrůznější výroky Miloše Zemana o novinářích – Hana Rebeka Šiander (blog.idnes.cz)* [online]. 1999-2015 [cit. 2015-07-16]. Dostupné z: <http://siander.blog.idnes.cz/c/126190/Nejhruznejši-vyroky-Milose-Zemana-o-novinarich.html>.

MV: Dobře tak Jaroslava Palacse ste na debatu do vícku Vítkovických strojíren vzal jen z toho důvodu že je váš přítel?

MV: (pauza) Tak teď tomu možná pane Zemane tak úplně nerozumím. (pauza) Do třináctého prosince přišlo na váš účet (pauza) tím myslím se znaménkem plus (pauza) čtyři miliony tři sta tisíc korun. (pauza) Vy očekáváte ještě dalších osum milionů sedm set tisíc?

MZ: No vidíte (pauza) když jste se vzepěl k přemýšlení tak se vám podařilo pochopit podstatu mé odpovědi. (pauza) Ano (pauza) protože někteří sponzoři prohlašují že dají tyto dary. (pauza) Já sem teď jeden dar ve výši jednoho milionu uvedl ale ten také ještě nebyl poskytnut. (pauza) No (pauza) takže (pauza) jestliže předpokládáme že celkový objem sponzorských darů bude osum milionů i když ještě nebyly zaevidovány na transparentním účtu (pauza) tak vám vychází přesně to co sem se vám namáhavě snažil vysvětlit.

MV: Takže jestli tomu správně rozumím vy nevíte kolik dostanete na kampaň ani kdy to dostanete.

MZ: No tak vědí to mí spolupracovníci. (pauza) Vona existuje dělba práce. Já se například přemýšlivým novinářům (pauza) když se mě na to ovšem zeptají snažím říci (pauza) jaký je program mého působení v případě že bych byl zvolen (pauza) a na otázky týkající se financování kampaně zase naopak odpovídají ti kdo to mají na starosti.

...

MV: (pauza) A jak je možné (pauza) že mi vaše oddělení (ee) piár a tiskové říká že ste utratil v podstatě už třináct milionů korun (pauza) ale zatím to podle vašeho transparentního účtu ani náhodou nevypadá?

MZ: Dobře (pauza) pokusím se to říci tak jednoduše abyste to i vy pochopil. (pauza) To co je výdaj ...¹¹⁸

¹¹⁸ ČESKÝ ROZHLAS. Český rozhlas Radiožurnál (archív – Dvacet minut Radiožurnálu) [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/2790701>.

Nejen v otázce „*Dobře tak Jaroslava Palacse ste na debatu do vícko Vítkovických strojů vzal jen z toho důvodu že je váš přítel?*“ si lze všimnout, jak Martin Veselovský rychle zaimprovizoval a otázku upravil tak, aby dostal ze současného prezidenta potřebnou odpověď. Podobně využil svého humoru u další nedostatečně zodpovězené otázky (viz níže).

V závěru dialogu je pak ještě zajímavá ukázka pohotovité reakce Martina Veselovského na Zemanovo výroky: „*Já vám neděkuji za to, že jste se mě ani jednou větou ani jedinou otázkou nezeptal, co je mým programem v případě úspěchu v prezidentských volbách. Podpořil jste nebo potvrdil jste můj názor na české novináře.*“

Martin Veselovský zareagoval větou: „*Rozhodně to Český rozhlas sdělil vícekrát jiným způsobem. Ještě jednou děkuji, pane Zemane, a na shledanou.*“¹¹⁹

MV: Já tomu rozumím pane Zemane ale ...

MZ: ... jeho majetek.

MV: ... abych tomu rozuměl ještě o něco dokonaleji z vašeho pohledu ve chvíli (pauza) kdy někdo ve veřejné funkci není jeho řekněme ani etickou povinností zveřejňovat (ee) řekněme doklady o tom že jeho příjmy a výdaje sedí?¹²⁰

Ve skoro všech předchozích ukázkách si lze také všimnout častého přerušování respondenta, ke kterému dochází nejen při výše viditelném ignorování či záměrném zastírání otázky, ale, dle teoretické části, také při upřesňování odpovědi. Nekonfliktní, takzvané kooperativní přerušování je téměř výhradně záležitostí moderátora. Uvádí ho například omluvou.¹²¹

¹¹⁹ ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/2790701>.

¹²⁰ ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/2790701>.

¹²¹ ČMEJRKOVÁ, Světa a Jana HOFFMANOVÁ. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013, s. 102. Lingvistika. ISBN 978-80-200-2267-7.

„Hosté často pronášejí své odpovědi rozkouskovaně, protože jsou přerušováni moderátrovými otázkami, které se ovšem také sami snaží přerušovat; výsledný projev bývá v důsledku skákání do řeči chvílemi dost přetržitý; zvláště když je jeden host navíc přerušován ještě výhradami druhého hosta, který jejich tvrzení napadá.“¹²²

Proto vstupoval Martin Veselovský do monologu respondenta jen v případech, když například nepochopil výpověď a potřeboval ji upřesnit či ji zjednodušit pro posluchače, když se obsah výpovědi stočil jiným směrem nebo když špatně specifikoval svůj dotaz (viz také citace Jiřího Krause v teoretické části této práce o reformulacích).

AŠ: Tak já většinou ve svém okolí ty debaty ani příliš nemusím vést protože (pauza) se pohybuju v prostředí které tyto názory (pauza) že by to těm lidem mělo být zakázáno prostě nepřijímají. (pauza) A pokud bych se vyjadřovala do veřejného prostoru tak si myslím (pauza) že pokud jsou oba dva partneři kvalitní ...

*MV: Co to znamená?*¹²³

JM: Víte (pauza) todleto je primárně otázka otázka ČEZu protože (ee) tam se historicky ukázalo je že (pauza) a spíše otá otázka odborná protože se ukázalo (pauza) že Temelín může ject jak na palivo Vestinkhauzu tak na ruské palivo ...

*MV: Na druhou stranu já si dobře pamatuju kdy (pauza) ještě (pauza) za paliva Vestinkhauzu všichni dotčení experti říkali je potřeba začít používat jiné palivo protože tyče od Vestinkhauzu (ee, mm) vykazují (ee) řekněme určité nestandardní chování.*¹²⁴

¹²² ČMEJRKOVÁ, Světa a Jana HOFFMANOVÁ. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013, s. 161. Lingvistika. ISBN 978-80-200-2267-7.

¹²³ ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-12-05]. Dostupné z: <http://prehovac.rozhlas.cz/audio/3184818>.

¹²⁴ ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehovac.rozhlas.cz/audio/3185561>.

DD: Tak pro ty stávající reaktory bych to takhle ani neviděla.(pauza) Já se ještě malinko vrátím k těm počtům. (pauza) Si nesmíme nesmíme zapomenout na to že nejsou jenom ty tisícovky (pauza) ale jsou i takzvané čtyři sta čtyřicítka (pauza) to znamená ty které máme na Dukovanech ty čtyři a možná když jste mluvil o šestnácti ...

MV: S největší pravděpodobností jsem spojil tyto dva výkony (pauza) reaktory těchto dvou výkonů.¹²⁵

Veselovský navíc dokázal své hluboké informační zázemí v konkrétních tématech, a především pak opravdovou profesionalitu, svými pohotovými reakcemi a pádnými argumenty na různé i manipulativní odpovědi respondentů, a dále pak na odkazování se na respondenty dříve vyřčené výroky a projevy při tiskových konferencích, v různých diskuzích a jiných, včetně následné konfrontace.

„Jde o věcnou znalost diskutované problematiky, odbornou přípravu každého pořadu. Z moderátorových otázek a vstupů je patrné, že pracuje s ověřenými informacemi, dovede je vhodně uplatnit a jejich pomocí se snaží přimět hosta, aby spolu přicházeli věcem na kloub a dobírali se podstaty jevů.“¹²⁶

MV: Vy už jste v těch televizních vstupech těsně po zvolení (ee) říkal (pauza) že (ee) možná by bylo dobré si vzít určité (pauza) ponaučení do budoucna právě z toho minulého týdne (mlask) tak se zeptám (ee) o něco (ee) jinak. (pauza) Měla by ta příští volba po těch dalších pěti letech už být přímá?¹²⁷

¹²⁵ ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-17]. Dostupné z: <http://prehraovac.rozhlas.cz/audio/3186359>.

¹²⁶ ČMEJRKOVÁ, Světlá a Jana HOFFMANNOVÁ. *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003, s. 258. ISBN 80-200-1034-3.

¹²⁷ ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehraovac.rozhlas.cz/audio/669020>.

MV: Pardon pane pane Zemane ...

MZ: ... není ...

MV: ... já vám do toho ještě skočím a ještě vám cituji ...

MZ: No.

MV: ... jednu vaši větu která je zhruba měsíc stará ...

MZ: No.

MV: ... je z Hospodářských novin a odpovídal jste na otázky ohledně vašich příjmů ...

MZ: Hmm.

MV: ... respektive dárců a říkal jste (pauza) na veškeré dary (pauza) máme darovací smlouvy ...

MZ: Hmm.

MV: ... a dárci jsou zveřejněni na mém transparentním účtu.

...

MV: Dobře (pauza) já jsem to udělal. (pauza) Položil jsem tu otázku šéfce piár a tiskového oddělení vaší politické strany. (pauza) Podle ní ste v první fázi utratil tři celé čtyři desetiny milionu korun (pauza) a dodnes se v té předvolební kampani částka blíží dalším deseti milionům. (pauza) Dohromady tedy něco kolem třinácti milionům korun. (pauza) Sedí?

...

MV: Pane Zemane já jsem dost pečlivě studoval váš transparentní účet a tam jsem viděl takové vklady jako anonymní vklad dvě stě dvacet sedm tisíc pokladnou (pauza) plus několik desítek dalších darů i ve výši desítek tisíc (pauza) který je jen pod jménem (pauza) která řekněme letným náhledem na internet existují v mnoha stovkách exemplářích po celé České republice. (pauza) Jak vůbec víte kdo vám ty peníze dává?¹²⁸

¹²⁸ ČESKÝ ROZHLAS. Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu) [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehraovac.rozhlas.cz/audio/2790701>.

MV: Tak a (pauza) pardon (ee) paní ombudsmanko (pauza) jenom (pauza) když se podívám na článek dvacet právě smlouvy o fungování Evropské unije ze kterého jste (pauza) předpokládám citovala a vidím tam (pauza) písmeno Bě (pauza) tak tam se říká (pauza) právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu a v obecních volbách (pauza) v členském státě (pauza) má občan Evropské unije (pauza) a tedy v členském státě v němž maj bydliště za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. (pauza) Je s tím něco v nepořádku v české legislativě?¹²⁹

U pořadu Dvacet minut Radiožurnálu lze velmi dobře odposlouchat kvalitu řeči, tzn. přerěky, výslovnost, i obsah samotné promluvy. Posluchači kvůli absenci vizuální složky ani nemají možnost zaměřovat se na jiné prvky.

Martin Veselovský v tomto ohledu dokázal, že je kvalitním moderátorem, který ovládá svou řeč i své myšlenky. Přestože byly okamžiky, ve kterých se Veselovskému nepodařilo správně vyslovit některá slova a mnohdy i předbíhal své otázky. Na pochopení obsahu věty to však ve výsledku nemělo vliv.

*MV: (pauza) Na čom to bude záviset (pauza) to (pauza) jestli za pět letu bude...
...*

MV: Pane prezidente děkuji i vám za rozhovor na shredanou (pauza, ee) u mikrofonu je stále Martin Veselovský (pauza) posloucháte Český rozhlas Radiožurnál. (pauza) Slyšeli jste (ee) první rozhovor který poskytl (pauza) nově zvolený prezident České republiky Václav Klaus právě Českému rozhlasu jedna Radiožurnálu (pauza) a v tuto chvíli v devatenáct hodin a šest a dvacet minut posloucháte dále sportovní vysílání Českého rozhlasu jedna Radiožurnálu. (pauza) Přeji vám dobrý večer.¹³⁰

¹²⁹ ČESKÝ ROZHLAS. Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu) [online]. 1997-2004 [cit. 2014-12-05]. Dostupné z: <http://prehovac.rozhlas.cz/audio/3184818>.

¹³⁰ ČESKÝ ROZHLAS. Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu) [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehovac.rozhlas.cz/audio/669020>.

*MV: Dobře tak Jaroslava Palacse ste na debatu do víčko do vítkovicých strojů vzal jen z z toho důvodu že je váš přítel?*¹³¹

*MV: (pauza) Myslíte si a teď se ptám jenom a to je další další z argumentů proti takovému postupu (ee) že v podstatě je postupováno minimálně u zákona o registrovaným partnerství takzvanou salámovou metodou že sou (pauza) vznášeny nové a nové požadavky (pauza) bude vznesen (ee) požadavek na to aby mohly probírat adopce i mimo ten den registrovaným pár.*¹³²

Na závěr je nutné také zhodnotit objektivitu, nestrannost a vyváženost v pořadech Dvacet minut Radiožurnálu moderovaných Martinem Veselovským.

Vzhledem k tomu, že se nejednalo o debatu, musel moderátor zastat funkci oponenta (viz teoretická část této práce). V této roli si vedl velmi dobře, přestože se v mnoha případech nedočkal odpovědi na svou otázku. Nicméně, i díky tomu mohli posluchači objevit respondentův skrytý záměr odvést řeč od určitých témat jinam.

Co se tedy vyváženosti týče, Veselovský dával svým respondentům vždy dostatečný prostor pro odpověď a nebál se ani dotazované přerušit a nenechat je odběhnout jinam. Pojem objektivita je velmi náročný na uchopení a použití. Veselovský ve svém pořadu nezabíhal do detailů a téměř nekomentoval výroky svých hostů.

Slovem „téměř“ v předchozí větě naráží autorka například na Veselovského dodatek „*Ani tou další otázkou pane prezidente Klausí se nebudu snažit zavádět nikoho na scestí ale přesto se zeptám,*“ kde naopak relativně popřel vyřčenou ironií svou nestrannost. V ostatních sledovaných rozhovorech se ovšem snažil tuto žurnalistickou zásadu dodržovat.

¹³¹ ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehovac.rozhlas.cz/audio/2790701>.

¹³² ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehovac.rozhlas.cz/audio/3184818>.

5.2 Televize – Události, komentáře

U analýzy televizního pořadu Události, komentáře je vzorek několika z nich tvořen pěti „díly“, které některými svými tématy dobře doplňují rozhlasovou část analýzy vedení mediálního dialogu Martinem Veselovským.

Pořad Události, komentáře je vždy tvořen několika bloky – většinou jde o tři větší bloky proložené rychlými zprávami týkajícími se například ekonomie, domova či zahraničí.

Po všech tematicky zaměřených blocích uvede moderátor ještě stručný přehled zpráv a před úplným rozloučením ještě předá slovo do redakce Zpravodajství, ze kterého se diváci dozvědí, co je čeká v dalším vydání pořadu.

Pro analýzu bylo vybráno pět dílů pořadu týkajících se vždy nějaké politické záležitosti, kterou po vyostřených diskusích hodnotili i odborníci.

Zkratky jmen, která byla v analýze pro Události, komentáře použita:

MV – Martin Veselovský, moderátor

AJ – Adolf Jílek, bývalý senátor

G - Alena Gajdůšková, místopředsedkyně ČSSD

PS - Přemysl Sobotka, místopředseda PČR

JČ - Jiří Čunek, bývalý předseda KDÚ-ČSL

PN - Petr Nováček, redaktor Českého Rozhlasu

MK - Michal Klíma, novinář

OD - Ondřej Ditrich, analytik Ústavu mezinárodních vztahů

PF - Petr Franz, předseda okresního soudu v Kutné Hoře

VM - Vladimír Mužík, bývalý šéfredaktor Blesku

SN - Svatopluk Němeček, ředitel Fakultní nemocnice Ostrava

JD - Jiří Dolejš, člen KSČM

VF - Vojtěch Filip, předseda KSČM

LZ - Lubomír Zaorálek, člen ČSSD

JN - Jiří Nouza, člen TOP 09

Události, komentáře začínají úvodním slovem Martina Veselovského vesměs stejně jako v pořadu Českého rozhlasu – Dvacet minut Radiožurnálu, tedy uvedením do tématu daného pořadu a následně „moderátor představuje účastníky podle jejich profese, funkce, dosažené hodnosti apod., tedy oficiálně, přesným, nejčastěji víceslovným označením.“¹³³

Při pronášení prvotních informací souvisejících s daným blokem se Veselovský díval vždy do kamery a v polodetailním záběru byla vidět jeho přísnost až nezúčastněnost. Svou řeč pronášel velmi rychle z důvodu časové tísně, přesto se to na jeho výslovnosti projevilo minimálně.

Když došlo na představování respondentů, vždy se stejně nezaujatým výrazem pootočil hlavou k tomu, o kom či ke komu hovořil.

Ve sledovaných ukázkách byl moderátor vždy upraven, měl košili, sako a mnohdy i kravatu. Díky make-upu se nikdy neleskl a působil naprosto přirozeně.

MV: Dobrý večer vítajte u dnešních Událostí komentářů. Zbývá přesně měsíc do první volby prezidenta České republiky (pauza) a popravdě řečeno v tom jak budou naši zákonodárci volit stále není jasno. (pauza) Prezident Václav Klaus dnes navštívil senátorský klu(v)b Lidovců (pauza) pokusil se je přesvědčit že on je tím správným

¹³³ BOZDĚCHOVÁ, I. In. ČMEJRKOVÁ, Světa a Jana HOFFMANNOVÁ. *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003, s. 162. ISBN 80-200-1034-3.

*mužem na Hradě (pauza) a čeští komunisté poprvé jasně řekli koho v první volbě osmého února podpoří.*¹³⁴

*MV: Je to zdánlivě jednoduché (pauza) premiér chtěl odvolat z vlády lidoveckého předsedu který chtěl naopak odvolat lidoveckého ministra financí. (pauza) Neshodli se na tom (pauza) a spustili tak krizi která měla dnes odpoledne další dějství. (pauza) To se dá nazvat také jednoduše (pauza) KáDÉÚ-ČeeSeL couvla. (pauza) Vítejte u Událostí komentářů dobrý večer.*¹³⁵

Ve všech autorkou zvolených i televizních pořadech se objevuje alespoň jeden politik, který hovoří ke konkrétnímu tématu – lze tedy některé části nazývat politickou debatou.

„K profilaci žánru politické debaty přispělo to, že se díky svému konfrontačnímu charakteru stal oblíbeným druhem mediální zábavy: odborná literatura dala tomuto žánru nálepkou infotainment, neboť informace a zábava, tj. information and entertainment, tu jsou propojeny v duchu antického docere et delectare. Vzniklo dokonce označení confrontainment, tedy konfrontace pro pobavení, a také politainment, tedy politika pro pobavení.“¹³⁶

Veselovský dokázal využít svých předností a často v debatách zapojoval infotainment mnohdy v doprovodu vlastního komentáře (např. větami uvedenými níže: *Překvapily vás že na vás nekřičel?; Evidentně neposlouchají.* včetně pojmu (*smích*)). Tím mnohdy dokázal probírané téma divákům zjednodušit a hlavně více upoutat jejich pozornost.

¹³⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370108/video/>.

¹³⁵ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/209411000370109/video/>.

¹³⁶ ČMEJRKOVÁ, Světa a Jana HOFFMANNOVÁ. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013, s. 65. Lingvistika. ISBN 978-80-200-2267-7.

MV: Pane senátore Václav Klaus (pauza) kandidující do druhého období dnes navštívil váš senátorský klub. (pauza) Co vám řekl?

AJ: Tak přišel protože jsme ho pozvali. (pauza) Přišel do prvního klubu (ee) zítra navštívuje další kluby (pauza) co a přišel nás po přesvědčovat nebo vysvětlovat některé své postoje (ee) odpovídat na otázky aa (ee) ten rozhovor byl docela klidný příjemný.

MV: Nekřičeli jste na sebe?

AJ: Nekřičeli jsme na sebe mluvili jsme asi hodinu dvacet minut a potom tam ještě zůstal asi dvacet minut v neformálním (pauza) rozhovoru v kroužku u kávy.

MV: Ujasnilo se vám něco?

AJ: Tak (eee) ujasnilo se nám některé ...

MV: Přeci jenom Václava Klause znáte už asi sedmnáct nebo osmnáct let tak ...

AJ: ... ano ale říkám že na nikoho nekřičel (pauza) nikomu nic nevytýkal na nikoho se nezlobil (pauza) too jsou novinky které někoho překvapí.

MV: Překvapily vás že na vás nekřičel? (smích)

AJ: Noo mně ne ale možná někoho ano.¹³⁷

MV: Takže máte pod kontrolou či ne?

JČ: KáDěÚ-ČéeSeL?

MV: Ano.

JČ: (pauza) To nevím jak v jakém smyslu se ptáte to znamená jestli všichni poslouchají jako hodinky.

MV: A poslouchají?

JČ: Tak to vidíte (smích).

MV: (smích) Evidentně neposlouchají.

JČ: No tak (smích).¹³⁸

¹³⁷ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370108/video/>.

¹³⁸ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/209411000370109/video/>.

Ve výše uvedených ukázkách je také vidět, jak Veselovský pracoval s „nezávaznými“ otázkami a díky nim pomáhal divákům lépe si zapamatovat pointu. Navíc dokázal ze zdánlivě zarputilého respondenta dostat přesně to, co chtěl vědět - stačilo jen poslouchat, co respondent říká, a pohotově na to reagovat stručnou a jasnou otázkou (viz druhá ukázka s Jiřím Čunkem: „*No tak (smích)*“).

Drobný problém nastal v rozhovoru z 8. ledna 2008, kdy se v Čechách schylovalo k volbám. Martin Veselovský při debatě s bývalým senátorem Adolfem Jíllem zaznamenal zajímavost (AJ: „... *To by mohlo být záleží co se ještě stane do osmého února.*“), kterou se mu již nepodařilo konkrétněji objasnit, a z nedostatku času od ní musel upustit a jít dál (MV: „*Vy jen naznačujete abych citoval klasika (smích).*“).

Veselovský skvěle pracoval nejen s různými známými slovními spojeními, jak bylo naznačeno například výše - „*abych citoval klasika*“, ale také s různými citacemi (viz níže MV: „*Tak takové je po posledním prohlášení českých komunistů ...*“).

MV: Tak takové je po (eee) posledním prohlášení českých komunistů rozvržení sil (pauza) v českém parlamentu. (dlouhá pauza) Jaký je váš odhad pane senátore Jílku toho jak skončí první kolo první volby osmého února?

AJ: Tak (ee) ono víceméně bude odpovídat tomu (pauza) co vy jste tady ukazovali to znamení v každé komoře by mohl být jiný vítěz (pauza) v senátu Václav Klaus a v poslanecké sněmovně (pauza, eee) pan profesor (pauza) Švejnar. (pauza) To by mohlo být záleží (pauza) co se ještě stane do osmého února.

MV: Mělo by se stát něco důležitého?

AJ: Já nevím (pauza) je to ještě měsíc.

MV: Vy jen naznačujete abych citoval klasika (smích).¹³⁹

¹³⁹ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370108/video/>.

Televizní debaty mají navíc tu výhodu, že jde o audiovizuální přenos, tudíž, kromě rozpačitých přeřeků a doplňkových slov při nervozitě hostů dochází také k mnoha fyziologickým projevům jako pocení, tiky očima nebo třeba přehnaná gestikulace.

Moderátor se snažil dostat své hosty do podobných situací proto, aby diváci poznali případné lži a faleš. K tomu Veselovský využíval především správně formulované otázky a mnohdy je podpořil svou pohotovostí na respondentovy odpovědi.

Čertíková například navrhuje zásadně se vyhýbat slovu ALE „ktoré v sebe nesie silný konfrontačný náboj. Najmä ak stojí na začiatku vety. Lepšie a “mäkšie” pôsobí, ak slovo ALE nahradíme slovom VŠAK, ktoré vyznieva menej konfrontačne, no vyjadruje pritom to isté.“¹⁴⁰

Výše zmíněné konfrontační slůvko Martin Veselovský také párkrát při svých rozhovorech použil, přestože ho v mnohých případech respondent považoval jako útok proti vlastní osobě a projevil se to především v hlasitosti a intonaci odpovědi.

MV: Ale v prvním kole v první volbě ho podpoříte.¹⁴¹

MV: Ale principiálně je možno říct že (pauza) z hlediska toho vrcholného protokolu (pauza) je (pauza) lepší mít manželku (smích) než disponovat milencem nebo milenkou?¹⁴²

¹⁴⁰ ČERTÍKOVÁ, Helena. *Moderátor za mikrofónom*. Bratislava: Vysoká škola múzických umení, Divadelná fakulta, 2008, s. 151. ISBN 978-80-85182-97-2.

¹⁴¹ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370108/video/>.

¹⁴² ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370108/video/>.

Co lze Veselovskému přičíst při vedení mediálního dialogu k dobru je, že dokázal udržet oční kontakt s respondentem, pokud tedy zrovna nehovořil k divákům.

„Moderátor má tu výsadu, že může mluvit přímo do kamery (zatímco hosté se mají obracet pouze k moderátorovi, nebo si povídat mezi sebou). Moderátoři tedy – na rozdíl od ostatních účinkujících – navazují oční kontakt s příjemci, prostřednictvím kamery a obrazovky je oslovují.“¹⁴³

Mezi jeho nedostatky pak lze zařadit zmíněné doplňkové zvuky nebo zbytečná slova (viz níže). Ty v mnoha případech zbytečně narušovaly řeč hosta.

PN: ... ale vvezmeme-li v úvahu že ta vláda už je teď de facto menšinová ...
MV: *Hmm.*¹⁴⁴

OD: Přesně tak to je zz mražení účtů ...

MV: *Ano.*

OD: ... cestovní embarga (pauza, ee) cestovní ...¹⁴⁵

MV: *No.*

PF: ... ať už tedy jde o zákaz vycestování do zahraničí (pauza) nebo o vazbě.¹⁴⁶

¹⁴³ ČERTÍKOVÁ, Helena. *Moderátor za mikrofonem*. Bratislava: Vysoká škola múzických umění, Divadelná fakulta, 2008, s. 203. ISBN 978-80-85182-97-2.

¹⁴⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/209411000370109/video/>.

¹⁴⁵ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/214411000370320/video/>.

¹⁴⁶ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/214411000370321/video/>.

Důležitou součástí při vedení mediálního dialogu, jak bylo popsáno již i u rozboru pořadu Dvacet minut Radiožurnálu, je také přerušování respondenta na základě zrekapitulování, upřesnění, doplnění či vysvětlení respondentovo výkladu. Použit k tomu lze na začátek otázky například slova „omlouvám se“, „pardon“ atp., jak je uvedeno již v teoretické části této práce.

„Kontroverzní přerušování hosta moderátorem nastoluje konfliktní ovzduší komunikace. Moderátor si je vědom své institucionální pozice, která ho opravňuje přerušit hostovu řeč v zájmu objasnění problému, podání pravdivé informace apod. Může být ovšem oslabována eventuální společenskou pozicí (mocí), prestiží hosta a to může vést k situaci, že se host přerušování brání, naopak sám moderátora přerušuje. V těchto případech se model moderátorova otázka – hostova odpověď naruší a komunikace se dočasně stane výměnou názorů, sporem.“¹⁴⁷

Martin Veselovský přerušoval respondenty velmi často a většinou svou řeč uvedl omluvou. Jako profesionál a dobrý improvizátor tak činil navíc mnohokrát i s humorem.

MV: (pauza) Rozumím tomu že odpovídáte ano (pauza) bylo to protože to je jeho slabé místo.¹⁴⁸

MV: Pardon pane ministře nezlobte se ale (pauza) jakákoliv pomoc Mezinárodního měnového fondu a jeho intervence je spojena s podmínkami to se přeci netýká toho co si (pauza) promiňte (pauza) usmyslí lídři Evropské unije.¹⁴⁹

¹⁴⁷ ČMEJRKOVÁ, Světa a Jana HOFFMANNOVÁ. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013, s. 104. Lingvistika. ISBN 978-80-200-2267-7.

¹⁴⁸ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370129/video/>.

¹⁴⁹ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/214411000370321/video/>.

MV: Pardon jenom abychom tomu ddobře rozuměli pokud se politik nebrání tak nejste tak agresivní ...

VM: ... tím, tím ...

MV: ... když se brání tak vo to víc.¹⁵⁰

MV: (delší pauza) To znamená že (pauza) v podstatě jaksi z jiné kapsy ty peníze vezmete (pauza) a vrátíte je z vašeho pohledu poskytovatelům péče tedy ...

SN: Ano ...

MV: ... nemocnicím zdravotnickým zařízením.¹⁵¹

Přerušování respondenta a snaha získat z něj pravdivou odpověď nastaly také u rozhovoru s tiskovým mluvčím bývalého slovenského prezidenta, Markem Trubačem, který probíhal po telefonu (např. „*Om omlouvám že vám omlouvám se že vám skáču do řeči ...*“; „*Pane Trubači já se omlouvám já tu otázku jenom zopakuji ...*“)

Martin Veselovský během něj seděl, díval se přímo do kamery a při svých otázkách chvílemi lehce gestikuloval pravou rukou, ve které držel propisku. Zajímavostí u tohoto rozhovoru bylo, že moderátorova levá ruka nebyla vidět, pravděpodobně ji měl položenou na nohách.

Podle teoretické části této práce budí však větší důvěryhodnost ten moderátor, u kterého vidíme obě dvě ruce a jejich činnost.

¹⁵⁰ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370108/video/>.

¹⁵¹ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/214411000370320/video/>.

MV: Om omlouvám že vám omlouvám se že vám skáču do řeči (pauza) rozuměl jsem dobře že tedy potvrzujete to a teď to nijak nevytrhávám z kontextu jak si všímáte (pauza) potvrzujete to že by opravdu na Slovensku měla být média která by reprezentovala stanoviska vlády parlamentu a státní správy?

MT: No každý kto počúval ten (ee) Slovenský rozhlas veľmi pozorne tento rozhovor (pauza) ten rozhovor a táto problematika médií bola rozvedená asi v šesť sedma minútach (pauza) a na šesť sedem minút nebola jedna veta (pauza) v médiách samozrejme veľmi citlivo zareagovali na toto jedno vyjadrenie (pauza) pritom ...

MV: Pane Trubači (pauza) já se omlouvám já tu otázku jenom zopakuji (pauza) bude to tak a nebo bude se někdo na Slovensku ze státní správy (pauza) prezident premiér a tak dále snažit o to (pauza) abyste měli média která budou prezentovat opravdu jen stanoviska vlády parlamentu a státní správy?

MT: To v žiadnom prípade nie je pravda a takto to ani pán prezident nemyslel (pauza) ja tu nechcem vysvetľovať jeho jednu vetu ja tu chcem aj naznačiť že (pauza) pán prezident celkom otvorene len pomenoval stav ktorý momentálne v mediálnej oblasti na Slovensku existuje totiž to (pauza) súčasný tlakový tlačový zákon ktorý u nás platí je z roku 1966 (pauza) teda 42 rokov (pauza) a je treba otvorene si priznať že vyššie štyridsať rokov stará norma dnes nemôže určovať pravidla ...

MV: Jo (pauza) tomu té ...

MT: ... moderného mediálneho prostredia čiže ...

MV: ... té zastaralosti normy rozumím na druhou stranu větu tak jak jsem ji citoval (pauza) a jak si jí naši diváci mohou přečíst například na internetu tak tu řekl?

MT: Áno tu vetu povedal ale teraz ak dovoľíte tak by som aj vysvetlil to bé (pauza) ktoré ste nepovedali vy a väčšina slovenských médií (pauza) a to bé je to že popri tom ako (pauza) Slovensko má (ee) komerčné média a samozrejme aj verejnoprávne média (pauza) vláda momentálne je v pozícii kedy tie média sú naklonené skôr liberálno-konzervatívnym názorom (pauza) a (ee) sú (ee) veľmi alebo veľmi dôsledne kritické voči vláde čo je úplne normálne...

MV: Rozumím.¹⁵²

¹⁵² ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370108/video/>.

V dalších případech ignorování moderátorovy otázky či při manipulativním zavedení řeči jiným směrem je nutné svou otázku tedy i několikrát zopakovat, jak uvádí mimo jiné také teoretická část této práce. Moderátor však musí být asertivní a nesmí dopustit, aby měl nad ním respondent „převahu“.

„Asertivita znamená, že se dokážeme ozvat, klademe oprávněné požadavky a vůbec trváme na tom, aby byla respektována naše práva jedinečné a rovnoprávné bytosti. Asertivita také znamená, že umíme vyjádřit své negativní emoce, aniž by rozhovor sklouzl na osobní rovinu. Asertivní člověk ví, jak klást otázky, jak s někým nesouhlasit, a dokonce jak někoho odmítnout, aniž by to působilo primitivně. Asertivita znamená i schopnost postavit se konstruktivním způsobem autoritě.“¹⁵³

Veselovský se v této oblasti ukázal jako naprostý profesionál, ve sledovaných ukázkách se nikdy nestalo, aby byl agresivní, zvýšil nějak výrazněji hlas a především se žádná z těchto emocí ve zkoumaných ukázkách neprojevila ani na jeho neverbální stránce.

MV: Tak a já jenom zopakuji svoji otázku a ta se bude prolínat celým tím naším blokem (eee) jestli tyto názory a otázka která padla ze strany sociálně demokratických senátorů něco vypovídají o tom jaký by Václav Klaus či Jan Švejnar v příštích pěti letech byli prezidenti. (pauza) Karolína Žak pardon paní senátorko.¹⁵⁴

¹⁵³ CARNEGIE, Dale. *Pět nejdůležitějších dovedností při jednání s lidmi: Jak se prosadit, naučit naslouchat druhým a řešit konflikty*. Praha: Beta, 2010, s. 14. ISBN 978-80-7306-418-1.

¹⁵⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370129/video/>.

MV: Dobře (pauza) pane ...

LZ: ... není schopná změnit Ukrajinu.

MV: ... pane předsedo já já jenom zopakuji svoji otázku. (pauza) Mě ale opravdu zajímá (pauza) co by z vašeho úhlu pohledu česká vláda nebo Evropská unije teď vůči (pauza) té situaci na Ukrajině vůči té vládě která tam je (pauza) měla dělat.

...

MV: Pane náměstků dobře ...

JN: ... já jsem pro hlasovat veřejně.

MV: ... navrhne to někdo (pauza) navrhne to TOP nula devět?

JN: Já to naz nebudu to navrhovat.

MV: Navrhne to ...

JN: Já za sebe říkám ...

MV: ... TOP nula devět aby se hlasovalo aby se hlasovalo tajně?¹⁵⁵

Martin Veselovský je sice zkušeným moderátorem, přesto se podle následujících ukázek občas uchýlil k manipulativním praktikám, kdy se pokusil svému respondentovi podsunout odpověď, nebo popřel svou objektivitu tím, že sdělil svůj názor.

Například v rozhovoru s Vladimírem Mužíkem, šéfredaktorem Blesku, Veselovský ukázal svou sebereflexi, když pronesl: „*Já vás k tomu asi nepřinutím (smích).*“.

I přes moderátorovu snahu dostat odpověď, kterou chtěl sám slyšet, nijak přehnaně negestikuloval a ani se výrazně neprojevoval mimicky – jen lehký úsměv a zvětšené panenky.

¹⁵⁵ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/214411000370321/video/>.

MV: Neprahnete po intimních fotografiích (smích)?

VM: Ne ne skutečně aspoň v Blesku ne skutečně ne.

MV: Opravdu?

VM: Po velmi intimních ne.

...

MV: A principiálně měl by tedy bulvár přitvrdit když ho seriózní média dohánějí tematicky?

VM: Nevím jak bulvár ale Blesk určitě ne.

MV: Já vás k tomu asi nepřinutím (smích).

VM: Ale já si to opravdu myslím. (pauza) Blesk určitě ne.¹⁵⁶

MV: V otázce Miroslava Kalouska bych přesto skoro i trval na tom že KáDéÚ-ČéeSeL couvla.¹⁵⁷

Pořad Události, komentáře je členěn na několik větších tzv. tematických bloků, které se stanovují před oficiálním mediálním rozhovorem. Jde o „pasáže textu, které mohou mít různý rozsah, jsou věnovány hovoru o určitém, stále stejném předmětu řeči a mezi partnery v nich ohledně tématu panuje shoda, tematický soulad.“¹⁵⁸

Především v audiovizuálních prostředcích lze zhodnotit profesionalitu moderátora u závěrečných formulací, kdy se při pokládání dotazu Veselovský vždy otáčel na konkrétního člověka, v případě promluvě k divákům pak čelem do kamery.

¹⁵⁶ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370108/video/>.

¹⁵⁷ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/209411000370109/video/>.

¹⁵⁸ MÜLLEROVÁ, Olga a Jana HOFFMANNOVÁ. *Kapitoly o dialogu*. 1. vydání. Praha: Pansofia, 1994, s. 43. ISBN 80-85804-29-8.

6 KOMPARACE METODY VEDENÍ TELEVIZNÍHO ROZHOVORU MARTINA VESELOVSKÉHO A DANIELY DR TINOVÉ

Pořadu České televize Interview ČT 24 se v roce 2013 od pondělí do čtvrtka ujala moderátorka Daniela Drtinová. Během těchto dnů se však politický a kritický pořad jmenoval Interview Daniely Drtinové. Vysílal se jako pravidelný profilový podvečerní rozhovor s osobností, která hýbe událostmi dne.¹⁵⁹

Hlavní rozdíl mezi pořady Interview Daniely Drtinové a Události, komentáře je ten, že do Interview je pozván většinou jen jeden host, se kterým se vede rozhovor po celou dobu pořadu. V pořadu Události, komentáře se hosté a témata střídají.

Při této analýze využila autorka stejného postupu jako v analýze vedení mediálního rozhovoru Martinem Veselovským.

Vybrána byla dvě Interview s významnými politiky a s nimi spojenými zajímavými kauzami, a jedno Interview s odborníci, respektive bývalou generální ředitelkou Úřadu práce České republiky, týkající se vážného problému s vyplácením dávek pro nezaměstnané.

¹⁵⁹ IDNES.CZ. *Drtinová se dohodla s vedením ČT, bude moderovat své Interview* – *iDNES.cz* [online]. 1999-2015 [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kauza-drtinova-pokracuje-jednanim-s-vedenim-fz5-/domaci.aspx?c=A130812_105255_domaci_aba

6.1 Analýza vedení televizního rozhovoru Daniely Drtinové

Pro analýzu pořadu Interview Daniely Drtinové byly použity tyto zkratky:

DD – Daniela Drtinová, moderátorka

JR – Jiří Rusnok, bývalý premiér v demisi

LZ – Lubomír Zaorálek, bývalý místopředseda ČSSD

MB – Marie Bílková, bývalá generální ředitelka Úřadu práce ČR

Daniela Drtinová ve svém pořadu, stejně jako Martin Veselovský, také vždy na úvod přivítala diváky i hosta a zároveň uvedla, co se bude v daném díle pořadu Interview řešit.

Z převážné většiny při pronášení úvodního slova stála a kamera ji zabírala z polodetailu, tempo její řeči bylo o něco rychlejší než u Veselovského a její výraz značil přísnost. Změna mimiky, přestože ne příliš výrazná, byla u Veselovského však mnohem častější, proto si diváci mohli z pořadu Události, komentáře zapamatovat a odnést víc, než z pořadů Drtinové (viz teoretická část této práce).

DD: Dobrý podvečer. (pauza) S novým týdnem nové vydání Intervijů.(pauza) Jak dlouho ještě bude vládnout kabinet v demisi? (pauza) Co ještě chystá. (pauza) Propustí další úředníky? (pauza) Nakoupí další nemovitosti? (pauza) Prosadí ve sněmovně svůj návrh státního rozpočtu? (pauza) A čemu pomohou intervence centrální banky. (pauza) Hostem Intervijů je premiér v demisi (pauza) Jiří Rusnok (pauza) vítejte.¹⁶⁰

Při úvodním slově se tedy moderátorka vždy dívala přímo do kamery, během rozhovoru s respondentem pak seděla naproti němu, svým částečným profilem k hlavní kameře. Svůj analyticko-kritický pořad vedla velmi často s pomocí infotainmentu a neváhala ho mnohdy použít hned v začátku diskuse (např. část věty „... *Do jaké míry vy se cítíte jako ten pověstný trn v patě?*“).

DD: Pane premiére jistě sledujete povolební vyjednávání už balíte a nebo podle stavu vyjednávání předpokládáte že (pauza) budete vést vládu ještě nějaký čas?

JR: Já se sbalím rychle já jsem se nějak moc nerozbaloval takže to bude rychlé (smích).¹⁶¹

DD: Dobře respektuju to samozřejmě. Do jaké míry vy se cítíte jako ten pověstný trn v patě? (pauza) Cítil jste nějaké nevyslovené tlaky abyste třeba ustoupil a nechtěl být ministrem zahraničí nebo se (pauza) toto vůbec v ČéeSeSDé (pauza) neotevíralo a toto vůbec nebylo ve hře.¹⁶²

¹⁶⁰ ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/213411058041118/>.

¹⁶¹ ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/213411058041118/>.

¹⁶² ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040106-interview-daniely-drtinove/>.

Drtinová měla během rozhovorů na klíně položené papíry se svými poznámkami, které obsahovaly i několik zdrojů a citací, což značilo připravenost moderátorky. Přesto její časté kontrolování a sledování oněch poznámek mohlo znamenat buď jisté výpadky paměti způsobené trémou, nebo nutnost definovat dané formulace přesně dle poznámek.

Podle Müllerové jde o „věcnou znalost diskutované problematiky, odbornou přípravu každého pořadu. Z moderátorových otázek a vstupů je patrné, že pracuje s ověřenými informacemi, dovede je vhodně uplatnit a jejich pomocí se snaží přimět hosta, aby spolu přicházeli věcem na kloub a dobírali se podstaty jevů. Tato seriózní zainteresovanost vesměs vzbuzuje u hostů respekt. Považují moderátora za plnohodnotného partnera, hovoří s ním vážně, nesnaží se ho odbýt.“¹⁶³

DD: ... společnost s tím sídlem na pražském sídlišti má akcie na majitele má je na anonymní akcie (pauza) i Transparent Internešnl naznačuje že není dobré aby stát kupoval nemovitosti a majetek od někoho koho nezná.¹⁶⁴

DD: Nebo víte proč (ee) jsem to řekla protože třeba nejmenovaný zdroj Právu řekl (pauza) někdy na podzim (ee) že vás prezident nikdy nejmenuje ...

LZ: Já už bych vystřelil na Měsíc všechny ty nejmenované zdroje ...

DD: ... proto jsem hovořila o tom (pauza) do jaké míry ...

...

¹⁶³ MÜLLEROVÁ, Olga a Jana HOFFMANNOVÁ. *Kapitoly o dialogu*. 1. vydání. Praha: Pansofia, 1994, s. 133. ISBN 80-85804-29-8.

¹⁶⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/213411058041118/>.

DD: No a v Otázkách Václava Moravce padlo že taky premiér by si rád ponechal tajemníka pro evropské záležitosti.¹⁶⁵

DD: (delší pauza) Tak podle kritiků z řad sociální demokracie (pauza) jsou úřady práce už jen (pauza) výplatním místem účtárnou (pauza) a na roli zprostředkovatele (pauza) v mnoha směrech rezignovaly (pauza) je naděje na změnu?¹⁶⁶

Oproti pořadu Události, komentáře měla moderátorka ve vlastním pořadu možnost přejít s jedním jediným respondentem od jednoho tématu k druhému, což sice divákům umožnilo zjistit o dané osobě a problematice s ní spojené více informací, ale vytratila se tím vyváženost a částečně i objektivita.

Moderátorka byla ke změnám tématu nucena koncepcí pořadu a přecházela k němu bez jakéhokoli předchozího upozornění. Přechod značily jen delší pauza, pomalejší tempo řeči nebo příslovce typu „tak“. Během samotného nastiňování nového problému však hovořila stejným tempem i výškou hlasu. Méně pozorný divák tak mohl být po chvíli překvapen tím, že se oba dva účastníci diskuse již nějakou chvíli baví o něčem jiném. A nemuseli s tím mít problém jen diváci. Možná právě kvůli náhlým změnám jednotlivých bloků se sám respondent někdy neorientoval v dalším tématu a otázku správně nepochopil.

¹⁶⁵ ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040106-interview-daniely-drtinove/>.

¹⁶⁶ ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040109/>.

JR: Nejsou nejsou já jsem pana prezidenta ubezpečil že vláda funguje normálně a bez (ee) bez nějakých (ee) problémů že prostě (ee) řádně jaksí probíráme agendu která nám náleží (pauza) mě zajímala (ee) protože tam na té schůzce jsem nebyl jenom já (eee) byl tam nějakou dobu i pan ministr zahraničí (pauza) byl tam pan ředitel zahraničního výboru Koníček. (pauza) My jsme se primárně chtěli bavit a bavili jsme se o (pauza, ee) samitu o východním partnerství který (ee) příští týden budu absolvovat (pauza) na který původně měl jet pan prezident (pauza) takže (ee) to (ee) to byla také klíčová součást té schůzky.

DD: Tak. (pauza) Vláda je v demisi bez důvěry přesto kabinet utráčí. (pauza)

Ministerstvo vnitra plánuje úplně bez soutěže nakoupit čtyřicet limuzín za čtyřicet osm miliónů korun. (pauza) Nepočkalo by to?¹⁶⁷

DD: (smích) Takže byste víc peněz potřebovali ale slíbeno vám to nebylo.

MB: (smích) Zatím to slíbeno nemáme.

DD: (smích) Jsem slyšela něco co není pravda.

MB: Hmm (smích).

DD: Dneska nová čísla (smích) skoro šest set tisíc nezaměstnaných (pauza) rekordně vysoká nezaměstnanost ...¹⁶⁸

Přesto ani v Interview nešlo vždy o „nepochopení“, jako spíše o „ignorování“ otázky.

„Zatímco redaktor požaduje co nejpřímější a nejjednodušší odpověď na svou jednoduchou otázku, jen málokdy se mu jí dostává a většinou je jeho otázka pro hosta impulzem k výkladu, který je z hlediska redaktora rozbíhavý, vyhýbavý a vágní.“¹⁶⁹

¹⁶⁷ ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/213411058041118/>.

¹⁶⁸ ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040109/>.

¹⁶⁹ ČMEJRKOVÁ, Světlá a Jana HOFFMANNOVÁ. *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003, s. 106. ISBN 80-200-1034-3.

Stejně jako Veselovský si Drtinová stála tvrdě za svým a dožadovala se odpovědi na svou otázku. I s odkazem na teoretickou část této práce, kde jsou také popsány postupy, jak dostat z respondenta přesně to, co chceme.

DD: No (pauza) ale (pauza) ptám se tedy na to (pauza) jestli jste skutečně ten pr (ee) ten problém jako takový nepodcenili právě tedy v tom jednání s ministerstvem práce a sociálních věcí (pauza) protože předpokládám (pauza) když ten systém začal gradovat nebo ten problém když začal gradovat ...

MB: Hmm.

DD: ... tak jste o tom mluvili. (pauza) Nedošlo k podcenění toho problému?¹⁷⁰

DD: Ano a otázka právě je (pauza) na to jsem se ptala (pauza) zda seznam ministrů budete držet i tehdy (pauza) myslím všechny tři koaliční strany (pauza) pokud se prezident u některého toho jména zatne. (pauza) Jestli si dovedete představit že byste u někoho ustoupili protože ten problém nemusí být jen u vás (pauza) nebo u Jiřího Dýnsbíra (pauza) ale také třeba u Mariána Jurečky z KáDěÚ-ČeeSeL nebo už (pauza) u zmiňovaného Martina Stropnického z hnutí ANO.¹⁷¹

Pokud Danielu Drtinovou zaujala pro ni nová nebo zajímavá informace či se chtěla dopátrat „jádra pudla“, na její mimice to bylo znát - její pohled ukazoval „přísnou paní učitelku“. Verbálně se také zapojila aktivněji a měnila svou intonaci, přičemž mnohdy zvýšila až agresivně i tón hlasu.

¹⁷⁰ ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040109/>.

¹⁷¹ ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040106-interview-daniely-drtinove/>.

Například rozhovor s Lubomírem Zaorálkem, bývalým ministrem zahraničí. DD: „*U toho prezident nebyl já se vás ptám na to jak budete reagovat v případě že prezident některá jména napadne?*“.

„Moderátor může hosta nutit k přímé odpovědi jen do určité míry, pak musí rezignovat, neboť nemůže jednu otázku opakovat stále dokola. Může položit zpřesňující otázku, může přistoupit k formulaci vylučovací otázky typu ano – ne, a když se mu ani poté nepodaří přimět hosta k odpovědi, může mu navrhnout odpověď a pokusit se mu vlastní formulaci vnutit. To vše jsou techniky, které redaktor užívá, aby udržel rozhovor v tom směru a v těch kolejích, které on sám pro interview zvolil.“¹⁷²

DD: *Tak (pauza) omlouvám se nepovedlo se (pauza) nám abychom si tedy mohli poslechnout co jste říkal. (pauza) Říkal jste (pauza) v té době při tedy vyslovování (ee) důvěry vládě kterou jste nakonec nezískali (pauza) že to bude kabinet (ee) který povede ke stabilitě a který bude spíše udržovací a že (pauza, ee) budete vlastně (ee) nepolitickým kabinetem sestaveným z krizových manažerů a nestraničným kabinetem. (pauza) Sedí ta charakteristika i dnes?*

JR: Já myslím že ano. (pauza) Já myslím že jsme situaci stabilizovali. (pauza, eee) Takhle nejlépe je se ptát jakoby klientů našich to znamená (pauza) těch občanů firem organizací které přicházejí do kontaktu s vládou (eee) s vládní administrativou a (ee) já bych řekl že v tomto ohledu skutečně ta situace se (pauza) výrazně stabilizovala potom co bylo před tím (pauza, ee) takže si myslím že to sedí.

DD: *Nestraničský nepolitický kabinet ...*

JR: Nestraničský.

DD: *... poté co sedm vašich ministrů usilovalo o hlasy voličů ve volbách do sněmovny tedy přesně polovina když (pauza) nepočítám vás vy jste patnáctý jako premiér ministrů bylo čtrnáct.*¹⁷³

¹⁷² ČMEJRKOVÁ, Světa a Jana HOFFMANNOVÁ. *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003, s. 94. ISBN 80-200-1034-3.

¹⁷³ ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/213411058041118/>.

DD: A jak můžete garantovat že prezident některá ta jména nenapadne? (pauza) To je realistická varianta že je může napadnout ostatně pan prezident to nějakým ...

LZ: A jak mám reagovat ...

DD: ... způsobem přeci avizoval.

LZ: ... (smích) jak mám reagovat na váš dotaz když neznám žádné důvody toho napadení. (pauza) Je to opravdu jenom spekulace (pauza) jako mě to moc nezajímá o čem se spekuluje mě zajímá co prezident řekne (pauza) prezident když dostane tady tento seznam (pauza) tak by mě zajímalo jestli (pauza) bude mít důvody pokud vím (pauza) tak jsem to slyšel od těch ústavních právníků (pauza) tak by ten dotyčný problém musel mít podobu toho že by ten dotyčný musel být já nevím (pauza) člověk který (ee) má být trestaný nebo (eee) ústavní důvody. (pauza) Dokonce pan Kysela řekl že by to musel být kanibal prostě (pauza) muselo by to být něco opravdu hrůzného (pauza) a nebo ústavně vadného aby řekl tohle nemohu učinit (pauza) takový stav dle mého nehrozí a o ničem takovém nevím.

DD: Přece pan prezident řekl (pauza) že třeba (pauza) bude se (pauza, ee) rozhodovat podle toho (pauza) jakou odbornost budou jednotliví ministři vykazovat a třeba hovořil o tom že by mohl nejmenovat ministrem obrany Martina Stropnického ...

LZ: Ale ano.

DD: ... vy říkáte že ty důvody neznáte ale některé ty důvody (pauza) a nebo nástiny těch důvodů pan prezident uvedl.

LZ: Ale vy (pauza) určitě jste sledovala (pauza) ten průběh těch koaličních jednání. (pauza) To byla poměrně dost náročná věc. (pauza) My jsme se dohodli na textu který má několik desítek stran (pauza) my jsme se dohodli na sestavách které jsme dali dohromady a které dnes podepsali všichni předsedové stran a předseda poslanec ...

DD: U toho prezident nebyl já se vás ptám na to jak budete reagovat v případě že ...

LZ: No ne ...

DD: ... prezident některá jména napadne.¹⁷⁴

¹⁷⁴ ČESKÁ TELEVIZE. Interview Daniely Drtinové – Česká televize [online]. 2014 [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040106-interview-daniely-drtinove/>.

Právě v „ponořování se“ více do tématu spočívala výhoda tohoto pořadu, avšak, jak bylo již řečeno výše, více se vytrácela objektivita a vyváženost, jelikož bylo na problém nahlíženo pouze z jedné strany. Drtinová tak většinou dostala odpověď na svou otázku právě proto, že měla prostor pro rozebrání toho, co ji zajímalo.

V závěru pořadu, během kterého se Drtinová snažila dostat svého hosta „na kolena“ různými striktními formulacemi, respondentovi přívětivě poděkovala a rozloučila se s ním i s diváky. Několikrát také pozvala diváky ke sledování dalšího pořadu, který následoval po Interview Daniely Drtinové, a to již pomalu, milým a klidným tónem hlasu. I ona tedy dodržela zásady žurnalistické etikety a potvrdila tak respektování respondenta i diváků.

DD: Premiér v demisi Jiří Rusnok (pauza) děkuji vám za rozhovor ...

JR: Já děkuji za ...

DD: ... na shledanou.

JR: ... pozvání na shledanou.

DD: Z pondělního Intervijů je to všechno zítra na shledanou.¹⁷⁵

DD: Tak já vám děkuji (pauza) děkuji vám za Intervijů ...

LZ: (smích) Já taky děkuji ...

DD: Na shledanou.

LZ: ... také děkuji.

DD: Podívejte se na události a zítra se opět uvidíme.¹⁷⁶

¹⁷⁵ ČESKÁ TELEVIZE. Interview Daniely Drtinové – Česká televize [online]. 2014 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/213411058041118/>.

¹⁷⁶ ČESKÁ TELEVIZE. Interview Daniely Drtinové – Česká televize [online]. 2014 [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040106-interview-daniely-drtinove/>.

6.2 Srovnání vedení rozhovoru obou moderátorů

V rámci srovnání vedení mediálních dialogů dvou televizních moderátorů České televize Martina Veselovského a Daniely Drtinové v pořadech Událost, komentáře a Interview Daniely Drtinové, zvolila autorka metodu hledání rozdílů. Až na úvodní a závěrečné slovo obou moderátorů se autorka zabývala prvky, které je vzájemně odlišují.

Společné atributy lze dohledat v jednotlivých analýzách vypsanych výše či v závěru práce.

Martin Veselovský i Daniela Drtinová zahajují své pořady téměř stejně – po přivítání se s diváky osvětlili, jaká témata budou v daném pořadu probírána a divákovi tím dali možnost rozhodnout se, zdali je konkrétní pořad zajímavá. Oba se při tom dívali nezaujatým pohledem přímo do kamery a až na rychlost mluvy a tón hlasu sdělovali spisovnou češtinou podobný obsah.

Oba dva se také mnohdy hned na začátku rozhovoru setkali se zatajováním či zkreslováním informací, lhaním a manipulací. Rozdíl byl ovšem v tom, že Martin Veselovský neměl oproti Daniele Drtinové dostatek času k dopátrání se pravdy, proto si mnohdy sám doplnil odpověď bez respondentova ujištění. Tím i většinou danou otázku uzavřel.

MV: Tak možná to byl ten moment paní senátorko který mi připomněl práci moderátora proto jsem použil moderátorka dnešní prezidentské debaty. (pauza) Zeptám se ale jinak (pauza, eee) hned první otázka směřovala na období devadesátých let na transformaci (eee) naší ekonomiky na privatizaci (pauza) zeptám se (ee) bylo to z toho důvodu a ptám se vás paní předsedkyně sociálně demokratických senátorů (pauza) jestli to bylo

z toho důvodu že považujete privatizaci v devadesátých letech za slabé místo Václava Klause.

AG: (dlouhá pauza) My si myslíme že pan Václav Klaus je za způsob provedení privatizace osobně od odpovědný (pauza) aa pak ta otázka byla samozřejmě na místě.

MV: (pauza) Rozumím tomu že odpovídáte ano (pauza) bylo to protože to je jeho slabé místo.¹⁷⁷

DD: *Tak (pauza) omlouvám se nepovedlo se (pauza) nám abychom si tedy mohli poslechnout co jste říkal. (pauza) Říkal jste (pauza) v té době při tedy vyslovování (ee) důvěry vládě kterou jste nakonec nezískali (pauza) že to bude kabinet (ee) který povede ke stabilitě a který bude spíše udržovací a že (pauza, ee) budete vlastně (ee) nepolitickým kabinetem sestaveným z krizových manažerů a nestranickým kabinetem. (pauza) Sedí ta charakteristika i dnes?*

JR: Já myslím že ano. (pauza) Já myslím že jsme situaci stabilizovali. (pauza, eee) Takhle nejlépe je se ptát jakoby klientů našich to znamená (pauza) těch občanů firem organizací které přicházejí do kontaktu s vládou (eee) s vládní administrativou a (ee) já bych řekl že v tomto ohledu skutečně ta situace se (pauza) výrazně stabilizovala potom co bylo před tím (pauza, ee) takže si myslím že to sedí. (pauza) Nestranický.

DD: *Nestranický nepolitický kabinet poté co sedm vašich ministrů usilovalo o hlasy voličů ve volbách do sněmovny tedy přesně polovina když (pauza) nepočítám vás vy jste patnáctý jako premiér ministrů bylo čtrnáct.*

JR: No tak jaksi (eee) samozřejmě že tady (pauza) nestranický nepolitický já už jsem se k tomu vyjadřoval. Nemůžeme nikomu zakazovat (pauza, ee) aby jaksi (ee) naplnil svoje právo ...

DD: *To jistě ne ale jestli tedy sedí ta charakteristika kterou jste uváděl v době kdy vaše sněmovna (ee) vaše vláda žádala o důvěru.*¹⁷⁸

¹⁷⁷ ČESKÁ TELEVIZE. Video – Události, komentáře Česká televize. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370129/video/>.

¹⁷⁸ ČESKÁ TELEVIZE. Interview Daniely Drtinové – Česká televize [online]. 2014 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/213411058041118/>.

Přestože oba moderátoři při složité výpovědi svého hosta přetransformovali jeho výpověď a stručně a jasně ji shrnuli, každý k tomu měl jiný přístup.

Zatímco Martin Veselovský ve svých shrnujících formulacích převážně vstupoval do výpovědi respondenta s pronášením omluvy, Daniela Drtinová většinou bez omluv a pardonů vše jen krátce shrnula.

MV: Om omlouvám že vám omlouvám se že vám skáču do řeči (pauza) rozuměl jsem dobře že tedy potvrzujete to a teď to nijak nevytrhávám z kontextu jak si všímáte (pauza) potvrzujete to že by opravdu na Slovensku měla být média která by reprezentovala stanoviska vlády parlamentu a státní správy?¹⁷⁹

DD: Takže znamená to že předpokládáte i s panem prezidentem že v únoru už tady bude nov nová vláda.¹⁸⁰

Právě četnost přerušování respondenta byla dalším rozdílem, a ačkoli si je autorka vědoma toho, že ukázek k analýze, které si vybrala, je jen poskrovnu, je zde vidět zajímavý jev.

Zatímco Veselovský se ve zvolených ukázkách nebál vstoupit do respondentovy výpovědi, kdykoli se domníval, že musí, Drtinová nazývaná „skokankou do řeči“ byla v uvedených ukázkách naopak ta, jejíž řeč byla převážně přerušována jejím hostem.

¹⁷⁹ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370108/video/>.

¹⁸⁰ ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/213411058041118/>.

MV: Mám pocit že říkáte jednou rukou ano a druhou rukou ne.

KJ: ... a skutečně souhlasím s tím že by bývalo bylo zajímavější kdybychom v té debatě (pauza) měli větší důraz právě na to směřování a na ty vize do budoucnosti a to je chyba ...

MV: Pardon paní poslankyně bylo to tím že to celé bylo ...

KJ: ... chyba Václava Klause který si abych to řekla velmi lidově naběhl na vidle když odmítl debatu ve veřejnoprávním médiu (pauza) kde by skutečně ty parametry asi byly nastaveny lépe než jak toho mohl docílit klub sociální demokracie ...

*MV: A tak dobře zeptám se zeptám se trochu jinak paní poslankyně dovolíte když už tedy ...*¹⁸¹

JČ: Ta situace byla taková nebo je taková Miroslav Kalousek někdy v létě roku dva tisíce šest (pauza) kdy byl předsedou tak (pauza, eee) se vyjadřoval v tom smyslu (pauza) mají-li být předčasné volby protože byl ten pat (pauza) povolební...

MV: Ano (pauza) on to tehdy navrhoval.

JČ: ... já tím chci říct že ta rekapitulace je taková (pauza) že já to štu tak (pauza) Miroslav Kalousek je pragmatik a je v zásadě jedno jestli se v jednom spoj období spojím s tou stranou nebo s jinou stranou. (pauza) Hledal řešení (pauza) já to (pauza) já to nebudu komentovat je to jeho názor...

*MV: Pane předsedo já myslím že to nemusíme rekapitulovat.*¹⁸²

¹⁸¹ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370129/video/>.

¹⁸² ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/209411000370109/video/>.

DD: Takže jste si řekl že sel selhal ten jednotlivý úř úředník a mávnete nad tím rukou?

Protože vy jste říkal že se tím budete ...

JR: No co bych na tom mohl změnit?

DD: ... zabývat

...

DD: Sám třeba (pauza) poslanec Petr Gazdík mluví o podezření přímo ze spáchání trestného činu ...

JR: Nooo to je v pořádku ...

DD: ... chce právě tuto věc prověřovat ...

JR: ... ať pan Gazdík prověřuje ano (pauza) já jsem všemi deseti pro ať se to prověřuje.¹⁸³

DD: A jak můžete garantovat že prezident některá ta jména nenapadne? (pauza) To je realistická varianta že je může napadnout ostatně pan prezident to nějakým ...

LZ: A jak mám reagovat ...

DD: ... způsobem přeci avizoval.¹⁸⁴

Zásadní rozdíl byl v možnosti dopátrání se podstaty věci způsobený časovým prostorem, který moderátoři na daná témata měli. Zatímco Události, komentáře byly vyvážené, Interview Daniely Drtinové bylo vyvážené pouze tak, že oponenturu dělala sama moderátorka (viz také teoretická část této práce). Oba dva však dokázali svou nestrannost, leč v některých momentech se rozcházeli v objektivitě. Veselovský, ač mnohdy ve vtipu, prezentoval své názory nebo je naznačoval, Drtinová díky svému neustálému kladení otázek neměla ani moc prostoru k vlastním spekulacím a komentářům.

¹⁸³ ČESKÁ TELEVIZE. Interview Daniely Drtinové – Česká televize [online]. 2014 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/213411058041118/>.

¹⁸⁴ ČESKÁ TELEVIZE. Interview Daniely Drtinové – Česká televize [online]. 2014 [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040106-interview-daniely-drtinove/>.

Přesto je nutné dodat, že se zde liší objektivita a vyváženost zmiňovaných pořadů a samotných moderátorů. Zatímco více objektivní a vyvážený je pořad Události, komentáře, Veselovský v roli moderátora mnohdy doprovázel výpovědi svých respondentů svými názory, což se objektivitě zcela vymyká (viz teoretická část práce). Interview Daniely Drtinové lze pak považovat za pořad méně objektivní z hlediska jednoho úhlu pohledu (jeden respondent), přesto sama moderátorka vynechávala zbytečné komentování a dotazovala se převážně přímo, stručně a jasně.

*MV: Ale v prvním kole v první volbě ho podpoříte.*¹⁸⁵

*MV: Mám pocit že říkáte jednou rukou ano a druhou ne.*¹⁸⁶

*MV: Takže se dá s velkou pravděpodobností předpokládat že bude vtělen i do toho návrhu který ten vyjednávací tým bude (ee) ponese za premiérem.*¹⁸⁷

¹⁸⁵ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370108/video/>.

¹⁸⁶ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370129/video/>.

¹⁸⁷ ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/209411000370109/video/>.

DD: Členice bankovní rady Evě Zamrazilové končí mandát v únoru (pauza). Půjdete tedy místo ní už v tom únoru?

JR: Tak technicky se to nabízí já myslím že to je až od března teoreticky (pauza, eee) nejdříve vvv tomto období ano.

DD: Takže znamená to že předpokládáte i s panem prezidentem že v únoru už tady bude nov nová vláda?

JR: To (ee) já nic nepředpokládám (pauza, eee) v tomto směru já nemám žádné kompetence aa (pauza, eee) toto neřeším prostě kdy tady bude nová vláda (ee) já doufám že dříve než v únoru.

DD: Čekáte že tedy ještě (pauza) dříve (pauza) by vyniknout kabinet nový mohl (pauza) to znamená že (pauza) od března můžete být (pauza) novým členem bankovní rady České národní banky.¹⁸⁸

DD: ČeeSeSDé tedy očekává že prezident jmenuje Bohuslava Sobotku premiérem co nejdříve. (pauza) Očekáváte že se to stane hned na té schůzce který by tedy měla (pauza) bude následovat co nejdřív?¹⁸⁹

Zbylé vyjadřování, jednání a slovní formulace se u obou moderátorů vcelku shodovaly. To samé platí o již zmíněném úvodním a závěrečném slově, protože rozloučení s respondentem a diváky je předpokládanou součástí každého začátku a zakončení pořadu, případně spolu s pozváním na následující pořad nebo na příští díl daného pořadu.

¹⁸⁸ ČESKÁ TELEVIZE. Interview Daniely Drtinové – Česká televize [online]. 2014 [cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/213411058041118/>.

¹⁸⁹ ČESKÁ TELEVIZE. Interview Daniely Drtinové – Česká televize [online]. 2014 [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040106-interview-daniely-drtinove/>.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo především zjistit, jakými prostředky dosahoval Martin Veselovský „svého“ při vedení mediálního dialogu v pořadech Dvacet minut Radiožurnálu v Českém rozhlase a Události, komentáře v České televizi.

Výsledkem je, že Martin Veselovský se svými kvalitami rovná opravdovým špičkám ve svém oboru, protože ve sledovaných ukázkách dokázal z velké míry přimět respondenta k požadované odpovědi. Využíval k tomu hlavně metodu neustálého kladení různě formulovaných otázek se stejnou výpovědní hodnotou nebo případné vlastní shrnující odpovědi s respondentovým potvrzením.

A pokud se mu to zrovna nepodařilo, z respondentových výpovědí a gest byla odpověď většinou stejně patrná.

Profesionálem můžeme ale Veselovského nazývat nejen z hlediska formulování jeho otázek a přímého vyjádření vlastních myšlenek, nýbrž také z pohledu samotných gest a nonverbálních projevů.

Dvacet minut Radiožurnálu

Rozhlasový pořad Českého rozhlasu, Dvacet minut Radiožurnálu, moderoval Martin Veselovský několik let spolu s dalšími českými moderátory.

Jelikož jde o čistě auditivní pořad, kromě samotného obsahu rozhovorů bylo nutné zaměřit se také na kvalitu mluvy moderátora. Veselovský hovořil ve sledovaných ukázkách vcelku plynule, k zadržávání došlo jen v případě nečekaného zvratu nebo docházel-li čas a on se ještě chtěl ptát, tudíž se snažil svou řeč urychlit. Dalo by se říci, že intonačně také nijak nevybočoval - pokud ho například něco více zaujalo nebo potřeboval-li něco zdůraznit, zvýšil hlas. Dle teoretické části této práce a pravidel etického kodexu ČRo dokázal, že je opravdu kvalitním moderátorem.

Ve zhruba dvaceti minutách pořadu bylo pak z jeho projevu zřejmé, že se asertivně, mnohdy různými citáty či metaforami snažil respondent navádět směrem přínosným především pro posluchače, tj. aby se posluchač dozvěděl potřebná fakta. Činil tak především jednoznačnými formulacemi svých otázek, a to i v případě nutné a velmi časté improvizace. Improvizovaností dokázal připravenost na konkrétní témata včetně hlubokého zázemí potřebného pro daný problém. Bylo tedy zřejmé, že si Veselovský nastudoval vždy mnoho i velmi složitých materiálů včetně doslovných citací zákonů, případně si zajistil několik věrohodných zdrojů.

Také se ve sledovaných pořadech mnohokrát stalo, že Veselovský špatně odhadl chápání svého respondenta a nespecifikoval důsledně svou otázku, případně, že se sám respondent odchýlil od tématu. Veselovský tedy správně vstoupil svému hostu do řeči a svou otázku konkretizoval, případně ji zopakoval. Svůj vstup ale téměř pokaždé uváděl omluvou, což také dokazuje jeho profesionalitu.

Vzhledem k povaze pořadu média veřejné služby bylo nutné, aby Veselovský jakožto moderátor zastal funkci oponenta v případě, že bude mít jen jednoho respondenta. To proto, aby byl pořad vyvážený a objektivní. Přidáme-li k tomu pojem „nestranný“, který se však týká hlavně moderátora, je nutno říci, že Veselovský mnohdy svými komentáři či použitým infotainmentem nedokázal dostát této zásadě.

Na závěr lze vedení rozhlasového mediálního dialogu Veselovským dle teoretické části této práce označit za velmi profesionální, přestože několikrát došlo k „nedořešení problémů“.

Pro své posluchače je Veselovský v pozitivním slova smyslu autorita a zároveň přítel, který jim, díky svému přímému dotazování, pomáhá objasnit problémy dnešní společnosti.

Události, komentáře

V pořadu České televize Události, komentáře, které, stejně jako Dvacet minut Radiožurnálu, moderovalo kromě Veselovského také několik dalších profesionálů, bylo nutné zaměřit se kromě auditivní stránky také na stránku vizuální. Právě nonverbální komunikace prozradí mnohé jak o samotném moderátorovi, tak o jeho respondentech.

Nejprve je potřeba zmínit, že, co se Veselovského přístupu vedení mediálního dialogu týče, rozhovory se od sebe v rozhlase ani v televizi nijak výrazně nelišily. Jediné, co lze zmínit je, že oproti pořadu Dvacet minut Radiožurnálu se v Události, komentáře mnohdy sešlo více respondentů a jednalo se tedy spíše o debatu než o klasické interview. Došlo zde tedy několikrát k tomu, že se Veselovský stal skutečně moderátorem jakožto řídicí jednotkou debaty, nežli samotným oponentem.

Samotný pořad byl tedy v takovém to případě vyvážený, relativně objektivní a Veselovský se zde lépe vyrovnal s vlastní nestranností nejen tím, že nikomu nepřitakával, ale také tím, že umožnil všem stejný prostor.

Co se vizuální a již zmíněné nonverbální stránky týče, moderátor byl vždy perfektně upraven, při úvodní řeči se díval do kamery a dobře přitom artikuloval. Seděl za stolem čelem ke kameře a při dialogu s hostem byl k němu mírně natočen. Své otázky formuloval přesně, přestože je mnohdy tvořil takzvaně „za pochodu“, jelikož reagoval na něco, co ho v respondentově řeči zaujalo. Přitom měl ruce položené převážně na stole, sepnuté do sebe, případně položené na poznámkách ležících na desce.

Při komunikaci s hosty nedělal žádná přehnaná gesta, naopak, převážně vypadal velmi klidně i v konfliktních chvílích a veškeré změny situací se projevíly hlavně na moderátorovo hlase či lehce v jeho obličejí, například ve zdvihu obočí či tiku v koutku úst.

Veselovský i v pořadu České televize potvrdil svou roli profesionálního moderátora a zpravodaje.

Srovnání s Danielou Drtinovou

Daniela Drtinová uváděla v České televizi podobně tematicky zaměřený pořad nazvaný Interview Daniely Drtinové.

I moderátorka byla vždy pěkně upravená, dívala se zpříma do kamery (mluvila-li k divákům) či na přítomného (dotazovala-li se ho). Tempo její řeči bylo rychlé a rázné, důrazným faktům dala vyniknout, přesto se její intonace nijak výrazně nelišila.

Gesta ani mimika nebyly příliš patrné a v průběhu pořadu se prakticky nevyvíjely. Moderátorka působila skoro vždy přísně a ve stejném duchu se nesly i její rozhovory.

Hlavním rozdílem mezi jejím pořadem a pořadem Události, komentáře, byla vyváženost u politických témat. Zatímco v Události, komentáře se Veselovský stal jakýmsi vedoucím debaty a pořad byl tedy více vyvážený, Drtinová musela naopak zastávat funkci oponenta z důvodu jediného respondenta a s ním spojených témat.

Na rozdíl od Veselovského ale měla svou oponenturou větší prostor pro detailnější rozbor několika kauz najednou spojených s přítomnou osobností a tím pádem její rozhovory přinášely více informací. Přesto jen z jednoho úhlu pohledu. Umožnilo jí to ale více se ptát, více rozebírat a častěji opakovat své otázky s možností trvat na jejich zodpovězení. Veselovský si musel naopak odpověď mnohdy doplnit sám.

Mezi další výrazné rozdíly patřilo přerušování respondentovy řeči a samotná četnost přerušování. Zatímco Martin Veselovský z nedostatku času přítomným rázně, ale s omluvou, „skočil“ do řeči, kdykoliv to uznal za vhodné, Drtinová byla naopak ta, jejíž řeč byla přerušována.

I ona však ve svých rozhovorech prokázala velkou profesionalitu připravenými zdroji, nastudovanými fakty, přílišným nekomentováním respondentových výpovědí a svou nestranností.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BOZDĚCH, Vladimír. *O jazyce rozhlasu a televize*. Praha: SPN, 1982, s. 144.

BURTON, Graeme a Jan JIRÁK. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001, s. 392. ISBN 80-85947-67-6.

CARNEGIE, Dale. *Jak správně myslet, jednat a mluvit*. Praha: Práh, 2010, s. 157. ISBN 978-80-7252-294-1.

CARNEGIE, Dale. *Pět nejdůležitějších dovedností při jednání s lidmi: Jak se prosadit, naučit naslouchat druhým a řešit konflikty*. Praha: Beta, 2010, s. 229. ISBN 978-80-7306-418-1.

ČMEJRKOVÁ, Světlá a Jana HOFFMANNOVÁ. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013, s. 314. Lingvistika. ISBN 978-80-200-2267-7.

ČMEJRKOVÁ, Světlá a Jana HOFFMANNOVÁ. *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003, s. 258. ISBN 80-200-1034-3.

HOSPODÁŘOVÁ, Ivana. *Prezentační dovednosti*. Praha: Kernberg, 2007, s. 184. Management praxe. ISBN 978-80-903962-9-6.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2007, s. 206. ISBN 978-80-7367-287-4.

JIRÁK, Jan a Milan ŠMÍD. *10 let v českých médiích*. Praha: Portál, 2005, s. 142. ISBN 80-7178-925-9.

KRAUS, Jiří a kol. *Člověk mluvící*. Praha: LEDA, 2011, s. 248. ISBN 978-80-7335-258-5.

KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. Praha: Karolinum, 2008, s. 172. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze; 15. ISBN 978-80-246-1578-3.

KRAUS, Jiří. Moderátor. *Naše řeč*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 1982, 65(4), 339. ISSN 0027-8203.

MEDLÍKOVÁ, Olga. *Přesvědčivá prezentace*. Praha: Grada Publishing, 2008, s. 144. ISBN 978-80-247-3455-2.

MOTSCHNIG, Renate a Ladislav NYKL. *Komunikace zaměřená na člověka – Rozumět sobě i druhým*. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 172. ISBN 978-80-247-3612-9.

MURATOR, Sergej. *Televizní dialog*. Praha: Cs. televize, 1985, s. 114. Edice Cs. televize. Rada 1.; Sv. 62.

MÜLLEROVÁ, Olga a Jana HOFFMANNOVÁ. *Kapitoly o dialogu*. 1. vydání. Praha: Pansofia, 1994, s. 94. ISBN 80-85804-29-8.

OSVALDOVÁ, Barbora a Radim KOPÁČ. *Rozhovory o interview*, Praha: Karolinum, 2009, s. 170. ISBN 978-80-246-1618-6.

OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 144. ISBN 978-80-246-1899-9.

PECH, Jaroslav. *Řeč těla a umění komunikace: [příručka prakticky pro všechny, kteří se chtějí zlepšit v řešení běžných životních situací]*. Praha: NS Svoboda, 2009, s. 138. ISBN 978-80-205-0606-1.

RŮŽIČKA, Vlastimil. *Politika a média v konzumní společnosti*. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 181. ISBN 978-80-247-3667-9.

SCHULZ, Winfried et al. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 149. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze; 2. ISBN 978-80-246-1980-4.

THOMPSON, B. John. *Média a modernita*. Praha: Karolinum, 2004, s. 220. ISBN 80-2460-652-6.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, s. 192. ISBN 80-7367-096-8.

VERNER, Pavel. *Zpravodajství a publicistika*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010, s. 128. ISBN 978-80-86723-88-4.

VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál, 2000, s. 263. ISBN 80-7178-291-2.

ŽANTOVSKÁ, Irena. *Rétorika: teorie a praxe*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 120. ISBN 978-80-86723-57-0.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

ČERTÍKOVÁ, Helena. *Moderátor za mikrofónom*. Bratislava: Vysoká škola múzických umení, Divadelná fakulta, 2008, s. 175. ISBN 978-80-85182-97-2.

Seznam použitých internetových zdrojů

AKTUÁLNĚ.CZ. *DVTV – Aktuálně.cz* [online]. 1999-2015 [cit. 2014-02-03].
Dostupné z: <http://video.aktualne.cz/dvtv/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014
[cit. 2014-12-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/213411058041118/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014
[cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040106-interview-daniely-drtinove/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Interview Daniely Drtinové – Česká televize* [online]. 2014
[cit. 2014-12-29]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10095426857-interview-ct24/214411058040109/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Kodex ČT* [online]. 2003 [cit. 2013-11-17]. Dostupné z:
<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 1996-2014
[cit. 2014-11-09]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/214411000370321/video/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/214411000370320/video/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/209411000370109/video/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370129/video/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Video – Události, komentáře Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/208411000370108/video/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Základní informace o ČT – Vše o ČT – Česká televize* [online]. 2003 [cit. 2015-6-23]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/zakladni-informace-o-ct/>.

ČESKÝ ROZHLAS. *Cenu Ferdinanda Peroutky za rok 2014 získali Martin Veselovský a Petr Třešňák I Politika a společnost* [online]. 1997-2015 [cit. 2015-02-09].

Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/cenu-ferdinanda-peroutky-za-rok-2014-ziskali-martin-veselovsky-a-petr-tresnak--1452312/.

ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas* [online]. 1997-2004 [cit. 2013-12-13].

Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/osoby/_osoba/1491.

ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)*

[online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-03]. Dostupné z:

<http://prehovac.rozhlas.cz/audio/3214752>.

ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)*

[online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-17]. Dostupné z:

<http://prehovac.rozhlas.cz/audio/3186359>.

ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)*

[online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z:

<http://prehovac.rozhlas.cz/audio/3185561>.

ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)*

[online]. 1997-2004 [cit. 2014-12-05]. Dostupné z:

<http://prehovac.rozhlas.cz/audio/3184818>.

ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehovac.rozhlas.cz/audio/2790701>.

ČESKÝ ROZHLAS. *Český rozhlas Radiožurnál (archiv – Dvacet minut Radiožurnálu)* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://prehovac.rozhlas.cz/audio/669020>.

ČESKÝ ROZHLAS. *Dvacet minut Radiožurnálu I Radiožurnál* [online]. 1997-2004 [cit. 2014-11-09]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/dvacetminut/>.

ČESKÝ ROZHLAS. *Kodex Českého rozhlasu* [online]. 2010 [cit. 2013-11-17]. Dostupné z: http://media.rozhlas.cz/_binary/00730694.pdf.

IDNES.CZ. *Drtinová se dohodla s vedením ČT, bude moderovat své Interview – iDNES.cz* [online]. 1999-2015 [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kauza-drtinova-pokracuje-jednanim-s-vedenim-fz5-/domaci.aspx?c=A130812_105255_domaci_aba.

IDNES.CZ. *Nejhrůznější výroky Miloše Zemana o novinářích – Hana Rebecka Šiander (blog.idnes.cz)* [online]. 1999-2015 [cit. 2015-07-16]. Dostupné z: <http://siander.blog.idnes.cz/c/126190/Nejhruznejši-vyroky-Milose-Zemana-o-novinarich.html>.

SYNDIKÁT NOVINÁŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY, Z.S. *Kodex :: Syndikát novinářů ČR*, z.s. [online]. 2014 [cit. 2014-12-17]. Dostupné z: <http://www.syndikat-novinaru.cz/eika/kodex/>.

VACULÍKOVÁ, Kateřina. *Práva a povinnosti žurnalisty v kontextu novinářské etiky* [online]. Brno, 2011 [cit. 2013-10-16]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí bakalářské práce: Martin Škop. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/274135/fss_b/.

YOUTUBE. *1. Martin Veselovský – Show Jana Krause 25.4.2014* [online]. 2015 [cit. 2015-7-7]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=xSvL_fjFif8.

SEZNAM PŘÍLOH

SEZNAM PŘÍLOH.....	102
Příloha A – 15.2.2008 Dvacet minut Radiožurnálu.....	I
Příloha B – 29.1.2008 Klaus versus Švejnar	V
Příloha C – 6.1.2014 Interview Daniely Drtinové	XX

Pro přílohu této diplomové práce byly vybrány podle autorky přepisy nejlepších rozhovorů vedených Martinem Veselovským – jeden z rozhlasového pořadu Dvacet minut Radiožurnálu, jeden z televizního pořadu Události, komentáře a jeden z pořadu Daniely Drtinové – Interview Daniely Drtinové.

Příloha A – 15.2.2008 Dvacet minut Radiožurnálu

Volba prezidenta 2008. První rozhovor se znovuzvoleným prezidentem republiky Václavem Klausem. (9:37)

MV: Dobrý večer. V rámci zvláštního volebního vysílání Českého rozhlasu vám v tuto chvíli přinášíme i poslední dílek (pauza) který by mohl chybět v sumě informací (pauza) o volbě prezidenta České republiky. (pauza) V podstatě jen hodinu a půl po skončení druhé volby a po zvolení prezidenta na další pětileté období (pauza) vítám ve vysílání Českého rozhlasu jedna Radiožurnálu prezidenta České republiky (pauza) Václava Klause (pauza) dobrý večer na Pražský Hlad.

VK: Dobrý večer.

MV: Pane prezidente jaká byla ta druhá volba?

VK: Tak já bych nejdříve chtěl říci (pauza) že jsem ještě nikomu nedal rozhovor (pauza) že Český rozhlas je absolutně první takže jste první (pauza) kteří se mnou mluvíte. (pauza) To bych chtěl zdůraznit. Jaká byla ta volba? (pauza) Já myslím (pauza) že dle očekávání byla. (smích) Byla prostě tvrdá těžká nicméně probíhala v úplně jiné atmosféře než minulej týden a to já myslím (pauza) že je dobře pro všechny z nás (pauza) pro celou Českou republiku.

MV: Vy už jste v těch televizních vstupech těsně po zvolení (ee) říkal (pauza) že (ee) možná by bylo dobré si vzít určité (pauza) ponaučení do budoucna právě z toho minulého týdne (mlask) tak se zeptám (ee) o něco (ee) jinak. (pauza) Měla by ta příští volba po těch dalších pěti letech už být přímá?

VK: Nevim (pauza) opravdu nevim. (pauza) Já nejsem zastáncem přímé demokracie (pauza) já msi nemam nemam primárně (pauza) že máme dělat nonstop referenda referenda přímé volby a podobně. (pauza) Já naopak si myslím že se v těchto dvou týdnech ukázal veškerý problém (pauza) který je spojený s tou veřejnou volbou zde. (pauza) Já si myslím že pořád nejsbedlivější volbou je volba tajná a jakkoli jsem to byl já (pauza) kdo myslím dal tu poslední tečku že se dneska tady nevedly žádné spory (pauza) tím že jsem ve svém projevu na závěr řekl jasnou větu (pauza) že si myslím že ta volba veřejná by v dnešní atmosféře byla asi méně sporná a lepší (pauza) tak myslím že to byla ta zásadní tečka (pauza) že se odehrála veřejná volba. (pauza) Takže to zdůrazňuji (pauza) ale přesto si myslím (pauza) že bychom žili v normálním světě kdybychom měli vojnu volbu tajnou.

MV: (pauza) Na čom to bude záviset (pauza) to (pauza) jestli za pět let bude ...

VK: Nezlobte se (pauza) to není problém dnešního večera. To opravdu tak utíkáte od ode dneška k tomu (pauza) co budem za pět let dělat (pauza) to já neumím zodpovědět. A zejména myslím že primárně to není úkolem prezidenta (pauza) protože já sem se celých pět let vyhýbal odpovédím na otázky jaká by měla být volba prezidenta (pauza) protože jsem věděl (pauza) že když řeknu jednu (pauza) když řeknu Á (pauza) tak si budou všichni myslet že že to je pro mě výhodné. (pauza) A proto jsem výslovně říkal opravdu (pauza) není to otázka na prezidenta (pauza) je to otázka na naši politickou scénu.

MV: Myslím (pauza) že i posluchači Českého rozhlasu jedna Radiožurnálu slyšeli (pauza) v projevu vašeho konkurenta (pauza) neúspěšného konkurenta (pauza) Jana Švejnara (pauza) že (ee) například co se týče volby členů bankovní rady České národní banky (pauza) tak by tuto konzultoval (pauza) s příslušnými výbory v parlamentu České republiky. (pauza) Ptám se pane prezidente (pauza) jestli (pauza) svůj zvyk (pauza) kterým bylo toto nekonzultovat (pauza) budete měnit.

VK: Ne ne neříkejte takovéto věci. (pauza) Teď proběhla volba (pauza) dívejte dívejme se pozitivně dopředu. (pauza) Nevidím důvod okamžitě začít pošťuchovat. (pauza) Je to strašlivý zlozvyk naší žurnalistiky (pauza) já jsem ze všech svých ...

MV: Pane prezidente já vás nechci pošťuchovat.

VK: Já vám odpovím. (pauza) Já sem ze všech svých sil bojoval proti zákonu který byl přijat proti mé vůli českým parlamentem (pauza) kdy můj předchůdce ve funkci v rámci

omezení role premiéra (pauza) tehdy mě prohlasoval a vnutil tento způsob volby bankovní rady. (pauza) Já jsem zoufale protestoval (pauza) jsou mé známé protesty texty rozhovory (pauza) písemné články kdy sem já říkal že máme předpotopní nesmyslný systém volby bankovní rady (pauza) že takovou moc která se dává do ruky prezidenta (pauza) ne má mají asi tak tři země světa. Takže já jsem poslední (pauza) který bych měl být viněn za toto co se stalo (pauza) mshodou okolností proti mé vůli mě to padlo do klína (pauza) něco co jsem já v žádném případě nechtěl. (pauza) Takže z tohoto dělat nějakou kauzu (pauza) já musím rezolutně protestovat. Já sem celý život žil v bankovníctví (pauza) já každého z potenciálních možných členů bankovní rady znám formou že to byl můj kolega spolupracovník žák nebo něco takového (pauza) spoluautor článku na bankovní téma (pauza) takže já myslím že není toto žádným reálným problémem naší země a jestli si to můj protikandidát vybral jako téma (pauza) které zdůraznil ve svém předvolebním projevu (ee) já to respektuju (pauza) ale věřte tomu a abychom nezaváděli lidi někam na scestí (pauza) není to žádné vážné téma.

MV: Ani tou další otázkou (ee) pane prezidente Klausí se nebudu snažit zavádět nikoho na scestí (pauza) ale přesto se zeptám. (pauza) Za rok touto dobou budeme (pauza) v plném proudu předsednictví (ee) Evropské uniji (pauza, ee) měly by české politické strany (pauza) ty které jsou v parlamentu České republiky (pauza) uzavřít jakýsi pakt o neútočení na tento půl rok jak navrhuji (ee) například sociální demokraté?

VK: Tak já sem o paktu neútočení neslyšel (pauza) ale po nepřetržitě sem ve svých všech projevech (ee) tady v rámci této prezidentské volby zdůrazňoval jistou soudržnost naší (pauza) jistou vzájemnou solidaritu jisté žití spolu jistou svornost (pauza) a týká se to všeho možného. (pauza) V tomto smyslu se to samozřejmě týká i našeho předsednictví v Evropské uniji. (pauza) Ano to je moje heslo. (pauza) Já sem zásadně vystupoval a já myslím (pauza) že to každý mohl slyšet (pauza) proti prostě takové té politické nesnášenlivost nekooperativnost nespolupráci (pauza) která tak byla demonstrována právě zejména tou volbou minulý týden. (pauza) Takže ano (pauza) to je obrovské úsilí a obrovský úkol pro nás pro všechny.

MV: Ještě si vám pane prezidente dovolím (ee) ocitovat předsedu české sociální demokracie Jiřího Paroubka (pauza) který v podstatě před několika minutami říkal (pauza) Václav Klaus nebude mít radost že je zvolen lidmi (pauza) na kterých ulpívá politická korupce. (dlouhá pauza, ee) Jaký je váš názor na tento (pauza) toto (pauza)

proslovy.

VK: Já bych moc moc prosil (pauza) moc prosil aby opravdu (ee) sme se nepouštěli do těchto debat (pauza) nemyslím s vámi (smích) myslím s panem Paroubkem. (pauza) Myslím že on vnesl do naší země něco (pauza) co nebylo šťastné a určitě sem to nebyl v žádném případě já. Takže (pauza) teď aby se obracel druhým směrem (pauza) to fakt není spravedlivé a ne (pauza) opravdu nevnášíme to sem.

MV: Pane prezidente (e) cítíte se být dnes zvolen i díky hlasům nebo postoji komunistické strany Čech a Moravy?

VK: Tahleto je asi nejza (ee) nejabsurdnější dotaz který jsem zatím dostal protože (pauza) protože jak dobře víte (pauza) díky hlasům KáeSČéeM sem já zvolen nebyl a naopak oni v celé řadě momentů tohoto klání hlasovali evidentně pozitivně pro mého protikandidáta (pauza) a myslím že to každý viděl na své televizní obrazovce. Takže (smích, pauza) mně říkat že že sem byl zvolen (pauza) jestli sem náhodou nebyl částečně zvolen hlasy komunistické strany je opravdu ss výsměch rozumu a opravdu prosím (pauza) abychom tohleto sem nezaváděli.

MV: (ee) Zeptám se ještě jinak a bude se to opět týkat (ee) komunistů. (pauza) Změníte k této straně nějak svůj postoj (pauza) který byl charakterizován například (dlouhá pauza) jarem roku dva tisíce pět (pauza) kdy jste zabránil sestavením menšinové vlády za podpory komunistů?

VK: Není toto na pořadu dne. (pauza) Bavme se o jiných reálných věcech. (pauza) Já sem řekl jasné projevy (pauza) já sem zopakoval po svém zvolení že ty projevy prostě platí a nerozhráváme okamžitě dnes večer nějaké hry. (pauza) Myslím že to je neskutečná vlastnost naší země. (pauza) V normální zemi by byli nějakým způsobem ládi rádi (pauza) že se odehrálo to co se odehrávalo (pauza) že to na chvíli skončilo (pauza) že si na chvíli vydechneme a teď budeme pozitivně hledět dopředu (pauza) optimisticky hledět dopředu a tady se u nás začíná rozhrávat ne týden po volbě (pauza) ale hodinu a půl jak jste začal tento rozhovor po volbě (pauza) okamžitě úplně jiná hra. Já v této hře opravdu s vámi hrát nebudu. Nežlobte se (pauza) já jsem slíbil ...

MV: Pane prezidente musím říct že nehrají nehrají žádnou hru jen jsem se ptal.

VK: ... nežlobte se já jsem slíbil teď vystoupit v půl v televizích (pauza) takže děkuju pěkně za rozhovor (pauza) na shledanou.

MV: Pane prezidente děkuji i vám za rozhovor na shledanou. (pauza, ee) U mikrofonu

je stále Martin Veselovský (pauza) posloucháte Český rozhlas Radiožurnál (pauza) slyšeli jste (ee) první rozhovor který poskytl (pauza) nově zvolený prezident České republiky Václav Klaus právě Českému rozhlasu jedna Radiožurnálu (pauza) a v tuto chvíli v devatenáct hodin a šestadvacet minut posloucháte dále sportovní vysílání Českého rozhlasu jedna Radiožurnálu. (pauza) Přejí vám dobrý večer.

Příloha B – 29.1.2008 Klaus versus Švejnar

Rozhovor s předsedkyní sociálně demokratických senátorů Alenou Gajdůškovou, předsedkyní poslaneckého klubu strany Zelených Kateřiny Jacques, předsedou horní komory parlamentu ČR Přemyslem Sobotkou, garantem oboru marketingové komunikace a PR Pavlem Dolanským, politologem Michalem Klímou, americkým novinářem Erikem Bestem, dopisovatelem deníku Le Monde Fabrice Martina - Plichtu. (38:54)

MV: Dobrý večer. (pauza) Tak trochu jiná prezidentská debata (pauza) tak by se asi nejlépe dal charakterizovat dnešní duel mezi prezidentem Václavem Klausem (dlouhá pauza) a jeho vyzývatelem Janem Švejnařem. (pauza) Ii tak ale o volbě prezidenta v Česku něco vypověděl (pauza) budeme mu proto věnovat následující Události komentáře. (znělka) Dnes v jednu hodinu popoledni začal v senátu první a na dalších pět let pravděpodobně i poslední mediální souboj prezidentských kandidátů. (pauza) Před sociálně demokratickými senátory a kamerami České televize se střetli Václav Klaus a Jan Švejnar. (pauza) Po pětasedmdesáti minutách dotazů odpovědi sarkasmů zdvižených obočí a vrtění hlavami (pauza) zůstává stále ještě dost otázek. (pauza) Šlo opravdu o duel? (pauza) Nešlo jen o pečlivě připravenou inscenaci pro lid? (pauza) Kdo v něm měl opravdu navrch? (pauza) Co nám toto střetnutí řeklo a bylo vůbec k něčemu? (delší pauza) Ve studiu Událostí komentářů jsou nyní připraveni tři politici aby i tyto otázky zodpověděli předsedkyně sociálně demokratických senátorů Alena Gajdůšková dobrý večer.

AG: Dobrý večer.

MV: Mimo jiné také moderátorka dnešní prezidentské debaty.

AG: Řídící schůze.

MV: Řídící schůze? (pauza) Moderátorka ne.

AG: Ne (pauza) já jsem řídila zasedání senátorského klubu sociální demokracie.

MV: Dobře (pauza) vedle ní sedí předsedkyně poslaneckého klubu strany Zelených Kateřina Žak dobrý večer i vám.

KJ: Dobrý večer.

MV: A konečně Přemysl Sobotka (pauza) předseda (pauza) horní komory parlamentu České republiky za ODS (pauza) dobrý večer.

PS: Dobrý večer všem.

MV: (eee) Mohla ta dnešní (pauza) budu tedy přebírat (eee) váš termín (pauza) schůze (pauza) a na ní probíhající debata nějak ovlivnit názor českých zákonodárců na to koho budou volit zda Václava Klause nebo Jana Švejnara (delší pauza) paní senátorko?

AG: Kdyby nemohla tak bychom to nedělali. (pauza) My sme chtěli porovnat názory postoje obou dvou nominovaných (pauza) jak jistě všichni vědí (pauza) ten souboj je velmi vyrovnaný (pauza) a bylo potřebné (pauza) skutečně srovnat postoje a názory které ob oba dva kandidáti zastávají protože jde o příštích pět let této země.

MV: Paní poslankyně mohlo to něco změnit v názoru českých zákonodárců?

KJ: Tak skoro se chce říci že je to z nouze ctnost protože bývalo by jistě lepší kdyby se odehrála ta standardní televizní debata (pauza) při vši úctě k mé kolegyni Aleně Gajdůškové s profesionálním moderátorem (pauza) který by tu debatu vedl neutrálním (pauza) nezatíženým způsobem a zároveň by kladl ty otázky které naší veřejnost zajímají. (pauza) Já se domnívám že jsme to skutečně naším občanům a občanskám dlužní zaprvé to (pauza) že není přímá volba je velká škoda (pauza) a když už není přímá volba (pauza) tak mají mít alespoň možnost seznámit se s názory obou kandidátů udělat si srovnání v jednom místě (pauza) v jednom čase a to si myslím že je velice důležité (pauza) ale i tak se domnívám že to co jsme měli možnost sledovat na našich obrazovkách prostřednictvím toho záznamu zajímavé bylo (pauza) rozhodně si nemyslím že to byly nějaké naučené odpovědi. (pauza) Zdá se mi ...

MV: K tomu se ...

KJ: ... že tam bylo několik ...

MV: ... k tomu se určitě ...

KJ: ... spontánních momentů ...

MV: ... ještě dostaneme ...

KJ: ... které které ...

MV: ... možná i k těm spontánním momentům.

KJ: ... které tu informaci kterou jsme ppotřebovali mít přinesly.

MV: Pane senátore (pauza) mohlo to změnit něčí názor?

PS: (ee) Podle mého názoru příliš ne aa ten celý duel pokud to tak vůbec nazveme (ee, pauza) nevím jak to vnímali občané (pauza) tak ukázal pouze standardního Václava Klause jako prezidenta člověka který od devadesátých let se pohybuje v politice a víceméně jeho názory jsou neměnné (pauza) aa zároveň nám to ukázalo že (eee) druhý proti jeho protikandidát to znamená pan profesor Švejnar (pauza) poněkud mění své názory záleží na tom v kterém klubu je. (pauza) Mohu říct že před čtrnácti dny byl na senátorském klubu ODS aa ta témata která předpokládám že budeme diskutovat tak měla z jeho úst poněkud jinou polohu než jsme slyšeli dneska ale (pauza) to je jeho právo aby měnil názory ale za čtrnáct dní je to poměrně rychlé.

MV: Tak (pauza) Události komentáře vybraly z debaty tři zajímavé okamžiky pojďme se na ni nyní podívat a okomentovat je. (pauza) Ten první je pracovně nazván Jan Švejnar útočí.

(ukázka prvního momentu)

MV: Tak možná to byl ten moment paní senátorko který mi připomněl práci moderátora proto jsem použil moderátorka dnešní prezidentské debaty. (pauza) Zeptám se ale jinak (pauza, eee) hned první otázka směřovala na období devadesátých let na transformaci (eee) naší ekonomiky na privatizaci (pauza) zeptám se (ee) bylo to z toho důvodu a ptám se vás paní předsedkyně sociálně demokratických senátorů (pauza) jestli to bylo z toho důvodu že považujete privatizaci v devadesátých letech za slabé místo Václava Klause.

AG: (dlouhá pauza) My si myslíme že pan Václav Klaus je za způsob provedení privatizace osobně od odpovědný (pauza) aa pak ta otázka byla samozřejmě na místě.

MV: (pauza) Rozumím tomu že odpovídáte ano (pauza) bylo to protože to je jeho slabé místo.

AG: (eee) Bylo to protože je s (pauza) privatizací devadesátých let spjat (pauza) bylo to také proto že (pauza) ten největší problém (pauza) celé té transformace byl (pauza)

že neměla řádný právní rámec (pauza) aa to se dneska dohadujeme že to bylo nebo (pauza) v podstatě se uvádí že to bylo i záměrně (pauza) a prezident jako hlava státu (pauza) jako ústavní činitel má výrazné kompetence právě vv jakési garanci fungování právního státu. Ta otázka byla naprosto legitimní (pauza) na budoucího prezidenta (pauza) a shodou okolností současného prezidenta.

MV: Byla ta otázka (ee) zcela legitimní a nebo jí možná ještě o něco posunu pane senátore Sobotko (pauza, ee) jestli (ee) mají záležitosti z poloviny devadesátých let nějakou relevanci proto jak na konci druhého desetiletí toho daného století budou (pauza, ee) činit svoji práci jeden či druhý kandidát na prezidenta.

PS: (ee) To je právě ten problém celé té debaty protože jsme se více bavili respektive na klubu sociální demokracie se více diskutovalo na téma co bylo (pauza) aaa ta debata se neodvívjela na pravomoci prezidenta na to co on vlastně má dělat a neslyšeli jsme názor ani jednoho protože ta otázka nezazněla.

MV: Máte na to nějaké vysvětlení (pauza) proč to tak bylo?

PS: Přeci celou režii a celý scénář (pauza) vytvářel klub sociální demokracie. To nikdo z nás neměl šanci ovlivnit ale já musím s kolegyní trošku polemizovat (pauza) protože (eee) současný prezident (pauza) v těch letech devadesát a devadesát dva byl ministrem financí (pauza) a jinak neměl žádnou roli (pauza) ale rozhodovaly to jiné vlády (pauza) byla to vláda Československé republiky a byla to vláda České republiky a tehdejší prezident Havel to všechno posvěcoval (pauza) takže abysme si vždycky zapamatovali kdo v které době byl v jaké roli.

AG: Ale (pauza) tam byla úloha právě moci výkonné nikoli prezidenta.

PS: Ale ja vůbec nepolemizuju ale jeden hlas jednoho ministra přeci ve vládě nedokázal určitě prosadit že tam byli ostatní ministři a poďme se vrátit jaké bylo složení a poďme o tom diskutovat.

MV: Tak a ted' prosím ...

AG: Ale tehdy byl Václav Klaus premiérem.

MV: ... prosím otázka.

PS: A zase jsme vv debatě retro (pauza) poďme si říct že duel byl o kandidátech na nové ...

MV: Dovolíte pane senátore ...

PS: Já už mlčím ale.

MV: Paní poslankyně Žak (pauza, eee) mají debaty o devadesátých letech ta jak probíhala na začátku (ee) té dnešní schůze poslane (ee) senátorského klubu sociální demokracie má to nějakou relevanci pro dnešek respektive pro příštích pět let?

KJ: Já souhlasím s panem předsedou že je důležitější dívat se do budoucnosti (pauza) a v tom spočívá také síla profesora Jana Švejnara protože on je skutečně tím politikem který přináší vizi budoucího směřování naší země (pauza) a my jsme to už někde popsali. (pauza) Václav Klaus je minulostí a hovoříme-li s Václavem Klausem tak má jistě smysl i se zamýšlet nad tím jak on spoluformoval (pauza) českou společnost v devadesátých letech a na začátku jednadvacátého století ale skutečně...

MV: Mám pocit že říkáte jednou rukou ano a druhou rukou ne.

KJ: ... a skutečně souhlasím s tím že by bývalo bylo zajímavější kdybychom v té debatě (pauza) měli větší důraz právě na to směřování a na ty vize do budoucnosti a to je chyba ...

MV: Pardon paní poslankyně bylo to tím že to celé bylo ...

KJ: ... chyba Václava Klause který si abych to řekla velmi lidově naběhl na vidle když odmítl debatu ve veřejnoprávním médiu (pauza) kde by skutečně ty parametry asi byly nastaveny lépe než jak toho mohl docílit klub sociální demokracie ...

MV: A tak dobře zeptám se zeptám se trochu jinak paní poslankyně dovolíte když už tedy ...

KJ: ... ale z tohoto pohledu si může Václav Klaus za tuto chybu zodpovídat jenom sám sobě a dovolte mě ještě říci že skutečně (pauza) pokud se někdo velmi angažovaně hlásil k té transformaci na začátku devadesátých let a Václav Klaus tak činil (pauza) a von se velice rád prezentoval (pauza) jako jeden z autorů té transformace no tak potom samozřejmě musí nést i ty důsledky (pauza) toho zpětného hodnocení a tam kde není sebereflexe a není zpětná vazba (pauza) může být těžko nějaké správné řešení do budoucna.

MV: Já tomu rozumím a když už jste říkala že si Václav Klaus naběhl na vidle (ee) jaksi odmítnutím volby ze strany veřejnoprávního média (pauza) naběhl si podobně na vidle když přišel na v podstatě nepřátelskou půdu debatovat (ee) s kandidátem sociálních demokratů?

KJ: Já si myslím že on už neměl jinou možnost protože reakce veřejnosti byly do té míry odmítavé (pauza) a bylo vidět že to vvětšina veřejnosti kolem sedumdesáti procent

vnímá jako chybu (pauza) a projev určité arogance a přezíravosti že se nechce veřejnosti (pauza) v tom duelu představit a nechce (pauza) nechce (ee) se svým konkurentem tu debatu vést. Takže on už potom jinou možnost neměl než (pauza) tuto tuto druhou nav nabídku která pro něj byla jistě méně výhodná a pro naši veřejnost také méně zajímavá a komfortní (pauza) on už jí musel přijmout.

MV: Vy se usmíváte pane senátore ...

PS: Neee.

MV: ... aspoň jsem to slyšel.

PS: Usmívám se protože (ee) v daném okamžiku dvě stě poslanců a osumdesát jedna senátorů bude volit (pauza) oba kandidáti absolvují turné po všech klubech a (ee) vysvětlují nám tu své postoje. (ee) Podle mého názoru (pauza) veřejná debata (pauza) pokud by byla tak by já nevím kdo by jí měl moderovat (pauza) to si nedovedu představit aa (ee) když jste řekla že si prezident naběhl na vidle (pauza) já si myslím že nenaběhl on dobrovolně přistoupil na podmínky které se dohadovaly s klubem sociální demokracie (pauza) tak žádné naběhnutí na vidle (pauza) aa podle mého názoru poďme se bavit o tom (pauza) co dnes obsahoval ten duel ...

MV: Tak (pauza) pojd'me to posunout o kousek dál ...

PS: ... a ne se vracet stále ...

MV: ... s dovolením ...

PS: ... omlouvám se já už mlčím.

MV: Ne ne ne (pauza) to je v pořádku (pauza) poďme k druhému momentu Václava Klause a Jana Švejnara aa poprosím režii právě o tento příspěvek.

(ukázka druhého momentu)

MV: Jak je možno vnímat toto prohlášení Jana Švejnara pani senátorko Gajdušková je to (pauza, ee) prohlášení proti vládě ve které je ÓDéeS která (pauza) v určitém čase měla (pauza) rovnou daň ve svém programu?

AG: No já si myslím že je to potřeba především vnímat jako (ee) nesouhlas (pauza, ee) s tezí že rovná daň je (pauza) samospasitelná a že (pauza) vůbec daně jsou jakýmsi akcelerátorem hospodářského růstu protože (pauza, ee) tak to tak to prostě není a ani ekonomové (ee) toho (pauza) středo středolevého nebo středel středového spektra prostě (pauza) toto neříkají.

MV: Pane senátore?

PS: Já jsem trošku udiven protože (ee) pan Švejnar dneska také hovořil o tom (pauza) že my jsme měli největší náklady na transformaci a okolní země ne (pauza) Slovensko má rovnou daň Pobaltí má rovnou daň (pauza) Slovensko má rovnou daň Pobaltí má rovnou dan paní kolegyně má (pauza) a jejich progrese je obrovská a já si myslím že to je jeden z možných stimulů a tady jsme slyšeli (pauza) samozřejmě názor dvou kandidátů a jestli jste dobře všichni poslouchali teď se bavím spíše k divákům co řekl Václav Klaus tak on to dneska nepovažuje za super aktuální záležitost.

AG: Ale tady je potřeba (ee) říci jestli do toho takto (ee) mohu vstoupit zaprvé ani Pobaltí ani Slovensko nemá čistou rovnou daň (ee) za druhé (pauza) toto opatření rovné daně udělalo (pauza) mělo jeden jediný následek (pauza) že konkrétně na tom Slovensku (pauza) se třicet procent lidí až třicet procent lidí dostalo pod hranici chudobu (pauza) zatímco (pauza) u nás (pauza) za (dlouhá pauza) transformace nebo řekněme reformy kterou dělaly sociálně demokratické vlády (pauza) daňové reformy (pauza) se udržela (pauza) vysoká míra lidí kteří žijí (pauza) s dobrými příjmy kteří (pauza) se pod hranici chudoby nedostali čili udržela se sociální soudržnost společnosti (pauza) a to je to je to podstatné (pauza) já si myslím že touto cestou (pauza) jsme nechtěli jít a ani jít do budoucnosti nechceme.

MV: Tak a já jenom zopakuji svoji otázku a ta se bude prolínat celým tím naším blokem (eee) jestli tyto názory a otázka která padla ze strany sociálně demokratických senátorů něco vypovídají o tom jaký by Václav Klaus či Jan Švejnar v příštích pěti letech byli prezidenti. (pauza) Karolína Žak pardon paní senátorko.

KJ: Vracíme se opět k tomu momentu že ta debata by bývala mohla být jiná a profesionálněji a zajímavě vedená ...

MV: Tak to berme že to už jsme ...

KJ: ... od toho už sme ...

MV: ... tyto povinné trakce už máme za sebou tak se ptám ...

KJ: ... od to už se odprostěme ale pan předseda tady hovořil o tom že jsme viděli standardního Václava Klause. Já bych k tomu dodala že jsme ho viděli sice standardního (pauza) ale z hlediska vyspělých demokratických zemí a toho jak se politika v těchto zemích dělá (pauza) už je to velice nestandardní a k tomu přichází další kandidát (pauza) který skutečně má ten nadnárodní přesah (pauza) mohli jsme si všimnout že Václav Klaus se velmi upíná na tu českou realitu (pauza) a vidí pouze ten

úzký (pauza) kontext naší České republiky ...

MV: Tak pane senátore ...

KJ: ... kdyžto Jan Švejnar vnímá ...

MV: ... dovolíte paní po poslankyně ...

KJ: ... naši polohu v globalizovaném světě a to si myslím že je třeba velmi zajímavý moment který do České republiky přichází a který tu vizi budoucnosti charakterizuje podstatně lépe.

MV: Pane senátore krátká (ee) replika?

PS: Mně (ee) ten ta tyto věty strašně udivují protože dneska Václav Klaus řekl (pauza, ee) že je dobře že jsme v Evropské unii (pauza) že jsme v tomto v podstatě společenství států (pauza) a že musíme si ale uchovat tu jednu věc kterou myslím (pauza) všichni považujeme stejně (pauza) to znamená tu Českou republiku tu svoji prioritu a o tom hovořil i pan Švejnar na našem klubu znova to vracím protože (pauza) to je věc kterou nám řekl. (pauza) Ano Česká republika by měla být v uvozovkách tygrem (pauza) v Evropě a dokonce v globálním ve světě a já si tuto republiku zrovna jako tygra ovlivňující celou Evropskou unii nedovedu představit (pauza) vždycky na to potřebujete spoluhráče.

KJ: Nepodceňujme se nepodceňujme se ...

MV: Tak a ještě ...

PS: Já se nepodceňuju.

MV: ... dovolíte?

KJ: ... a hovoříme-li o tom (pauza) zda vnímáme Evropskou unii jako náš domov (pauza) ptám se proč nevlaje modrá vlajka ze se zlatými hvězdami na Pražském Hradě?

PS: Protože je to prezident České republiky a né žádné Evropské unije.

MV: Tak konec tohoto bloku máme ještě připraven třetí moment z prezidentské debaty v senátu z úplného konce diskuse (pauza) prosím o něj.

(ukázka třetího momentu)

MV: Tak tolik úryvky z dnešní senátní debaty (pauza) zeptám se (pauza) jak to vlastně dopadlo? (pauza) Jak dopadla ta debata dvou prezidentských kandidátů paní senátorko?

AG: Já myslím že dobře (pauza) jedna ...

MV: Dobře pro koho? (smích)

AG: ... (delší pauza) dejme tomu že jedna jedna. (pauza) Ukázalo se že (pauza) skutečně pánové mají rozdílné názory (pauza) rozdílné pohledy (pauza) že (pauza) pan prezident sám řekl že nevyskočí ze své vlastní kůže já bych to řekla že starého psa novým kouskům nenaučíš (pauza) pan profesor Švejnar (ee) nabízí nabízí nové vize (pauza) nabízí skutečně (ee) ten rozměr evropský (pauza) rozměr globální (pauza) takže (pauza) to srovnání tam určitě bylo a ...

MV: A přesto jedna jedna.

AG: No (pauza) ale tam je potřeba říci a zase to tam zaznělo (pauza, ee) pan prezident sám říká že nabízí zkušenosti (pauza) že je zkušený (pauza) takže jestli nezkušený politik (pauza) pan profesor Švejnar (pauza) dopadl jedna jedna (pauza) tak si myslím že byl velmi dobrý a těšíme ...

MV: Tak to je vaše interpretace.

AG: ... a těšíme se na to nové.

MV: Paní poslankyně Žak prosím krátce (pauza) jak to dopadlo?

KJ: Já jsem se utvrdila v tom (pauza) že ta sázka na Jana Švejnara je dobrou volbou a nebudu už se vracet k tomu obsahu to jsme analyzovali ale (pauza) vezměme si jenom celkový styl toho vystupování (pauza) ta schopnost držet se těch pravidel ať už se mi líbí nebo se mi nelíbí ta neochota Václava Klause přijmout ta pravidla to neustálé skákání do řeči (pauza) takovéto zesměšňování ...

MV: Rozumím tomu dobře je to spíš jedna nula pro Jana Švejnara z vašeho pohledu?

KJ: ... pro mě je to nepochybně (pauza) tak ...

MV: Tak a poslední hodnocení ze strany Přemysla Sobotky.

PS: Protože nejsem sportovec nebudu známkovat ani jednoho (pauza) ale ...

MV: To nebyly známky to byly body pane senátore (smích).

PS: ... to je přeci jedno ale jestliže říkáme jedna jedna tak je to sportovní výsledek. (pauza) Jestliže tady pan Švejnar říká o tom (pauza) že pokud by byl zvolen prezident Klaus tak že by (pauza) byl bez jakéhokoli omezení (pauza) aa moje otázka zní (pauza) pokud by byl zvolen pan Švejnar tak by byl omezen pravděpodobně svému mandátu a moje otázka zní (pauza) komu by podléhal pravděpodobně těm kteří (ee) by (ee) ho navrhli nebo kteří ho navrhují a pak by to určitě nebyl nadstranický prezident takže (pauza) já si myslím (pauza) debata proběhla (pauza, ee) mají lidé a novináři o čem diskutovat (pauza) určitě (pauza) se ukázalo (pauza) že někdo (pauza) když říká paní

kolegyně trochu pro mě přirovnání o tom starém psu (pauza) velmi velmi nevhodné (pauza) takže (pauza) toto byla debata poďme ji okomentovat my politici a ať jí okomentují další (pauza) prezident Klaus dneska odvedl velmi seriózní debatu (pauza) a myslím si že skákal do řeči (pauza) vřdyt' my si tady taky skáčeme do řeči tak nechme tu debatu také někdy plynout.

MV: Ted' vám skočím do řeči já ...

PS: ... samozřejmě správně.

MV: ... pane senátore děkuji za váš čas (pauza) paní senátorko paní poslankyně děkuji i za váš čas (pauza) hezky večer ...

AG: Děkujeme hezký večer.

MV: ... na shledanou.

KJ: Děkujeme za pozvání hezký večer všem.

PS: Na shledanou

AG: Na shledanou.

(znělka)

MV: Po komentářích politiků tří parlamentních stran dáme slovo i expertům mimochodem ti nedávají zatím jednoznačnou odpověď na to jak to dopadlo. (pauza) Shodují se že veřejná diskuse ukázala (pauza) jak Klaus i Švejnar umějí reagovat (pauza) tím že jí organizoval ale jen jeden senátorský klub nešlo na nich o debatu plnohodnotnou.

(ukázka)

MV: Tak a ve studiu jsou se mnou ještě Pavel Dolanský garant (e) oboru marketingové komunikace a piár na fakultě sociálních věd dobrý večer ...

PD: Dobrý večer.

MV: ... a také Michal Klíma politolog a (pauza) rektor metropolitní univerzity v Praze (pauza) dobrý večer.

MK: Dobrý večer.

MV: Pánové co jsme to dneska viděli (pauza) od (pauza) jedné hodiny (pauza) v přenosu ze senátu? (pauza) Byla to regulérní debata dvou prezidentských kandidátů pane Klímo?

MK: Já myslím že to (ee) regulérní debata určitě byla. (pauza) Je třeba (pauza) vzít celou tu debatu jako určitou politickou hru prostě (pauza) politika (ee) představuje

určitá pravidla a podle nich se hraje. (pauza) Máme prezidentskou volbu (pauza) osobně si myslím že (pauza, ee) ty prezidentské volby v České republice (pauza) jaksi jsou daný určitými faktory a to jsou institucionální faktory máme parlamentní formu vlády (pauza) tedy prezident má spíše reprezentativní úlohu aaa důležitější jsou mnohem (ee) volby do poslanecké sněmovny (pauza) v prezidentských volbách je to (ee) třeba v USA dnes (pauza) to tam prezident má zcela jinou úlohu (pauza) silnější úlohu a proto jsou mnohem více medializované například i primárky to znamená samotný výběr (ee) v těch konkrétních stranách.

MV: Tomu rozumím a jenom když to převedu zpátky do Čech tak to znamená že ta prezidentská debata i přesto jak říkáte že byla regulérní tak v podstatě nemá takový smysl?

MK: To sem neřekl že nemá takový smysl ale (eee) v parlamentní formě vlády je hlavní vláda parlamentní většina (pauza) prezident je také důležitý (pauza) ale z hlediska každodenní politiky je spíše (ee) řeší určité konflikty nebo když (ee) prostě není silná vláda tak vstupuje ...

MV: Ano.

MK: ... do určitých jmenování a řeší krize a podobně.

MV: Pane Dolanský teď v závěru toho předchozího bloku s politiky jsme slyšeli výhrady že si oba (pauza) kandidáti na prezidenta skákali do řeči. (pauza, ee) Když jste se díval na celou tu debatu z hlediska (pauza) jak verbální tak neverbální komunikace tak jste myslel na co?

PD: Že proti sobě nejsou dva rovnocenní protivníci. (pauza) Prezident Klaus má za sebou (pauza) dvacet let (pauza) politické kariéry (pauza, ee) druhý (pauza) kandidát (pauza) začíná na (ee) na prezidentovi je to vidět (ee) má zkušenost (ee) s těmito debatami má zkušenost ...

MV: V čem to bylo?

PD: ... v televizní ...

MV: V čem byl lepší?

PD: (dlouhá pauza, eee) Pan prezident byl uvolněný (pauza) s nadhledem vtipkoval smál se byl kousavý jak ho známe i když bych řekl jak ho známe. (pauza) Pan profesor Švejnar byl napnutý ve střehu (eee) souviselo to asi s tím ne příliš šťastným konfrontačním stylem který (ee) zvolil. (eee) Prezident Klaus svojí řeč doprovází

mimickými gesty (pauza, eee) gestikulací (pauza) pan profesor Švejnar má takovou (ee) trochu tvář hráče pokru (pauza) za celou dobu se neusmál (pauza) s výjimkou začátku a konce té debaty tak ...

MV: Jenom pardon že vám do toho skočím (pauza, ee) proč ten způsob konfrontační Jana Švejnara nebyl podle vašeho názoru šťastný? Jak jinak by se mohl vymezit vůči ...

PD: Protože když jsem konfrontační ...

MV: ... názorům svého protivníka?

PD: ... tak jsem těžko uvolněný a těžko (ee) to dělám s úsměvem mám takový agresivní agresivní (eeee) pocit.

MV: A to byl případ Jana Švejnara?

PD: (eee) Domnívám se že to mohlo způsobit on vlastně působí (ee) takovým (eee) jaksí chladným dojmem (ee) neusmívá se je takový (ee) málo emocionální (ee) málo lidský (ee) to je třeba věc kterou (ee) vytýkají Hilary (eee) Clintonové (eee) a jak víme její slzy v očích (pauza) to je jedno jestli byly vzteku nebo lítosti jí získaly velmi významné body.

MV: Byly velice akcentované (pauza) pane Klímo. (ee) Udělal Václav Klaus chybu (pauza) že přišel na v podstatě nepřátelskou půdu sociálně demokratického senátorského klubu a hrál tu debatu podle pravidel nastavených sociálními demokraty?

MK: No podle těch výsledků (ee) na těch (ee) interve (ee) internetových (ee) stránkách (ee) je zřejmé že žádnou velkou chybu neudělal ani v té samotné diskusi že spíše (pauza, eee) potvrdil svou pozici určitého favorita (pauza) aa rozhodně neztratil a možná že je skutečně škoda že ta diskuse není mnohem více jaksí (ee) otevřenější před (ee) televizí.

MV: A když se zeptám (pauza) na váš (ee) řekneme profesionální dojem z toho do jaké míry celá debata byla připravena teď mám na mysli zejména otázky sociálně demokratických (pauza) senátorů (pauza) o kterých se den de fakto pravděpodobně debatovalo to dopoledne před započítím debaty. (pauza) Bylo to všechno připravené nebo do jaké míry to bylo spontánní?

MK: No (ee) samozřejmě jaksí připravené připravené to bylo režie tam (ee) byla zřejmá byl (ee) byli oba dva tedy (ee) kandidáti pozvání (ee) do ss na senátorský klub takže to (ee) vlastně zinscenovali v tom (e) pozitivním slova smyslu tedy (ee) politici ze sociální demokracie a ty otázky tomu samozřejmě odpovídaly (pauza, ee) nicméně (ee)

současný prezident Klaus vlastně (pauza) má mnohem silnější pozici protože za nim stojí prostě velmi jednotná ODS jakýchsi sto dva a dvacet volitelů a (pauza, ee) je to známý politik (eee) je to takový náš politik se dá říct kdežto vlastně ze světa sem přichází někdo (pauza) kdo teprve hledá tu pozici není tolik známý a hledá i ty své volitele v těch jednotlivých stranách.

MV: Hmm (pauza) pane Dolanský udělal z vašeho pohledu (pauza) Václav (pauza) Klaus chybu že takto přišel na senátorský klub (pauza) a nebo možná tu otázku ještě o něco posunu ..

PD: Já si myslím ...

MV: ... vymstilo se mu to nebo?

PD: ... já si myslím že (eee) ta debata neovlivnila vůbec těch dvě stě osmdesát jedna volitelů. (pauza, eee) Ty se nepřikloní na základě vystupování jednoho či druhého (ee) nezmění hlas (pauza) já bych chtěl jenom připo připomenout že byla historicky první (pauza) což je dobře doufám že budou hi další a že budou méně bezzubé než byla (pauza) tato jenom bych připomněl že v roce šedesát devatenáct set šedesát první televizní debata prezidentských kandidátů Kennedy Nikson (pauza, ee) velmi výrazně ovlivnila výsledek ve volbách a díky televizi Kennedy zvítězil.

MV: Pane Dolanský hned v příští ukázce právě i o tomto duelu budeme mluvit (pauza, ee) pánové děkuji za váš čas že jste přišli komentovali (pauza) první prezidentský duel v České republice (pauza) na shledanou.

PD: Na shledanou.

MK: Na shledanou.

(znělka)

MV: Debaty před prezidentskými volbami patří v mnoha zemích k dlouho očekávaným událostem. (pauza) Americké volby provázejí už od primárek kdy se vybírají kandidáti jednotlivých stran (pauza) až po duel hlavních soupeřů (pauza) a televizní debaty volby často i rozhodují.

(ukázka)

MV: A poďme ještě k pohledu ze zahraničí směrem sem k nám vítám ve studiu také Erika Besta amerického novináře žijícího v Praze (pauza) dobrý večer.

EB: Dobrý večer.

MV: A také pana Fabrice Martina – Plichtu dopisovatele deníku Le Mond (pauza)

dobry večer.

FMP: Dobry večer.

MV: (ee) Bylo to co jste viděli dnes popoledni regulérní politickou debatou na jakou jste (ee) prezidentskou politickou debatou na jakou jste zvyklí ze Spojených států a z Francie (pauza) pane Beste?

EB: Samozřejmě ne úplně protože to bylo jinak v tom smyslu že to bylo na půdě senátu (pauza) to byl moderátor nebo člověk který to vede ...

MV: Pozor na to slovo. (smích)

EB: (smích) ... přesně tak paní Gajdůs Gajdůšková není profesionální a (ee) mně se zdá že (pauza) bylo to velice mírný velice slušný decentní (pauza) a myslím si že všichni mají důvod být spokojení i média protože mají o čem psát (pauza) pan Klaus protože (pauza) se to (dlouhá pauza) dopadlo dobře pro něj pan Švejnar taky protože měl měl možnost se prezentovat (pauza) a nakonec to byl velice mírný zajímavý zajímavá debata.

MV: Vaše hodnocení.

FMP: No samozřejmě to ta (ee) to debata nebyla plnoco plnodotný (eee) je to takový napůl cesty (pauza) aspoň tohle myslím že pro diváky a především pro občany této země aspoň milo. (pauza) To je začátek a musíme doufat že příští opravdu příští kandidáti vystoupí v televizi v běžném debatě.

MV: Co byste pane Beste s tou svojí zkušeností ze Spojených států kde opravdu prezidentské debaty (pauza, ee) v určitý čas hýbou těmi televizními časy (pauza) tak co byste ocenil na takové debatě dvou prezidentských kandidátů? (pauza) Co tam nebylo dnes?

EB: Já si myslím že to co tam nebylo je reakce na to co bylo řečeno protože já si myslím že tam byly nějaké ...

MV: Tedy reakce na sebe ...

EB: ... reakce těch ...

MV: ... glosování ...

EB: ... dotazujících ...

MV: Aha.

EB: ... protože já jsem to poslechl několikrát a já jsem si poznamenal několik některý věci které pro mě byly docela zajímavé například že pan Klaus víceméně přiznal

že transakční náklady v České republice byly tři sta miliard korun to je velmi zajímavé informace (pauza) že víceméně pan Švejnar se distancoval od pana Tušnovského což je také zajímavé protože pan Švejnar je považován za kandidáta tohoto kr (ee) křídla (pauza) a navíc pan Klaus řekl že by nebyl proti tomu (pauza) aby zvýšili (eee) korunu nebo kvótu aby mohl přehlasovávat (ee) senát a to jsou a nebo že naopak aby (ee) parlament mohl přehlasovávat senát. (pauza) To jsou (pauza) jestli jsem to řekl správně ale to jsou velice zajímavé informace a moc se o tom nemluví zatím.

MV: Tak aa (pauza) zkusme si na chvíličku představit kdybyste byli voliteli kdybyste byli zákonodárci (pauza, ee) tak (e) přesvědčil by vás tou dnešní debatou jeden z kandidátů?

FMP: Já myslím že opravdu poslanci si nenechají tak jed ovlivňovat jedním krátkým debatem.

MV: Bylo to tedy zbytečné ta debata?

FMP: Ne nebyla ale především byla velmi užitečná pro občany a méně pro (ee) představitele parlamentu. (pauza, ee) Nanejvýš mohl ovlivnit dva tři který opravdu váhají z z z politických důvodů a ne z různých obchodů.

MV: Vás by přesvědčil jeden z těch kandidátů pane Beste?

EB: Já si myslím že (pauza) obecně to byl lepší pro Klaus protože už nemá tu přezdívku nebo nevypadá tt to tak že se bojí (pauza) ale také záleží na tom co bude dělat potom pan Švejnar když nebude zvolen a jestli bude chtít zůstat ...

MV: Co by dělal potom (smích).

EB: Přesně tak. (pauza) Kdyby nebyl zvolen a kdyby chtěl zůstat v policie v České republice tak ta debata velice pomohla (pauza) ale co co se týče toho hlasování myslím si že ten vliv je nej je skoro zanedbatelný (pauza) skoro (pauza) nulový.

MV: Tak pánové děkuji i vám za účast přeji příjemný večer (pauza) díky.

EB: Díky.

FMP: Díky.

(znělka)

MV: Z dnešních Událostí komentářů už zbývá jen jediné (pauza) pohled do zítřka tedy na to jaká témata budou zajímat zpravodajství České televize. (pauza) Editor Událostí komentářů Jan Rozkošný je připraven v news roomu a má slovo.

(slovo editora)

MV: Tak takové byly dnešní monotematické Události komentáře (pauza) prezidentské

volby se samozřejmě budeme věnovat i v dalších vydáních (pauza) zítra se těším na viděnou přesně ve dvacet dva třicet (pauza) hezký večer.

(závěrečná znělka)

Příloha C – 6.1.2014 Interview Daniely Drtinové

Rozhovor s místopředsedou strany ČSSD Lubomírem Zaorálkem. (24:05)

DD: Dobrý podvečer začíná Intervijů. (pauza) Lídři ČéeSeSDé hnutí ANO a KáDěÚ-ČéeSeL podepsali koaliční smlouvu. (pauza) Bohuslav Sobotka ústupky neudělal a nechal mezi kandidáty na členy vlády i Lubomíra Zaorálka a Jiřího Dienstbiera s nimiž (pauza) má prezident osobní problém. (pauza) Na tahu je teď Miloš Zeman. (pauza) Očekávají koaliční politici komplikace při jmenování vlády? (pauza) Hostem Intervijů je místopředseda ČéeSeSDé a kandidát na ministra zahraničních věcí (pauza) Lubomír Zaorálek dobrý podvečer.

LZ: Přeji taky pěkný večer.

DD: Pane místopředsedo jaký vývoj teď očekáváte co se bude dít?

LZ: Tak dnes se stalo to že koalice podepsala koaliční smlouvu (pauza) zároveň se přihlásila k tomu dokumentu i tedy deklaratorně (pauza) každý řekl (ee) že se za to staví dokonce už teď i jmény těch ministrů (pauza) které každé strana připojila (pauza) no a bylo řečeno že jsme udělali ve sněmovně všechno co jsme mohli. (pauza) Máme shromážděno sto jedenáct hlasů (pauza) máme programový průnik (pauza) a máme sestavu vlády (pauza) takže sněmovna udělala to co mohla a v této chvíli podle mě (eee) je naprosto jasné že další krok je jmenovat premiéra.

DD: A nevíte něco nového kdy přijme předsedu Sobotku pan prezident?

LZ: To vám bohužel (pauza) neřeknu. (pauza) Možná bych odhadl že to musí být v řádu dní (pauza, ee) jako možná já si řeknu dokonce týdne by se to mělo (pauza) odehrát.

DD: Tady jsou slova předsedy (pauza) Bohuslava Sobotky.

(ukázka)

DD: ČeeSeSDé tedy očekává že prezident jmenuje Bohuslava Sobotku premiérem co nejdříve. (pauza) Očekáváte že se to stane hned na té schůzce která by tedy měla (pauza) bude následovat co nejdřív?

LZ: Tak především si myslím že to neočekává jenom ČeeSeSDé (pauza) a dokonce nejenom koaliční strany. (pauza) Mám dojem že to dokonce očekává i opozice protože ta nedávno v poslanecké sněmovně řekla že si přeje (pauza) aby přišla vláda která bude mít podporu sněmovny (pauza) a dokonce si myslím že to očekává i veřejnost protože (pauza) v té zemi je situace kterou teď nechci rozebírat (pauza) ale rozhodně to co by bylo dobré jak vykročit do toho roku (pauza) kdyby tady byla vláda která by získala důvěru ve Sněmovně (pauza) a začala by vládnout na plno. (pauza) To v této zemi v této chvíli chybí. (pauza) Je tady řada konkrétních věcí jako je situace na úradech práce kde se hroutí systém zase (pauza) odevzdávání sociálních dávek (pauza) nečerpání evropských peněz a mohl bych vyjmenovat další a další věci (pauza) a přece je evidentní že ta současná vláda dílem nemůže dílem na to dneska nestačí (pauza) tak je přece paralyzovaná země. (pauza) Dokonce ta vláda už se tady téměř loučí před očima (pauza) takže a my tady máme na druhé straně sto jedenáct hlasů (pauza) koaliční smlouvu (pauza) tak já si myslím že je evidentní že to není jenom očekávání sociální demokracie ...

DD: No a po ...

LZ: ... že se jmenuje premiér.

DD: ... pokud by to prezident neudělal na té nadcházející ss schůzce a pokud by to nějak prodlužoval (pauza) jak byste si to vysvětloval protože dokud není váš předseda jmenován premiérem (pauza) tak ten seznam ministrů je samozřejmě jen nezávazným kusem papíru a to pan prezident dobře ví.

LZ: Tak to není nezávazný kus papíru (pauza) to je v parlamentní ...

DD: Zatím jen pověření sestavení vlády pokud není premiér.

LZ: Vy myslíte ten papír to pověření?

DD: Ano.

LZ: To je pravda (pauza) teď ale je všechno splněno k tomu aby byl premiér jmenován protože je tady dohoda politických stran které uspěly ve volbách (pauza) a jsou schopny získat jasnou většinu ve sněmovně takže (pauza) každý musí v takové situaci konat jak

mu káže Ústava a mně připadá že ta situace je jednoznačná.

DD: No a za jakých okolností byste zvažovali podání kompetenční žaloby k Ústavnímu soudu co přesně by se muselo stát.

LZ: Já bych o kompetenční žalobě vůbec nechtěl mluvit. (pauza) Chápete to jako už vlastně se předpokládá jakýsi vývoj a to že ti dotyční instituce ...

DD: Žádný vývoj nepředpokládáte? (pauza) Určitě máte záložní plán.

LZ: To (pauza) víte (pauza) já mám takové hez větu kterou často opakuji že (ee) naši cestu nám ukazuje důvěra kterou do nás ostatní vkládají (pauza) a já principiálně ne (pauza) lidem nevkládám špatné důvody a podobně.

DD: To se tak říká ale politik bez záložního plánu je jako kdyby nebyl.

LZ: No to není (pauza) podívejte (pauza) já já se domnívám že pro mě není žádná (ee) žádný smysl abych tady spekuloval protože mi připadá že celá řada věcí o kterých se tu mluví jsou skutečně jenom spekulace. (pauza) Mluví se o jménech která jsou problémem (smích) já neznám žádné důvody jak mám o tomhle spekulovat (pauza) pokud ...

DD: Není to realistická varianta?

LZ: Ne (pauza) já se domnívám že realistické je (pauza) pokud je situace taková jaká je (pauza) že tady máme to že parlamentní strany splnily to co mají (pauza) tak se na to prostě musí (ee) následovat ...

DD: Přání otce myšlenky.

LZ: Ale ne (pauza) mě připadá že to je logické (pauza) že to dneska chce drtivá část veřejnosti (pauza) že to chtějí dokonce politické strany koaliční i opoziční (pauza) aby se jmenovala vláda aby se hlasovala důvěra vládě. (pauza) Tak proč by tomu někdo bránil (pauza) předpokládám ...

DD: A jak můžete garantovat že prezident některá ta jména nenapadne? (pauza) To je realistická varianta že je může napadnout ostatně pan prezident to nějakým ...

LZ: A jak mám reagovat ...

DD: ... způsobem přeci avizoval.

LZ: ... (smích) jak mám reagovat na váš dotaz když neznám žádné důvody toho napadení. (pauza) Je to opravdu jenom spekulace (pauza) jako mě to moc nezajímá o čem se spekuluje mě zajímá co prezident řekne (pauza) prezident když dostane tady tento seznam (pauza) tak by mě zajímalo jestli (pauza) bude mít důvody pokud vím

(pauza) tak jsem to slyšel od těch ústavních právníků (pauza) tak by ten dotyčný problém musel mít podobu toho že by ten dotyčný musel být já nevím (pauza) člověk který (ee) má být trestaný nebo (eee) ústavní důvody. (pauza) Dokonce pan Kysela řekl že by to musel být kanibal prostě (pauza) muselo by to být něco opravdu hrůzného (pauza) a nebo ústavně vadného aby řekl tohle nemohu učinit (pauza) takový stav dle mého nehrozí a o ničem takovém nevím.

DD: Přece pan prezident řekl (pauza) že třeba (pauza) bude se (pauza, ee) rozhodovat podle toho (pauza) jakou odbornost budou jednotliví ministři vykazovat a třeba hovořil o tom že by mohl nejmenovat ministrem obrany Martina Stropnického ...

LZ: Ale ano.

DD: ... vy říkáte že ty důvody neznáte ale některé ty důvody (pauza) a nebo nástinů těch důvodů pan prezident uvedl.

LZ: Ale vy (pauza) určitě jste sledovala (pauza) ten průběh těch koaličních jednání. (pauza) To byla poměrně dost náročná věc. (pauza) My jsme se dohodli na textu který má několik desítek stran (pauza) my jsme se dohodli na sestavách které jsme dali dohromady a které dnes podepsali všichni předsedové stran a předseda poslanec ...

DD: U toho prezident nebyl já se vás ptám na to jak budete reagovat v případě že ...

LZ: No ne ...

DD: ... prezident některá jména napadne.

LZ: ... pozor pozor pozor já říkám něco jiného. (pauza) To je dohoda tří koaličních stran které po výsledku voleb na to mají právo jsou legitimní na to aby tohle parlamentu předložily (pauza) ale já nevím o tom že bychom do toho teď bychom mohli rozbít (pauza) rozumíte teď to prostě rozděláme celé (pauza) a pozveme do toho nějakou čtvrtou stranu (pauza) jako kterou je vlastně v tom případě prezident? (pauza) To si prostě nelze představit (pauza) ta jednání byla příliš komplikovaná příliš obtížná a my jsme je završili my jsme je dobře zakončili (pauza) a není možné celý ten pytlík teď rozvázat a začít se o tom bavit znova. (pauza) To je nesmysl ...

DD: To ano ale ...

LZ: ... navíc proč bychom to dělali.

DD: ... pan prezident když to přeženu není kuchař Alkrónu to je zkratka ústavní činitel který samozřejmě je tou čtvrtou stranou (pauza) protože má jednotlivé členy vlády jmenovat (pauza) asi nemůžete říkat ...

LZ: Tak jednak myslím si že opravdu není ...

DD: ... my ho k tomu přizývat nebudeme a nebudeme dbát na to co si myslí.

LZ: ... opravdu není tou čtvrtou parlamentní stranou (pauza) a já ani teď v této chvíli nemám ...

DD: Ale je výrazným ústavním činitelem kterému Ústava dává jisté pravomoce směrem k tomu co vás v tom procesu čeká.

LZ: Které v tomto bodě jsou poměrně jasně definované a já nemám důvod předpokládat že je nebude respektovat. (pauza) Proč bych mu dával špatné úmysly (pauza) proč bych předpokládal něco co neřekl. (pauza) Já jsem si nevšiml že by skutečně (pauza) jako v této chvíli dostane ten balík dostane jména (pauza) a jako pokud (ee) z jeho úst něco nezazní tak já nevím co mám diskutovat co mám zpochybňovat.

DD: No tak dohodli jste se že budou všechny tři strany koalice stát jako jeden muž za všemi kandidáty ať už budou pocházet z jakékoliv partaje?

LZ: Tak takhle jak to říkáte tak je to trošku (pauza) nesnadné (delší pauza) porozumějte když já já nemohu (pauza) jak mám chtít po předsedovi KáDěÚ-ČeeSeL aby ručil řekněme osobně za každého člena nominovaného sociální demokracií. (pauza) Je evidentní že ty členy známe my (pauza) to jsou lidé kteří u nás v té oblasti pracovali a my říkáme jako strana (pauza) my za tyto dáváme ruku do ohně (pauza) a stejně tak (ee) jako já neznám do podrobnosti každého toho kandidáta té druhé strany a neznám jo ten (pauza) takže je tu určitá garance těch stran za ty kandidáty a my jsme dneska podepsali a podepsali to všichni předsedové že ručíme za celou tu koalici společně. (pauza) Takže rozlišujeme ty hladiny. (pauza) Já nebudu chtít po panu Bělobrádkovi aby tady dával ruku do ohně za některého speciálně kterého vím že třeba zvlášť nezná (pauza) a na druhé straně jsme jedna koalice a v tomhle jdeme jeden za všechny a všichni za jednoho.

DD: Tak si poslechněme co řekl Pavel Bělobrádek protože (pauza) na tuto otázku v Intervijů minulý týden reagoval (pauza) předseda KáDěÚ-ČeeSeL (pauza) Pavel Bělobrádek (pauza) a bylo to poněkud vlažné.

(ukázka)

DD: A proto jsem se vás na to ptala jestli se můžete na sebe vzájemně spolehnout nebo ne.

LZ: Ano (pauza, ee) jestli je toto přesně to co jsem říkal. (pauza) Já rozumím že pan

Bělobrádek se možná zarazí protože si teď není (pauza) není nemá přesné informace o každém z těch našich kandidátů (pauza) takže to je řekněme ta jedna rovina (pauza) a na druhé straně jsme podepsali koaliční smlouvu (pauza) a ta vláda funguje ve sboru (pauza) takže já si myslím že tady by mělo platit (ee) a do budoucna věřím že se to takto prosadí (pauza) že skutečně my v něčem musíme ručit za rozhodnutí té vlády jako celku (pauza) a opravdu mně se moc nelíbilo v minulosti to když (pauza) si ty strany takhle (eee) pouze chovaly ty svoje ovečky a hlásily k těm svým (pauza) mně to připadá že ta sss vláda musí být tým (pauza) a není možné tu účast omezovat pouze na své ministry (pauza) to prostě řa (ee) ta rozhodnutí se dělají společně a ta vláda musí být určitý celek.

DD: Ano a otázka právě je (pauza) na to jsem se ptala (pauza) zda seznam ministrů budete držet i tehdy (pauza) myslím všechny tři koaliční strany (pauza) pokud se prezident u některého toho jména zatne. (pauza) Jestli si dovedete představit že byste u někoho ustoupili protože ten problém nemusí být jen u vás (pauza) nebo u Jiřího Dýnsbira (pauza) ale také třeba u Mariána Jurečky z KáDěÚ-ČeeSeL nebo už (pauza) u zmiňovaného Martina Stropnického z hnutí ANO.

LZ: No ne (pauza) budeme za tím seznamem stát (pauza) a budem na něm (pauza) budem na něm trvat ...

DD: A vy tedy čekáte ...

LZ: ... to je jednoznačné.

DD: ... vy tedy čekáte totéž také od KáDěÚ-ČeeSeL a od hnutí ANO.

LZ: No já si myslím že (ee) dneska ten podpis ta deklarace společného postoje dala jasně najevo že to je sestava kterou předkládáme (pauza) a (eee) dál žádáme prezidenta aby ten krok který je dnes podle mě jediný možný aby jmenoval premiéra. (pauza) My se teďka bavíme o ministrech (pauza) ale připomínám že teď se jedná o premiéra (pauza) v této chvíli (pauza, ee) on vlastně pan Sobotka dostal (pauza) papír a pověření k tomu (pauza) aby se pokusil sestavit parlamentní většinu (pauza) a on dnes je schopen přijít za prezidentem říci ano (pauza) dokázal jsem to (pauza) našel jsem mám tady tři strany (pauza) sto jedenáct poslanců (pauza) a společný program (pauza) on ten úkol splnil (pauza) a není dost dobře možné že jo aby pan prezident se choval jako v té Verichově pohádce (pauza) ten panovník který řekne (pauza) vymyslí si Fimfárum nebo nějaké další podmínky a posílá (pauza) na to tady v této zemi v této chvíli ani není čas (pauza) jako já rozumíte (pauza) já to vždycky říkám znova dokola. (pauza) Já jsem

z Moravskoslezského kraje (pauza) a je to podle mě trochu vzorek. (pauza) Nejste v situace (pauza) v neděli jsem seděl s podnikateli kteří mi říkali (pauza) my nevíme co bude my ani nevíme jaká bude vláda co od ní můžeme čekat (pauza) jako ten stupeň nejistoty v zemi která se nedostala z té ekonomické krize je opravdu velký (pauza) nemáme prostě vládu která by byla regulérní legitimní (pauza) jako to je přece stav který všichni musíme řešit (pauza) já si myslím že si to uvědomuje i prezident a a z toho (pauza) a všichni musíme dělat všechno proto (pauza) abychom té zemi pomohli se z té nedobré situace dostat.

DD: No ale co to znamená (pauza) budeme za tím seznamem stát? (pauza) Co přesně mě to může jakou to může mít podobu nebo (pauza) co vlastně byste mohli udělat pokud by se prezident rozhodl v rámci svých ústavních (ee) pravomocí (pauza) za kterými si zase bude stát on (pauza) zkrátka u některých jmen (pauza) to pověření (pauza) jmenování nedat.

LZ: V rámci svých ústavních prá pravomocí (pauza) to může učinit pokud si zjistí jak já říká pan docent Kysila že někdo z těch jmenovaných je kanibal (pauza) nebo má nějakou ústavní překážku (ee) já nevím že je soudce nebo podobně a nemůže to dělat. (pauza, ee) Jako já si myslím že nic takového nenastane (pauza) tudíž v rámci svých ústavních pravomocí (pauza) prezident by měl nyní jmenovat premiéra který je naprosto legitimně (pauza) je to vítězná strana ve volbách kterou reprezentuje (pauza) sestavil dal dohromady sto jedenáct poslanců (pauza) má koaliční program vlády a měl by ho co nejrychleji začít plnit (pauza) fakticky a žádat o důvěru vládě ve sněmovně.

DD: Dobře takže žádný ústupek neustoupil ale předseda ČeeSeSDé už třeba u jména Vladimíra Špidly o kterém se hovořilo (pauza) na post ministra práce a sociálních věcí.

LZ: Já nemohu říci že by ustoupil. (pauza, ee) Při my jsme na grémiu se zabývali běžně těmi návrhy tam těch návrhů bylo (ee) víc (pauza, ee) dokonce vím že ten první byl pan (pauza) Roman Sklenák který byl vlastně celou dobu se připravoval na tento post (pauza) a ten se mezitím stal předsedou poslaneckého klubu to znamená (pauza) to nebyla situace taková že by tam byl někdo kdo by (pauza) automaticky tam se o tom jednalo a (eee) já jsem tedy nebyl u jednání samozřejmě prezidenta (pauza) takže já nemohu posuzovat asi tu situaci (pauza, ee) v každém detailu ale já nejsem si vědom toho že bychom kdekoliv ustoupili (pauza) my jsme (eee) my jsme (ee) konzultovali s předsedou strany ten sez tu sestavu a ten seznam a nebylo to tak že bychom

komukoliv ustupovali ...

DD: No ale proč tedy ...

LZ: ... to je výsledek těch jednání.

DD: ... ale proč tedy Hospodářským novinám Bohuslav Sobotka řekl každý musí v něčem ustoupit v čem tedy ustoupil. (pauza) Pokud neustoupil (pauza) u jménů Vladimíra Špid Špidly (pauza) pokud říká že každý musí v něčem ustoupit. (pauza) To by jinak neříkal.

LZ: To je otázka na pana Sobotku.

DD: Nebavili jste se o tom.

LZ: Ne (pauza) to skutečně nevím.

DD: Vy o žádném ústupku směrem k tomu seznamu nevíte.

LZ: O žádném ústupku ani jestli na někoho apeloval (pauza) to opravdu nevím.

DD: Tak. (pauza) Prezident si chce (ee) ještě u jednotlivých lídrů potvrdit podporu ve sněmovně pro vládu (pauza) pokud bude jednat s každým zvlášť (pauza) z těch lídrů (pauza) tak by se mohl pokusit ještě něco vyjednat. (pauza) S touto variantou počítáte? S nějakými případnými tlaky na (pauza) jednotlivé lídry pokud se nesejdete všichni třeba tři (pauza) myslím všichni tři lídři z politických stran s prezidentem?

LZ: Dneska na schůzce vlastně předsedů těch tří koaličních stran zaznělo že žádný z nich neplánuje schůzku s prezidentem neměl žád žádný termín ani nikdo neříkal že se na nějakou takovouhle schůzku nechystá. (pauza) Všichni řekli dokonce myslím veřejně i dokonce na té interní schůzce (pauza) že nyní očekávají že předseda Sobotka se obrátí na prezidenta (pauza) a že dojde ke jmenování. (pauza) To bylo jejich stanovisko slyšel jsem ho na vlastní uši nic dalšího neplánují.

DD: Místopředseda ČeeSeSDé Milan Chovanec po dnešním grémiu řekl že Bohuslav Sobotka rozebral s prezidentem určitou strategii která bude mít nějaké podpůrné kroky.

LZ: To je pro mě (smích) ...

DD: Jestli víte co to znamená (smích).

LZ: (smích) Ne nevím.

DD: Nevíte.

LZ: To je pro mě asi stejně záhadné jako pro vás. (smích, pauza) Upřímně nevím (pauza) nevím.

DD: Tak (ee) třeba budete vědět jestli se nakonec tedy Bohuslav Sobotka v pátek

při setkání s prezidentem nějak dohodl. (pauza) Měl prezident v pátek nějaké výhrady proti těm těm jménům? (pauza) Protože už ten postup byl zvláštní (pauza) vlastně v pátek se sešel (pauza) váš předseda s prezidentem. (pauza) Ta jména ještě veřejnosti nedal (pauza) takže se zřejmě ještě ...

LZ: Teď ...

DD: ... některé kompromisy vyjednávaly.

LZ: ... teď vám nepomohu protože já (ee) mohu jenom říci že (ee) jsme si zvykli na to že (ee) Bohuslav Sobotka pořádá pravidelné konzultace s (ee) prezidentem na kterých ho informuje o průběhu těch jednání (pauza) jestli tam bylo něco jiného to já vám opravdu neřeknu nemám o tom nejmenší tušení. (pauza) Já nemohu zveřejňovat (smích) vlastně něco o čem podrobné informace nemám a nebyl jsem u toho.

DD: Dobře respektuju to samozřejmě. Do jaké míry vy se cítíte jako ten pověstný trn v patě? (pauza) Cítil jste nějaké nevyslovené tlaky abyste třeba ustoupil a nechtěl být ministrem zahraničí nebo se (pauza) toto vůbec v ČeeSeSDé (pauza) neotevíralo a toto vůbec nebylo ve hře.

LZ: Nen ne nevím o žádných tlacích ale hlavně teda teda se mi přičítá nějaká představa trnu v patě. (pauza) Nezlobte se ale já jsem absolvoval parlamentní volby (pauza) v těch v kraji ve kterém jsem kandidoval jsme získali snad největší zisk jaký měl kdo jaký který lídr dvacet sedm procent (pauza) získal jsem poměrně velké množství preferenčních hlasů. (pauza) Žiji v regionu který na tom není lehce a který chce abychom něco pomohli abychom něco dělali (pauza) jako já (pauza) kdybych byl na tom postu ministra zahraničí tak vím že v Evropě je dneska klíč k řadě problémů které ten region souží (pauza) a nechcu tím tvrdit že budu regionální ministr (pauza) mně jde prostě o to že tady je naléhavá situace (pauza) já mám já jsem tady sedm let dělal opozičního politika. (pauza) Víím že už je pro mě absurdní abych v tom pokračoval (pauza) a rád bych něco na úrovni výkonné moci změnil (pauza) takže tohle je já se necítím jako trn ...

DD: Já jsem vám neřekla ...

LZ: ... já si připadám že mám jasný mandát.

DD: ... já jsem vám neřekla že jste ...

LZ: Ano.

DD: ... trn v patě (pauza) ptala jsem se ...

LZ: Já rozumím rozumím ...

DD: ... *jestli se jím cítíte být.*

LZ: ... ale připadá mi to nějak (eee) pro mě nepřijatelné (pauza) prostě. (pauza, ee) Myslím si že i já jsem splnil to co je třeba na to pokud člověk chce v této zemi (pauza) někde na nějaké úrovni pomoci rozhodovat nebo sloužit (eee) řekněme politice tohoto státu (pauza) která by se měla změnit a která by měla pomoci tomu státu změnit tu špatnou náladu (pauza) špatnou ekonomickou situaci špatnou sociální situaci (pauza) takže mně připadá že jsem pro to všechno udělal (pauza) nejsem žádný trn. (pauza) Myslím si že to má mandát to co já tady nepožaduji pro sebe nic (pauza) prostě strana by dala možnost (eee) vypadá to že bych mohl být nominován. (pauza) Pokud se to povede tak já budu prostě pracovat a (pauza) nebude to nic snadného. (pauza) Někde jsem četl že v této situaci (pauza) po mně nedobré (pauza) jít do vlády je poměrně zase sebevražedná mise protože to není snadné (pauza) jako říci lidem ano my s tím pohneme (pauza) to není jednoduchá věc ...

DD: *Dobře ale vy víte proč o tom mluvím.*

LZ: ... ale ...

DD: *Nebo víte proč (ee) jsem to řekla protože třeba nejmenovaný zdroj Právu řekl (pauza) někdy na podzim (ee) že vás prezident nikdy nejmenuje ...*

LZ: Já už bych vystřelil na Měsíc všechny ty nejmenované zdroje ...

DD: ... *proto jsem hovořila o tom (pauza) do jaké míry ...*

LZ: ... mně připadá že tady si někdo hraje hry (pauza) v zemi která potřebuje pomoci která potřebuje (pauza) politiky kteří budou něco dělat (pauza) nebo tady budeme měsíce sedět a budeme si s nejmenovanými zdroji povídat o tom (pauza) jestli někdo proti někomu něco nemá. (pauza) Nejsme děti na písečku (pauza) jsme v situaci kdy máme sestavit vládu v zemi která potřebuje fungující vládu (pauza) která potřebuje fungující stát. (pauza) V této zemi stát nefunguje (pauza) dokonce na sociálních dávkách jak to vidíme úplně názorně v přímém přenosu a já tady mám se bavit sss nejmenovanými zdroji? (pauza) Jako proboha nechte nás něco dělat (pauza) vždyť to už přece není normální (pauza) všichni by měli kdo mají soudnost pomoci (pauza) aby se v této zemi vytvořily ...

DD: *Pane místopředsedo ale tento problém ...*

LZ: ... normální poměry.

DD: ... si novináři (pauza) nevymysleli tento problém novináři jen (pauza) zanalyzovali a ...

LZ: Ano ale snad mi ...

DD: ... předali ho veřejnosti s nejmenovaným zdrojem blízko Hradu.

LZ: ... neberete to že mě to už může vadit (pauza) chápete ...

DD: Rozumím tomu.

LZ: ... po novém roce jsme se vrátili do Sněmovny tedy do politiky (pauza) a zase pokračujeme v úvahách co a jak (pauza) mně připadá že už není čas na váhání (pauza) není čas prostě na to abychom si říkali kdo se komu líbí a komu ne (pauza) jako postupujeme podle ústavy (pauza) a dělejme všechno proto aby v té zemi do ní se vrátila lepší nálada (pauza) dneska to nestojí za nic.

DD: Ano tak Lubomír Zaorálek se necítí být trnem v patě (smích).

LZ: (smích) Děkuju.

DD: (smích) Pokud se stanete ministrem zahraničí (pauza) do jaké míry to podle vás (pauza) prohloubí dvoukolejnost (pauza) a nebo trojkolejnost zahraniční politiky země (pauza) která už i tak má dlouhou (pauza) hlubokou tradici.

LZ: Víte já si myslím že ta vícekolejnost byla způsobena v tím že v té minulé vládě se nedokázal dohodnout ministr zahraničí s premiérem (pauza) dalo by se to dok dalo by se to doložit na dvou (ee) státních tajemnicích (pauza) na dvou koncepcích zahraniční politiky jedna vznikala na úřadu vlády jedna to neznamená že by ty oba týmy (ee) nebo že by obě instituce neměly pracovat (pauza) ale ony nebyly schopny se dohodnout (pauza) a tohle podle mě (pauza) tahle dvojkolejnost vět vytvářela tu příležitost pro prezidenta Václava Klause (pauza) který samozřejmě měl poměrně svérázné názory na to jak a a a vlastně využil tady této rozbitosti té vlády (pauza) takže ta cesta je podle mě právě v tom (pauza) že v této chvíli v této vládě bude jeden názor (pauza) tak to samozřejmě vytvoří i jinou situaci (pauza) a já předpokládám že součástí toho řešení pak musí být i prezident.

DD: No a v Otázkách Václava Moravce padlo že taky premiér by si rád ponechal tajemníka pro evropské záležitosti.

(ukázka)

DD: Tak sám jste mluvil (pauza) právě o tom vztahu dřívějším (ee) premiéra a ministra zahraničních věcí to teď úplně pomíjím vztah mezi ministrem ...

LZ: Ano.

DD: ... zahraničních věcí a prezidentem (pauza) no ale vypadá to že základ té dvoj-
kolejnosti a možná tedy i trojkolejnosti je možná založen už teď ...

LZ: Ne ne ne ...

DD: ... a to vláda ještě ani nevznikla.

LZ: Ne ne ne (smích) proboha to ne. (pauza) Jako to že (ee) tady (ee) řekněme budoucí
doufám premiér (pauza) Sobotka říká že chce mít na úřadu vlády tedy svůj tým který
bude dělat evropské věci to je přece naprosto normální (pauza) a dokonce v řadě zemí je
to standardní postup. (pauza) On jako premiér se účastní evropských rad (pauza)
dokonce těch na té nejvyšší úrovni a samozřejmě potřebuje mít svůj tým. (pauza) To
vůbec neznámá že to zakládá dvoukolejnost. (pauza) Jiná věc je že (pauza) musíme
si rozdělit tu práci na ministerstvu zahraničí a v tomto týmu já (pauza) pokud bych byl
ministrem zahraničí tak to neznámá že mám aspiraci tady mluvit prezidentovi do této
koordinace (pauza) třeba toho co bude vláda hájit na těch radách mini ministrů (ee) teda
ve který (ee) na kterých bude budou premiéři (pauza) takže ty funkce které má ten úřad
tam je funkce koordinace mezi těmi dvěma ministerstvy v evropských věcech tam je
(ee) tam je funkce koncepční práce a komunikace (pauza) to znamená to jsou věci
o kterých se budeme bavit jakým způsobem se to rozdělí (pauza) jak se třeba na něk
některý z těchto funkcí bude podílet ministerstvo zahraničí (pauza) ale rozhodně to
neznámá zakládání dvoukolejnosti.

DD: A dovedete si představit že byste spolupracoval s prezidentem Milošem Zemanem
protože víte (pauza, ee) letos se mají obsazovat také klíčové velvyslanecké posty víte
jak to probíhalo s (ee) Livií Klausovou (pauza) s Vladimírem Remkem (pauza) jestli
byste neměl podobný kompetenční spor jaký měl prezident s Karlem Švarcnbergem.

LZ: Musím (ee) představit jako musíme spolupracovat (pauza) prostě tady jsou danosti.
(eee) Miloš Zeman byl zvolen prezidentem (pauza) on má svou své postavení v tom
systému (pauza) my jsme samozřejmě systémem parlamentní demokracie ve které
dle mého je jednoznačné že rozhodující postavou v exekutivě je premiér. (pauza, ee)
Vláda dělá koncepci zahraniční politiky (pauza) prezident je její součástí (pauza) já
si myslím že pokud tady bude vláda která bude mít jasno v tom jakou politiku dělá
(pauza) tak prezident (ee) nemá lepší a jiné řešení než se stát součástí téhle vládní
politiky (pauza) a na tom budeme spolupracovat.

DD: Hodně se mluvilo o (ee) zákonu o státní službě (pauza) kvůli (eee) získání lustračního osvědčení (pauza, ee) Andreje Babiše. (pauza) Bohuslav Sobotka dnes novinářům řekl že podmínka daná prezidentem tedy že služební zákon bude schválen v prvním čtení je splnitelná (pauza) ale další schůze sněmovny má být až čtvrtého února (pauza) takže se bude naa jmenování nové vlády čekat až do února nebo ještě do později?

LZ: (ee) Já si (eee) pokud mohu (ee) teď odhadnout ten další vývoj situace tak my budeme usilovat o to (pauza) abychom některé ty zákony které jsou pro nás zvlášť urgentní které se týkají té takzvané rekonstrukce státu (pauza) jako je i zákon který se týká činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu. (pauza) Otázka toho registru smluv a podobně (pauza) tyto věci bychom chtěli odstartovat dříve. (pauza) Součástí toho může být i zákon o státní službě takže já si dovedu představit urychlení toho procesu (pauza) i o kterém jsme (ee) na který tady narážíte (pauza) to znamená ...

DD: Takže by byla nějaká mimořádná schůze poslanecké sněmovny?

LZ: Já si myslím že to je věc kterou (ee) kterou není problém udělat takže (pauza) to co vy říkáte jsme schopni urychlit takže třeba zamést (ee) všechny cesty k tomu aby co nejrychleji tady mohla být vláda.

DD: Takže rozumím tomu tak že by mohla být mimořádná schůze poslanecké sněmovny třeba v lednu (pauza) kde by ...

LZ: Ano (pauza) to ...

DD: ... prošlo v prvním čtení (pauza, ee) ta účinnost nebo respektive tedy ten (ee) v prvním čtení zákon o státní službě (pauza) a tím pádem by byla splněna podmínka pana prezidenta.

LZ: Je to možné takto udělat.

DD: A nebo by přechodně třeba ministerstvo financí vedl (pauza) Bohuslav Sobotka protože tam ten záložní plán byl.

LZ: Víte mě ta představa tady toho (pauza) to je opravdu super nouzová varianta (pauza) to pokud to zmínil a já jsem to zaregistroval od pana premiéra ale (ee, smích) teda předsedy Sobotky (pauza) ale já si myslím že to je opravdu krajní možnost nějaká taková provizorní a (ee) skoro bych byl raději kdybychom se jí vyhli. (pauza, ee) Je je třeba postupovat tak aby to (ee) takové nouzovky jako (ee) to se dělá až v krajních případech ...

DD: No ale sám Bohuslav Sobotka ten problém vnímá pokud právě ten záložní plán má a říká ...

LZ: Ano.

DD: ... že pokud by u s některými jmény u prezidenta narazil tak že by mohl některé resorty přechodně vést sám.

LZ: Ano ale já jsem zrovna dnes s ním o tom mluvil a on sám mi řekl (pauza) že to je opravdu super krajní možnost a bylo by dobré kdybychom o ní moc nemluvili protože (pauza) to je výjimečná věc (pauza) bylo by dobré kdybychom našli řešení trvalé a ne nějaké zaskakování za někoho to není dobré.

DD: A už jste se dohodli na termínu té mimořádné poslanecké schůze kde by se tedy ...

LZ: Ne (pauza) ty termíny ...

DD: ... ten zákon o státní službě ...

LZ: ... ještě neřeknu ale myslím si že to je docela pravděpodobná věc.

DD: Že tedy bude v lednu.

LZ: (pauza) Ano to by muselo být v d lednu.

DD: Tak já vám děkuji (pauza) děkuji vám za Intervijů ...

LZ: (smích) Já taky děkuji ...

DD: Na shledanou.

LZ: ... také děkuji.

DD: Podívejte se na události a zítra se opět uvidíme.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Martina Hoblová

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: Kombinované studium

Název práce: Komunikační dovednosti rozhlasového a televizního moderátora Martina Veselovského v pořadech Dvacet minut Radiožurnálu a Události, komentáře

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 85

Celkový počet stran příloh: 34

Počet titulů českých použitých zdrojů: 26

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 27

Vedoucí práce: PhDr. Alena Sojková